

Betingelser for udbud af etablering af havmølleparken Kriegers Flak

Endelige udbudsbetingelser juni 2016. Senest revideret 18. oktober
2016.

ENDELIGT UDBUDSMATERIALE

Indholdsfortegnelse

1. Den ordregivende myndighed
2. Udbudsbekendtgørelsen
3. Koncessionens indhold
4. Nettilslutning og markedsræssige rammer
5. Forundersøgelser og VVM-proces
6. Sagsgang tilladelser og afvikling
7. Forbehold knyttet til koncessionsaftalen
8. Fastholdelsesbod og incitament til færdiggørelse
9. Arbejdsvilkår samt etablering af lære-/praktikpladser
10. Tildelingskriterium
11. Tilbud
12. Tilbudsfrist og formkrav
13. Betingelser for deltagelse i udbuddet
14. Ændringer i udbudsmateriale, anmodning om yderligere materiale
15. Ændringer i udbudsbetingelserne efter forhandlingerne m.v.
16. Tildeling
17. Omkostninger ved deltagelse og vedståelse
18. Behandling af tilbud
19. Ændringer i tilbudsgivers konstellation under udbudsprocessen
20. Tidsplan for udbudsforretningen
21. Yderligere oplysninger
22. Tjekliste

Bilagsfortegnelse

- Bilag 1: Udkast til aftale om forpligtelse til at etablere og nettilslutte et elproduktionsanlæg, Kriegers Flak Havmøllepark (koncessionsaftalen)
- Bilag 1.1: Model til anfordringsgaranti
 - Bilag 1.2: Model til moderselskabsgaranti
 - Bilag 1.3: Oversigt over vigtige datoer
- Bilag 2: Tro- og love erklæring om gæld til det offentlige
- Bilag 3: Skabelon til hensigtserklæring fra anerkendt finansiel institution, forsikringselskab eller lignende. *Ikke længere relevant.*

Bilag 4: Skabelon til tilbudsbrief vedrørende endeligt tilbud, med erklæring om forpligtelse til at etablere og nettilslutte et elproduktionsanlæg, Kriegers Flak, i Østersøen

Bilag 5: Modeltilladelse til forundersøgelser

Bilag 6: Modeltilladelse til etablering af elproduktionsanlæg samt tilhørende internt ledningsnet

- Bilag 6.1: Grænseflader vedrørende nettilslutning
 - o 6.1.1: Samarbejdsaftale under etablering
 - o 6.1.2: Samarbejdsaftale om platformdrift
 - o 6.1.3. Driftsleder og koblingsaftale
 - o 6.1.4. Harmonic Requirements for the Connection of Kriegers Flak A and B
- Bilag 6.2: Om krav til søafmærkning
- Bilag 6.3: Vurderingsskema for vurdering af sejladsikkerhed
- Bilag 6.4: Eurocontrol guidelines

Bilag 7: Modeltilladelse til elproduktion

Bilag 8: Modelbevilling til elproduktion

ENDELIGT UDBUDSMATERIALE

1. Den ordregivende myndighed

Energistyrelsen
Att.: Chefkonsulent Lisbeth Nielsen
Amaliegade 44
1256 København K
tlf.: 33 92 67 00
Fax nr.: 33 11 47 43
CVR nr.: 59 77 87 14
offshorewind@ens.dk
www.ens.dk

2. Udbudsbekendtgørelsen

Dette udbud afholdes efter regler vedrørende koncessioner på offentlige bygge- og anlægsarbejder i afsnit III i direktiv 2004/18/EF om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af offentlige vareindkøbskontrakter, offentlige tjensteydelseskontrakter og offentlige bygge- og anlægskontrakter. Udbuddet afholdes som et begrænset udbud med forhandling.

Udbudsbekendtgørelsen er offentliggjort i Supplement til den Europæiske Unions Tidende, jf. udbudsbekendtgørelse nr. 2015/S 090-161094 af 9. maj 2015 samt på Energistyrelsens hjemmeside den 6. maj 2015.

3. Koncessionens indhold

I det følgende beskrives koncessionens overordnede indhold. Koncessionen består af en koncessionsaftale, tilladelser samt elproduktionsbevilling.

I tilfælde af uoverensstemmelser mellem på den ene side nærværende udbudsbetingelser og på den anden side koncessionsaftalen, modeltilladelserne og modelbevillingen har sidstnævnte forrang.

Med koncessionen opnås tilladelse til at foretage forundersøgelser og etablere havmølleparken, Kriegers Flak, i Østersøen på to nærmere angivne områder af søterritoriet under de i udbuddet angivne rammebetingelser og vilkår samt en tilladelse til at udnytte de på disse områder værende vindressourcer til produktion af el på de økonomiske vilkår, som fastlægges i forbindelse med udbuddet.

Der henvises til den energipolitiske aftale af 22. marts 2012 mellem den daværende regering (Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti) og Venstre, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti og Enhedslisten, hvor udbuddet af Kriegers Flak blev besluttet. Aftalen findes på Energistyrelsens hjemmeside: <http://www.ens.dk/politik/dansk-klima-energipolitik/politiske-aftaler-pa-energiområdet/energi-aftalen-22-marts-2012>. Endvidere henvises til Aftale om tilbagerulning af FSA mv. og lempelser af PSO af 14. juli 2014, hvor aftalen om udbud blev bekræftet, og tidsplanen blev tilpasset. Denne aftale findes på Finansministeriets hjemmeside: <https://www.fm.dk/nyheder/pressemeddelelser/2014/07/aftale-om-tilbagerulning-af-fsa-mv.-d.-og-lempelser-af-pso>

Havmølleparken skal have en samlet kapacitet på min. 590 MW og max. 610 MW. Ilandføringsanlægget (platforme og eksportkabler) er, som beskrevet i bilag 6.1, designet for maximal leveret effekt på 600 MW.

Alle tekniske aspekter ved parken, herunder møllerne og opstillingsmønsteret, skal kunne rummes inden for VVM-redegørelsen for projektet. Spørgsmål om, hvorvidt eventuelle afvigelser fra den tekniske projektbeskrivelse, som ligger til grund for VVM-redegørelsen, vil kunne rummes inden for godkendelsen, vil blive afgjort af Energistyrelsen.

Koncessionen er ikke til hinder for, at Energistyrelsen på anden måde kan råde over koncessionsområdet, når dette er foreneligt med udnyttelsen af vindressourcerne. Koncessionen er heller ikke til hinder for, at der gives koncessioner til havvindmøller i nærheden af koncessionsområdet. Der gives dog et friholdelsesareal på 4-6 km omkring parken i dansk territorium, som beskrevet i vedlagte model til etableringstilladelse, jf. bilag 6, afsnit 3. Det betyder bl.a., at der ikke vil kunne etableres havvindmøller i råstofområdet uden koncessionshaverens tilladelse.

Solidarisk hæftelse

Såfremt koncessionsaftalen indgås med et konsortium, hæfter konsortiedeltagere solidarisk for alle forpligtelser omfattet af koncessionsaftalen og de tilhørende tilladelser samt den tilhørende bevilling.

Det samme gælder for selskaber, som støtter tilbudsgiveren økonomisk og finansielt og derved medvirker til, at tilbudsgiveren opfylder de økonomiske og finansielle mindstekrav på prækvalifikationstidspunktet. Støttende selskaber hæfter således solidarisk med den vindende tilbudsgiver for alle forpligtelser omfattet af koncessionsaftalen og de tilhørende tilladelser samt den tilhørende bevilling.

Hvor tilbudsgiver er et endnu ikke stiftet selskab, vil de stiftende selskaber skulle påtage sig solidarisk hæftelse med tilbudsgiver ved indgåelsen af koncessionsaftalen.

Ethvert krav, der opstår i henhold til koncessionsaftale eller de tilhørende tilladelser samt den tilhørende bevilling, kan således rettes mod 1) enhver af deltagerne i konsortiet, 2) ethvert selskab, som tilbudsgiver har støttet sig på med henblik på at opfylde mindstekrav til økonomisk og finansiell formåen, samt 3) ethvert stiftende selskab, hvor tilbudsgiver er et endnu ikke stiftet selskab.

Endelig vil også 4) selskaber, som støtter tilbudsgiveren teknisk i relation til projektudvikling og projektstyring af etablering blive omfattet af kravet om solidarisk hæftelse, såfremt selskabets støtte var en forudsætning for, at tilbudsgiver opfylder de tekniske mindstekrav i denne henseende i forbindelse med prækvalifikationen. Den solidariske hæftelse for selskaber, som støtter tilbudsgiveren teknisk, vil alene angå forpligtelser, der relaterer sig til projektudvikling og projektstyring af etablering.

Ansvar efter den solidariske hæftelse indtræder alene i den udstrækning, at koncessionshaver misligholder koncessionsaftalen, de tilhørende tilladelser eller den tilhørende bevilling, og en sådan misligholdelse ikke afhjælpes af koncessionshaver efter påkrav herom fra Energistyrelsen. Den solidariske hæftelse dækker desuden alene over krav fra Energistyrelsen.

4. Nettilslutning og markedsmæssige rammer

Ledningsnet fra land inklusive to havplacerede transformertplatforme, til et opsamlingspunkt ved havvindmøllernes interne forbindelsesnet finansieres, etableres og drives af Energinet.dk. Elektriciteten ilandføres til det danske elforsyningsnet.

For så vidt angår Energinet.dk's forpligtelser over for koncessionshaveren gælder, at såfremt Energinet.dk ikke opfylder betingelserne for spændingssætning, ifalder Energinet.dk erstatningsansvar for koncessionshaverens deraf følgende tab. Det drejer sig om dokumenterede meromkostninger som følge af forsinkelsen, herunder produktionstab, jf. bilag 1 (udkast til koncessionsaftale). Erstatningsansvaret er i havmølleparkens anlægsperiode begrænset til 1,8 mia. DKK. Koncessionshavers eventuelle tab, der overstiger dette maksimum, vil således ikke blive dækket.

I forbindelse med opførelsen af Kriegers Flak etableres ny international eludvekslingskapacitet. Det havbaserede elnet forbinder Sjælland med Tyskland via havvindmølleparken Kriegers Flak og de tyske havvindmølleparker Baltic 1 og Baltic 2. Dette elnet vil kunne anvendes samtidigt til både ilandføring af vindmøllestrøm og til udveksling af elektrisk energi mellem Danmark og Tyskland. Bilag 6.1 indeholder en beskrivelse af løsningen.

Høj forsyningsikkerhed

Risikoen for, at der i tilfælde af tekniske problemer på nettet ikke kan eksporteres strøm fra havmølleparken, er reduceret som følge af, at der etableres i alt fire eksportkabler forbundet til platformene for Kriegers Flak. Hertil kommer, at Energinet.dk yderligere etablerer et søkabel mellem de to danske transformertplatforme. I sammenligning med nettilslutningen af de hidtidige danske parker og parker i udlandet er der tale om en enestående høj grad af sikkerhed for, at der kan eksporteres strøm.

Eksportkabler til Danmark

Ilandføringsanlægget for havmøllerne på Kriegers Flak til det danske elnet kommer på havet til at bestå af to transformertplatforme (KFA og KFB) og tre søkabler. Platformene placeres ca. 11 km fra hinanden. Det skyldes, at der i havmølleområdet er et område til råstofindvinding, hvor der ikke kan placeres vindmøller. Fra hver af platformene lægges et ca. 45 km langt 220 kV søkabel ind til kysten ved Rødvig på Stevns. Mellem de to platforme lægges et 220 kV søkabel. Hermed sikres, at alle vindmøllerne kan være spændingsforsynet, og at en stor del af strømmen fra havmøllerne kan føres i land, hvis et eksportkabel er ude af drift.

Eksportkabler til Tyskland

Udover ilandføringen af strøm til Danmark etableres en ny havbaseret eludvekslingskapacitet til Tyskland. Platformen for KFB udvides for at skabe plads til de nødvendige elektriske komponenter og forbindes med havmølleparken Baltic 2 med to 150kV søkabler. I Bentwisch, hvor strømmen fra de tyske havmølleparker ilandføres i dag, etableres en HVDC jævnstrømskonverter. Med forbindelsen etableres 400 MW udvekslingskapacitet mellem Østdanmark og Tyskland.

Østdanmark er en del af det nordiske synkronområde, som ikke er synkroniseret med kontinentets synkronområde, herunder Tyskland. De to synkronområder kan derfor ikke forbindes med vekselstrømsforbindelser. Da de danske og tyske offshore-platforme

forbindes direkte, placeres konverteren i Tyskland, så de nordiske og kontinentale synkronområder holdes adskilt. Med denne konverterplacering bliver både Kriegers Flak og de tyske havmølleparker Baltic 1 og Baltic 2 elektrisk en del af det nordiske synkronområde.

Figur 1: illustration af ilandføringsanlægget og eksportkabler

Mulighed for at flytte havvindmøller fra det østlige til det vestlige område

Det er forudsat, at kapaciteten for havmølleparken Kriegers Flak fordeles ud på de to udpegede områder i øst og vest med hver deres allerede fastlagte transmissionskapacitet. Transformertplatformen på den vestlige del af Kriegers Flak har en kapacitet, der gør det muligt maksimalt at tilslutte 200 MW. Transformertplatformen på den østlige del af Kriegers Flak har en kapacitet, der gør det muligt maksimalt at tilslutte 400 MW. Det er ikke muligt at ændre på disse kapacitetsbegrænsninger.

Koncessionshaveren vil imidlertid inden for rammen af VVM'en for Kriegers Flak og de ovenfor nævnte kapacitetsbegrænsninger have den fleksibilitet, at der kan flyttes maksimalt 10 møller fra det østlige område til det vestlige område under betingelse af, at koncessionshaver fortsat via egne kabler tilslutter disse møller til transformertplatformen på den østlige del af Kriegers Flak. Hvis koncessionshaveren fx anvender en mølle med en kapacitet på 6 MW, betyder det, at en

samlet produktionskapacitet på i alt 60 MW kan flyttes fra det østlige til det vestlige område. En flytning af møller skal i givet fald fremgå af detailprojektet, som skal sendes til Energistyrelsen, inden anlægsarbejdet for havmølleparken kan påbegyndes, jfr. afsnit 6 b.3.

De markedsmæssige rammer for grænseoverskridende udveksling på Kriegers Flak

Kombinationen af nettilslutning af havvindmøller og elforbindelse til Tyskland vil være verdens første offshorenæ, der kombinerer integrationen af vedvarende energi og grænseoverskridende handel i det indre marked. De markedsmæssige rammer for udnyttelsen af den kombinerede netløsning har fokus på opfyldelse af den europæiske regulering af det indre marked for energi. Handlen over grænsen til Tyskland vil derfor ske inden for de eksisterende mekanismer, specifikt den europæiske markedskobling, og vil sikre alle brugere af nettet lige adgang til den grænseoverskridende kapacitet.

Nettilslutningen af havvindmølleparken vil i hovedtræk fungere som en traditionel ilandføring af havvindmøllestrøm, dog med enkelte undtagelser, da forbindelsen til Tyskland f.eks. i en situation med eventuelle tekniske problemer på den danske nettilslutning vil kunne give mulighed for f.eks. transport af strøm til Tyskland. Forbindelsen til Tyskland vil derover også kunne give mulighed for import af strøm i disse situationer. De nærmere rammer for dette er ved at blive afklaret mellem Energinet.dk og 50 Hertz Transmission GmbH, den tyske TSO. Mulighed for eksport og import af strøm i tilfælde af udfald på den danske del af netforbindelsen er beskrevet i notatet ”Market and Technical framework for the Danish Kriegers Flak offshore wind park” december 2015.

5. Forundersøgelser og VVM-proces

Energinet.dk har udarbejdet en vurdering af virkningerne på miljøet (VVM-redegørelse), indledende geotekniske og geofysiske forundersøgelser samt tilvejebragt MetOcean-data m.v. Resultaterne af disse undersøgelser er offentliggjort på www.ens.dk/offshorewind og på <http://energinet.dk/DA/ANLAEG-OG-PROJEKTER/Anlaegsprojekter-el/Kriegers-Flak-havmoellepark/Sider/default.aspx>.

Naturstyrelsen er sammen med Energistyrelsen fælles VVM-myndighed for projektet, hvor Naturstyrelsen er myndighed for anlæggene på land, mens Energistyrelsen er myndighed for anlæggene til havs (møller og ilandføringsanlæg m.v.).

Samlet udkast til VVM-redegørelsen har været i offentlig høring i oktober-december 2015. Endvidere er gennemført en ESPOO-høring (høring af nabolande). Indsigelser indkommet i forbindelse med den offentlige høring er offentliggjort på Naturstyrelsens hjemmeside <http://naturstyrelsen.dk/annonceringer/alle-annonceringer/2015/okt/offentlig-hoering-af-krigers-flak-havmoellepark/>. Der har allerede i sommeren 2015 været gennemført en myndighedshøring af et udkast til VVM-redegørelsen

I VVM-redegørelsen konkluderes det, at anlæggelsen og tilstedeværelsen af både havmølleparken, transformerplatformene, ilandføringskabler og de tilhørende landanlæg har nogle konsekvenser for miljøet. Påvirkningerne af miljøet er dog i langt de fleste tilfælde midlertidige og knyttet til selve anlægsaktiviteterne. Fordelen ved at gennemføre projektet vil - ud over at forbedre forsyningssikkerheden i Østdanmark - være, at der på langt sigt vil ske en reduktion i udledningen af CO₂ i Danmark.

På baggrund af behandling af VVM-redegørelsen og gennemførelse af offentlig høring og ESPOO-høring kan Energistyrelsen konstatere, at VVM-redegørelsen kan godkendes. VVM-redegørelsen og høringerne af denne har dog ført til enkelte ændringer eller justeringer af vilkårene i modeltilladelse.

I juni 2016 er gennemført en myndighedshøring af forundersøgelser- og etableringstilladelse, for at sikre, at de vilkår som er indsat efter myndighedshøring og offentlig høring af VVM lever op til myndighedernes krav. Rettelser til udbudsmaterialet efter denne høring er tilføjet i udkastet til tilladelse. Tilbudsgiverne har således god mulighed for at gennemgå det samlede VVM-materiale samt eventuelle indsigelser inden fristen for afgivelse af det endelige tilbud.

Særligt om de nærmere vilkår og betingelser på baggrund af VVM-redegørelsen kan nævnes, at der for at beskytte havpattedyr (sæler og marsvin) er indsat vilkår vedrørende undervandsstøj i etableringstilladelse. Vilkaere er fastlagt på baggrund af konklusionerne fra en arbejdsgruppe med deltagelse af danske eksperter på området. Behovet for vilkår er opstået, fordi ramning af fundamenter til de nye større mølletyper giver markant mere støj, end de mølletyper der hidtil har været anvendt i danske havmølleparker. Der fastlægges en grænseværdi for påvirkningen, men koncessionshaveren får metodefrihed til at overholde kravet.

Endvidere kan nævnes, at fugleundersøgelserne, som er en del af VVM'en, ikke vil føre til restriktioner i forhold til havmølleparkens udformning og drift.

Omkostninger til forundersøgelser

Vinderen af udbuddet skal afholde Energinet.dk's omkostninger til udarbejdelse af forundersøgelser og VVM, jf. § 23, stk. 3, i VE-loven. Udgifterne vil ikke overstige 80 mio. DKK (eksklusiv moms). Når alle forbehold vedrørende koncessionsaftalen er opfyldt, jf. afsnit 7, så aftalen er ubetinget, skal koncessionshaveren således overføre et beløb til afholdelse af Energinet.dk's udgifter for udførelsen af forundersøgelserne.

6. Sagsgang, tilladelse og afvikling

I det følgende er tilladelse, sagsgangen i forbindelse med etableringen af havmølleparken, de vigtigste krav til koncessionshaveren og vilkår vedrørende afvikling af havmølleparken yderligere beskrevet. Der henvises i øvrigt til de detaljerede bestemmelser i modeltilladelse, modelbevilling og koncessionsaftalen.

Tilladelse m.v.

Tilladelse samt bevilling, som udstedes i medfør af henholdsvis lov om fremme af vedvarende energi (VE-loven) og lov om elforsyning, er følgende:

- En tilladelse til at foretage forundersøgelser.
- En tilladelse til etablering af et elproduktionsanlæg.
- En tilladelse til at udnytte vindenergien fra elproduktionsanlægget.
- En bevilling til elproduktion.

Ovenstående tilladelse samt bevilling, som gives på nærmere angivne vilkår, er indeholdt i nærværende udbudsbetingelser i form af modeltilladelse og modelbevilling, jf. bilag 5-8.

Vinderen af udbuddet vil kort efter indgåelse af koncessionsaftalen få tilladelse til at foretage forundersøgelser og tilladelse til at etablere elproduktionsanlægget, jf. bilag 5 og 6. Herefter skal vinderen af udbuddet fremsende detailprojekt til Energistyrelsens godkendelse. Detailprojektet skal godkendes, før anlægsarbejdet påbegyndes. Endelig vil der efter ansøgning blive givet tilladelse til at udnytte vindenergien samt bevilling til elproduktion, jf. bilag 7 og 8, inden anlægget nettilsluttes.

a) Forundersøgelser

Kort efter indgåelse af koncessionsaftalen med koncessionshaveren, opnår koncessionshaveren tilladelse til forundersøgelse efter § 22 i VE-loven, jf. bilag 5 (modeltilladelse til forundersøgelser). Tilladelsen kan anvendes umiddelbart efter tildeling af tilladelsen, men før udløb af klagefrist. Dette sker i så fald på koncessionshaverens eget ansvar.

Tilladelsen til at gennemføre forundersøgelser meddeles koncessionshaveren for at give koncessionshaveren mulighed for at foretage supplerende geotekniske og geofysiske undersøgelser, samt MetOcean- og eventuelle UXO-undersøgelser.

b) Etableringstilladelse og klageadgang

Kort efter indgåelse af koncessionsaftalen med vinderen af udbuddet, opnår vinderen endvidere tilladelse til etablering af elproduktionsanlægget samt tilhørende internt ledningsnet efter § 25 i VE-loven, jf. bilag 6 (modeltilladelse til etablering). Tilladelsen gives bl.a. på baggrund af VVM-redegørelsen.

Udstedelse af tilladelse til etablering af elproduktionsanlægget til koncessionshaveren skal offentliggøres og vil kunne påklages til Energiklagenævnet. Tilladelsen vil ikke kunne udnyttes, før klageperioden på 4 uger er udløbet. Klage over tilladelsen har ikke opsættende virkning, medmindre Energiklagenævnet bestemmer andet. Energiklagenævnets afgørelse kan ikke påklages til anden administrativ myndighed. Energistyrelsen henviser til Energiklagenævnets hjemmeside for at se afgørelser vedrørende andre havmølleparker: www.ekn.dk.

Modeltilladelsen for etablering af elproduktionsanlægget samt tilhørende internt ledningsnet (bilag 6) fastsætter et antal koordinater, som afgrænser det område, inden for hvilket den udbudte havmøllepark skal placeres. Havmølleparken må maksimalt optage 132 km² inden for området. VVM'en kan derudover fastlægge andre krav til parklayout.

b.1) Detaljeret tidsplan

Som et vilkår i tilladelsen til at etablere elproduktionsanlægget skal koncessionshaveren udarbejde en detaljeret tidsplan for projektets gennemførelse, som forelægges Energistyrelsen og Energinet.dk senest den 1. marts 2017. Tidsplanen skal vise, hvordan koncessionshaveren planlægger at opfylde kravene til etablering af havmølleparken – herunder også overholdelse af fristen for etablering af den samlede park før den 1. januar 2022. Krav vedrørende indholdet af den detaljerede tidsplan fremgår af etableringstilladelsen.

Tidsplanen er et levende dokument, som løbende vil blive tilpasset til udviklingen i projektet. Ændringer i tidsplanen skal dog altid drøftes forudgående med Energistyrelsen.

b.2) Koordinering med Energinet.dk

Energinet.dk vil kunne sikre spændingssætning af transformertplatformen fra den 1. januar 2019 og forventer at give mulighed for optræk af koncessionshavers kabler fra den 1. november 2018, medmindre der aftales senere tidspunkter mellem koncessionshaver og Energinet.dk.

Med henblik på at sikre koordineringen i forhold til Energinet.dk's anlægsarbejde af ilandføringsanlægget og transformertplatformen skal koncessionshaveren, jf. vilkår i tilladelsen til at etablere elproduktionsanlægget (bilag 6), afgive oplysninger mv. til Energinet.dk, som nedenfor angivet:

- Koncessionshaver skal sammen med Energinet.dk opnå enighed om en plan for levering af tekniske oplysninger om koncessionshavers udstyr til installation på platformen senest 30 dage efter tildeling af koncessionen.
- Udstyr til installation på platformen skal leveres af koncessionshaver til værft senest den 1. december 2017.
- Koncessionshaver skal senest den 1. marts 2017 oplyse, hvornår spændingssætning og mulighed for optræk ønskes.

Udstyr til installation på platformen, som ikke er leveret til værft senest 1. december 2017, vil skulle installeres offshore, medmindre anden aftale kan opnås med Energinet.dk. Enhver ekstraomkostning forbundet hermed afholdes fuldt ud af koncessionshaver, ligesom installation offshore i øvrigt fortsat sker for koncessionshavers regning og risiko.

Energinet.dk vil på platformen afsætte plads til koncessionshavers 33 kV anlæg, SCADA og kommunikationsanlæg m.v., jf. bilag 6, underbilag 1. Designet af platformen ligger fast, hvilket betyder, at ønsker om yderligere udstyr på platformen kun kan efterkommes, hvis dette er praktisk muligt.

b.3) Detailprojekt

Som et vilkår i tilladelsen til at etablere elproduktionsanlægget, og som en forudsætning for at tilladelsen kan udnyttes til anlægsarbejde, skal koncessionshaveren udarbejde et detailprojekt for anlægsarbejdet.

Detailprojektet udarbejdes efter, at koncessionshaveren har truffet valg om møller, fundamenter, park-design m.v. Detailprojektet skal således dokumentere i detaljer over for Energistyrelsen, at vilkårene i den udstedte etableringstilladelse vil blive opfyldt.

Senest to måneder efter, at Energistyrelsen har modtaget fyldestgørende dokumentation for ovennævnte detailprojekt, forventes det, at Energistyrelsen kan give tilladelse til igangsætning af havmølleprojektet, så anlægsarbejdet for havmølleparken kan påbegyndes.

c) Tilladelse til at udnytte vindenergien (elproduktionstilladelse)

Der kan tidligst ansøges om tilladelse til udnyttelse af vindenergien efter § 29 i VE-loven, når anlægsarbejdet er påbegyndt, og senest to måneder før nettilslutningen af den første mølle. Model for elproduktionstilladelsen er vedlagt som bilag 7.

Produktion af el til det kollektive elforsyningsnet må ikke foregå, førend tilladelsen foreligger. Det er en forudsætning for at opnå tilladelse til at udnytte vindenergien, at koncessionshaveren kan dokumentere, at alle vilkår i tilladelsen til at etablere elproduktionsanlægget er opfyldt eller vil blive det.

d) Bevilling til elproduktion

Efter § 10 i elforsyningsloven kan elproduktion fra anlæg med en kapacitet på over 25 MW kun udøves af virksomheder, der har opnået bevilling fra energi- forsynings- og klimaministeren. Der stilles krav til teknisk og finansiell kapacitet ved ansøgning om bevilling til elproduktion.

Se model for bevilling til elproduktion i bilag 8.

e) Afvikling af anlægget

Uanset hvornår elproduktionsanlægget afvikles, vil koncessionshaver være forpligtet til for egen regning at genetablere den tidligere tilstand i området samt afvikle anlægget efter en afviklingsplan godkendt af Energistyrelsen.

Koncessionshaver skal stille en af Energistyrelsen på forhånd godkendt sikkerhed for nedtagning af anlægget. Sikkerhedsstillelse skal være etableret senest 12 år efter nettilslutning af første mølle. Senest 6 måneder før dette tidspunkt, skal koncessionshaveren forelægge Energistyrelsen en plan for, hvordan sikkerhedsstillelsen vil blive gennemført.

Sikkerhedsstillelsen skal som udgangspunkt være på 600 mio. DKK og stilles i form af en garanti fra en finansiell institution, et forsikringsselskab eller lignende, der kan accepteres af Energistyrelsen. En del af sikkerhedsstillelsen kan dog ske i form af en moderselskabsgaranti, som kan stilles for op til 500 mio. DKK af beløbet. Energistyrelsen kan i forbindelse med etablering af sikkerhedsstillelsen godkende sikkerhedsstillelse for et lavere beløb, hvis det med tilstrækkelig sikkerhed kan dokumenteres, at udgifterne til afvikling vil blive lavere end 600 mio. DKK.

I øvrigt henvises til de nærmere vilkår om afvikling og sikkerhedsstillelse i bilag 6 (modeltilladelse til etablering) og bilag 8 (modelbevilling til elproduktion).

7. Forbehold knyttet til koncessionsaftalen

Koncessionsaftalen vil være betinget af følgende:

1. At Folketinget vedtager de nødvendige ændringer af VE-loven om blandt andet afregningsvilkår senest 1. april 2017, der gør det muligt at godkende den af den vindende tilbudsgiver tilbudte kWh-pris. Dette kan imidlertid først ske, når der er udpeget en vinder af udbuddet, jf. afsnit 16.

Koncessionsaftalen indgås således med den vindende tilbudsgiver efter udløb af standstill-perioden, jf. afsnit 16, men betinges af, at der bliver vedtaget et lovforslag om pristillæg, og om afregningsvilkår i øvrigt, for de af udbuddet omfattede vindmøller.

2. At pristillæg, som betales til den vindende tilbudsgiver efter koncessionsaftalen om etablering og drift af Kriegers Flak, udgør statsstøtte og skal derfor anmeldes til Europa-Kommissionen. Energistyrelsen har påbegyndt anmeldelsesprocessen i juli 2016. Da der ikke er sikkerhed for, at godkendelsen vil foreligge, før der skal afgives endeligt tilbud, er koncessionskontrakten tillige betinget af, at den statsstøtte som måtte være knyttet til etablering og drift af Kriegers Flak senest 1. april 2017 godkendes af Europa-Kommissionen.
3. At der senest 1. april 2017 er opnået enighed blandt et flertal af Folketingets partier om en traktat-medholdelig finansiering af pristillægget for havmølleparken, Kriegers Flak, som er acceptabel for Europa-Kommissionen.
4. At projektet, som forventet, ikke forhindres eller ændres grundet klager over etableringstilladelsen.

I tilfælde hvor

- lovgivningen om den tilbudte pris ikke vedtages af Folketinget, og/eller
- støtten ikke godkendes/accepteres af EU-Kommissionen som forenelige med EU-statsstøttereglerne, eller
- såfremt der ikke er opnået enighed om en traktat-medholdelig finansieringsløsning, eller endeligt
- såfremt projektet mod forventning ikke kan gennemføres grundet klager,

tilbagekaldes koncessionen (dvs. koncessionsaftalen falder bort/ophører uden varsel), medmindre der inden for rammerne af gældende udbudsregler kan indgås anden aftale.

I tilfælde af koncessionsaftalens bortfald som følge af ovenstående forbehold (dvs. at én eller flere af betingelserne ikke opfyldes) vil koncessionshaver alene kunne gøre krav gældende, som nærmere anført i koncessionsaftalen. Koncessionshaver er ikke berettiget til yderligere økonomisk kompensation, erstatning, godtgørelse eller andet i anledning af bortfald af koncessionen.

Det danske Folketing skal inden udgangen af 2016 have vedtaget en langsigtet traktat-medholdelig finansiering af den danske VE-udbygning, og herunder også pristillægget for Kriegers Flak. Det er Energistyrelsens forventning, at der før der skal afgives endeligt tilbud, vil være fundet en løsning vedrørende den fremtidige finansiering af den danske VE-udbygning. Da der ikke er fuldstændig sikkerhed for dette, er der i udkastet til koncessionsaftale indsat den ovennævnte betingelse vedrørende traktat-medholdelig finansiering af pristillægget.

8. Fastholdelsesbod og incitament til færdiggørelse

Fastholdelsesbod

Såfremt koncessionshaveren meddeler, at denne uanset grund alligevel ikke vil etablere og nettilslutte elproduktionsanlægget, eller såfremt omstændighederne viser, at dette er tilfældet, forfalder en fastholdelsesbod (en konventionalbod) til øjeblikkelig betaling efter påkrav.

Endvidere vil fastholdelsesboden forfalde til øjeblikkelig betaling efter påkrav, hvis ikke anlægsarbejdet vedrørende etablering af havmølleparken er påbegyndt før den 1. juni 2021.

Boden udgør indtil 12 måneder efter indgåelse af koncessionsaftalen på 100 mio. DKK. Herefter stiger fastholdelsesboden til 450 mio. DKK.

Fastholdelsesboden bortfalder, når første kWh fra første mølle er leveret til det kollektive elnet. Fastholdelsesboden er beskrevet nærmere i koncessionsaftalen, hvor det også fremgår, at fastholdelsesboden ligeledes dækker koncessionshaverens objektive erstatningsansvar i medfør af VE-lovens § 31, stk. 1, jf. bilag 1 (udkast til koncessionsaftale). Koncessionshavers erstatningsansvar i medfør af VE-loven § 31, stk. 1 er således begrænset til fastholdelsesboden.

Tilbudsgiver skal, når koncessionsaftalen om etablering og nettilslutning af elproduktionsanlægget underskrives, stille en garanti på 100 mio. DKK for ovennævnte fastholdelsesbod fra en finansiel institution, et forsikringsselskab el. lign. Garantien skal stilles på de vilkår, der fremgår af bilag 1.1 (model til anfordringsgaranti). Garantistillelsen skal efter 12 måneder stige til 450 mio. DKK. De yderligere 350 mio. DKK kan enten stilles i form af moderselskabsgaranti, jf. bilag 1.2 eller som bankgaranti el. lign, jf. bilag 1.1. Garantien for fastholdelsesboden er nærmere beskrevet i udkastet til koncessionsaftalen.

Energistyrelsen kan kræve garantien udbetalt, såfremt koncessionshaveren misligholder koncessionsaftalen om etablering og nettilslutning, jf. bilag 1 (udkast til koncessionsaftale).

Garantiforpligtelsen bortfalder endeligt, når:

1. enten koncessionshaver har dokumenteret at have afholdt udgifter efter tildelingen af koncessionen på mindst 1.000.000.000 DKK (skriver én milliard danske kroner) inklusive moms til planlægning, projektering og til etableringen af elproduktionsanlægget, Kriegers Flak, eller
2. når første kWh fra første mølle er leveret til det kollektive elnet.

Koncessionshaveren har imidlertid ret til gradvis frigivelse af garantien, når koncessionshaveren har dokumenteret at have afholdt udgifter efter tildelingen af koncessionen på mindst 700 mio. DKK (skriver syv hundrede millioner danske kroner) inklusive moms. De nærmere betingelser for dette er beskrevet i bilag 1 (udkast til koncessionsaftale).

Incitament til færdiggørelse

For at sikre, at Kriegers Flak færdiggøres inden 1. januar 2022, gives et incitament til færdiggørelse som beskrevet i bilag 1 (udkast til koncessionsaftale). Incitamentet gives i form af en reduktion i den tilskudsberettigede produktion.

Incitamentet fastsættes efter følgende metode:

- Hvis mindre end 95 % af parkens kapacitet er nettilsluttet 1. januar 2022, reduceres den tilskudsberettigede produktion med 0,3 TWh til 29,7 TWh.

- For hvert halve år herefter, hvor der endnu ikke er nettilsluttet mindst 95 % af den planlagte kapacitet, vil den tilskudsberettigede produktion blive reduceret med yderligere 0,3 TWh.

9. Arbejdsvilkår, samt etablering af lære-/praktikpladser

Arbejdsklausul

Koncessionsaftalen indeholder en standard ILO-arbejdsklausul (Den internationale arbejdsorganisation (ILO) er FN's faglige organ for arbejdsmarkedsspørgsmål). Klausulen indebærer, at koncessionshaveren er forpligtet til at sikre vedkommende arbejdere i Danmark løn (herunder særlige ydelser), arbejdstid og andre arbejdsvilkår, som ikke er mindre gunstige end dem, der gælder for arbejde af samme art i henhold til en kollektiv overenskomst indgået af de inden for det pågældende faglige område mest repræsentative arbejdsmarkedsparter i Danmark, og som gælder på hele det danske område.

Energistyrelsen kan til enhver tid udbede sig relevant dokumentation for, at løn- og arbejdsvilkår for medarbejderne lever op til den forpligtelse, som denne arbejdsklausul fastsætter.

Energistyrelsen kan kræve, at koncessionshaveren – efter skriftligt påkrav herom – inden for 10 arbejdsdage fremskaffer relevant dokumentation såsom løn- og timesedler, lønregnskab og ansættelseskontrakter fra såvel egne som eventuelle underleverandørers medarbejdere.

Energistyrelsen kan til brug for sin vurdering af, om koncessionshaveren eller dennes underleverandører har overholdt klausulen søge rådgivning hos relevante arbejdsgiver- og/eller arbejdstagerorganisationer.

Hvis koncessionshaver ikke overholder sine forpligtelser i medfør af arbejdsklausulen, og dette medfører et berettiget krav på yderligere løn fra medarbejderne, kan Energistyrelsen pålægge koncessionshaver at betale bod svarende til det dobbelte af ethvert sådan krav.

Social klausul (oprettelse af elevpladser)

Den danske regering ønsker at fremme oprettelsen af elevpladser i forbindelse med udbud af store offentlige projekter.

Koncessionshaver skal derfor i videst muligt omfang medvirke til at sikre, at et vist antal stillinger, som er relevante i forhold til etableringen og den efterfølgende drift og vedligeholdelse af havmølleparken Kriegers Flak "on site" (både offshore og onshore), kan besættes med elever. Ved elever forstås en arbejdstager, med hvem koncessionshaver eller dennes underentreprenører m.v. indgår eller har indgået en uddannelsesaftale. Uddannelsesaftalen skal indgås som led i et uddannelsesforløb, som eleven følger, og skal være rettet mod, at eleven opnår personlige, sociale og faglige kvalifikationer, som understøtter elevens uddannelsesforløb, og som giver grundlag for beskæftigelse på arbejdsmarkedet.

Uddannelsesforløb i medfør af lovbekendtgørelse nr. 987 af 16. august 2010 om erhvervsgrunduddannelse m.v. og i medfør af lovbekendtgørelse nr. 789 af 16. juni 2015 om erhvervsuddannelser anses at opfylde ovenstående krav til et uddannelsesforløb.

Koncessionshaver eller dennes underentreprenører kan indgå uddannelsesaftaler om uddannelsesforløb i medfør af andre tilsvarende uddannelsesordninger i EU/EØS, herunder med elever fra andre EU/EØS-lande, som opfylder ovenstående krav til et uddannelsesforløb. Senest 12 måneder efter koncessionsaftalens underskrift indgår koncessionshaver og Energistyrelsen aftale om det antal elevpladser, som ønskes sikret i forbindelse med etableringen og den efterfølgende drift og vedligeholdelse af Kriegers Flak havmøllepark. Senest 6 måneder efter underskrift af koncessionsaftalen skal koncessionshaver og Energistyrelsen have igangsat en proces for indgåelse af denne aftale.

10. Tildelingskriterium

Tildeling af koncessionen vil ske på grundlag af tildelingskriteriet "laveste pris" bedømt på følgende grundlag:

- **Størrelsen af prisen i øre pr. kWh, som udbetales for 30 TWh**

Tilbudsgiveren skal afgive tilbud på en kWh-pris, som udbetales for 30 TWh (svarende til 50.000 fuldlasttimer for 600 MW). Den tilbudte pris er et fast ørebeløb (konstant i løbende priser) og vil ikke blive indekseret. Størrelsen af prisen angives som et ørebeløb med maksimalt 1 decimal.

Koncessionen vil blive tildelt den tilbudsgiver, der afgiver tilbud med den laveste pris.

Såfremt mindre end 95 % af parkens kapacitet er nettilsluttet den 1. januar 2022, vil den tilskudsberettigede produktion på 30 TWh blive reduceret som beskrevet i afsnit 8 og bilag 1, punkt 1.4 og punkt 8.3 (udkast til koncessionsaftale).

11. Endeligt tilbud

Tilbudsgiverne skal indsende deres endelige tilbud på baggrund af det endelige udbudsmateriale.

Tilbuddet skal kun indeholde én tilbudspris, som skal være bindende for tilbudsgiver.

Tilbudsgiver er ikke i det endelige tilbud berettiget til at tage forbehold over for det endelige udbudsmateriale. Hvis tilbudsgiverens endelige tilbud indeholder et eller flere forbehold til udbudsmaterialet, kan Energistyrelsen afvise tilbuddet eller kontakte tilbudsgiveren og bede om at få forbeholdene trukket tilbage. Tilbudsgiveren vil ikke få mulighed for at afgive ny pris.

Tilbudsgiver skal med afgivelsen af det endelige tilbud erklære sig forpligtet til at etablere og nettilslutte elproduktionsanlægget.

Tilbudsgiver skal i forbindelse med tilbudsafgivelse derudover erklære, at tilbudsgiver har efterkommet ethvert eventuelt krav om tilbagebetaling af støtte, som tilbudsgiver måtte have modtaget, og som Europa-Kommissionen ved en tidligere afgørelse har erklæret ulovlig og uforenelig med det indre marked.

Tilbudsgiver skal fremsende en erklæring om gæld til det offentlige i de tilfælde, hvor det er relevant, jf. beskrivelsen i afsnit 13.

Skabelon til tilbuds-brev, som tilbudsgiver kan benytte ved afgivelsen af sit endelige tilbud og afgivelse af erklæring om forpligtelse til at etablere og nettilslutte elproduktionsanlægget, er vedlagt som bilag 4.

Såfremt der ved afgivelse af endelige tilbud afgives flere tilbud med samme laveste pris, vil de pågældende tilbudsgivere blive opfordret til at afgive fornyet tilbud med et lavere ørebeløb/kWh (øre angivet med 1 decimal). Fornyet tilbud skal foreligge 14 kalenderdage efter datoen for opfordringen.

Tilbudsgiver bærer den fulde kommercielle risiko for den tilbudte kWh-pris.

12. Tilbudsfrist og formkrav

Det endelige tilbud, som beskrevet under afsnit 11, skal indleveres til Energistyrelsen **senest tirsdag den 8. november 2016 kl. 14.**

Adressen fremgår af afsnit 1.

Endelige tilbud, der modtages efter dette tidspunkt, vil ikke blive taget i betragtning.

Energistyrelsen ser gerne, at tilbud afleveres i 1 original, 1 kopi og 1 elektronisk eksemplar på cd-rom/usb. Ved eventuelle uoverensstemmelser mellem tilbud i papirform og den elektroniske version har førstnævnte version forrang. Såfremt et eller flere dokumenter mangler i papirversionen, men findes i den elektroniske version, forbeholder Energistyrelsen sig dog ret til at lægge vægt på den elektroniske version, for så vidt angår det eller de pågældende dokumenter.

Det endelige tilbud bedes mærket ”BEST AND FINAL OFFER – Kriegers Flak Offshore Wind Farm”.

Sprog

Tilbud skal affattes på engelsk eller dansk, jfr. bilag 4 (endeligt tilbud).

Energistyrelsen har udarbejdet udbudsmaterialet på dansk. Udbudsmaterialet udsendes også i en engelsk oversættelse, idet den danske version dog er den styrende. I tilfælde af uoverensstemmelse mellem den danske version og den engelske oversættelse har den danske version således forrang.

Det forudsættes, at danske myndigheder kan kræve, at sagsbehandlingen af projektet skal foregå på dansk.

13. Betingelser for deltagelse i udbuddet

Tro og love-erklæring - tilbudsgiver

Tilbudsgiver har med det foreløbige tilbud afgivet en erklæring på tro og love om, i hvilket omfang tilbudsgiver har ubetalt, forfalden gæld på 100.000 DKK (et hundrede tusinde danske kroner eller

tilsvarende beløb i anden valuta) eller derover til offentlige myndigheder vedrørende skatter, afgifter eller bidrag til sociale sikringsordninger i henhold til lovgivningen i tilbudsgiverens medlemsstat eller hjemland eller i det land, hvor tilbudsgiveren er etableret. Der henvises til princippet i § 135, stk. 3 i lovbekendtgørelse nr. 1564 af 15. december 2015 Udbudsloven.

Hvis tilbudsgiveren efter afgivelsen af det foreløbige tilbud har oparbejdet ubetalt, forfalden gæld, som ovenfor beskrevet, skal tilbudsgiveren vedlægge en ny erklæring i forbindelse med det endelige tilbud, jf. bilag 2. Hvis tilbudsgiver ikke vedlægger en ny erklæring i det endelige tilbud, vil Energistyrelsen anse det som bevis for, at tilbudsgiveren (stadig) ikke har ubetalt, forfalden gæld, der overstiger 100.000 DKK eller derover.

Tro- og loveerklæring ved ændringer i konsortiemedlemmer

I tilfælde af ændringer i sammensætningen af en tilbudsgiver (konsortier) skal en ny tro og loveerklæring vedlægges for alle nye juridiske enheder, hvoraf det fremgår, at de juridiske enheder ikke har ubetalt, forfalden gæld som ovenfor beskrevet.

Tro- og loveerklæring fra stiftende enheder samt enheder, som tilbudsgiveren har baseret sin økonomiske, finansielle og tekniske formåen på

Tilbudsgiveren skal endvidere vedlægge en tro- og loveerklæring fra:

- enheder, som er stiftere af tilbudsgiveren, og
- enheder, som tilbudsgiveren baserer sin økonomiske, finansielle eller tekniske formåen på.

I tro- og loveerklæringen skal ovennævnte enheder erklære, at enheden ikke har ubetalt, forfalden gæld som ovenfor beskrevet. Der henvises til princippet i § 144, stk. 4, nr. 2 i lovbekendtgørelse nr. 1564 af 15. december 2015 Udbudsloven og bilag 2 til udbudsbetingelserne.

I forhold til enheder, som tilbudsgiveren baserer sin tekniske formåen på, skal tilbudsgiveren alene fremsende en tro- og loveerklæring i det omfang, at enheden, som tilbudsgiveren baserer sin tekniske formåen på, bliver medunderskriver på kontrakten. Der henvises i denne forbindelse til afsnit 3, underafsnit om solidarisk hæftelse (nr. 4).

Har tilbudsgiveren allerede fremsendt en tro- og loveerklæring fra stiftende enheder eller enheder, som tilbudsgiveren baserer sin økonomiske, finansielle eller tekniske formåen på, skal der alene fremsendes en ny tro- og loveerklæring, hvis den stiftende enhed efter afgivelsen af det foreløbige tilbud har oparbejdet ubetalt, forfalden gæld, som ovenfor beskrevet. Hvis tilbudsgiver ikke vedlægger en ny erklæring i det endelige tilbud, vil Energistyrelsen anse det som bevis for, at enheden (stadig) ikke har ubetalt, forfalden gæld, der overstiger 100.000 DKK eller derover.

Hvor der er sammenfald mellem stiftende enheder og enheder, som tilbudsgiveren baserer sin økonomiske, finansielle eller tekniske formåen på, skal der alene fremsendes én tro- og loveerklæring fra hver enhed.

Manglende indsendelse af tro- og loveerklæring

Hvis en tro- og loveerklæring ikke fremsendes med det endelige tilbud (f.eks. på grund af udeladelse eller fejl i forbindelse med udarbejdelse af materialet), kan Energistyrelsen vælge at give tilbudsgiveren yderligere mulighed for at indsende erklæringen. Energistyrelsen vil i så fald give tilbudsgiveren en ny frist for indsendelse af erklæringen.

14. Ændringer i udbudsmateriale, anmodning om yderligere materiale

Rettelser i det endelige udbudsmateriale

Energistyrelsen forbeholder sig ret til at foretage rettelser i det endelige udbudsmateriale ved offentliggørelse af et tillæg til udbudsmaterialet eller ved offentliggørelse af reviderede udbudsbetingelser, hvor ændringerne er markerede. Rettelser vil blive offentliggjort på Energistyrelsens hjemmeside i god tid og om muligt senest 3 uger før udløbet af fristen for at afgive endeligt tilbud.

De igangværende politiske forhandlinger om en langsigtet traktat-medholdelig finansiering af den danske VE-udbygning, og herunder også pristillægget for Kriegers Flak, kan føre til ændringer af udbudsmaterialet.

Spørgsmål

Tilbudsgivere kan stille skriftlige spørgsmål til udbudsmaterialet.

Det ligger Energistyrelsen på sinde, at alle potentielle tilbudsgivere skal kunne afgive relevante tilbud inden for udbudsbetingelsernes rammer, dvs. uden forbehold over for elementer i det endelige udbudsmateriale. Alle potentielle tilbudsgivere opfordres derfor til at udnytte muligheden for at stille skriftlige spørgsmål til udbudsmaterialet, hvori der kan peges på vilkår, som tilbudsgiverne måtte finde mindre hensigtsmæssige eller ikke er tilstrækkeligt uddybede.

Spørgsmålene sendes pr. e-mail til offshorewind@ens.dk og til Benoît Bizet på bbi@ens.dk.

Spørgsmål og besvarelser vil i anonymiseret form blive offentliggjort på Energistyrelsens hjemmeside.

For at sikre at alle tilbudsgivere har samme information, når der afgives endelige tilbud, bliver der **lukket for spørgsmål fra og med den 13. oktober 2016**. De bydende opfordres til at stille spørgsmål i god tid før dette tidspunkt. Energistyrelsen vil tilstræbe at have besvaret alle relevante spørgsmål skriftligt **senest den 26. oktober 2016**.

Mulighed for møder

Energistyrelsen tilbyder alle tilbudsgivere at holde møder under spørgsmålsfaserne, jf. ovenfor, hvor tilbudsgiverne kan motivere og forklare deres skriftlige stillede spørgsmål. Møder kan således **ikke afholdes fra og med den 13. oktober 2016**, da der er lukket for spørgsmål fra og med denne dato.

Møderne vil blive afholdt under overholdelse af ligebehandlings- og gennemsigtighedsprincippet.

Inden sådanne møder skal tilbudsgiverne på forhånd have fremsendt deres spørgsmål til offshorewind@ens.dk. Spørgsmålene vil fungere som dagsorden for mødet. Spørgsmålene skal – som anført ovenfor – være skrevet i anonymiseret form, så Energistyrelsen kan offentliggøre spørgsmålene sammen med Energistyrelsens endelige svar på disse efterfølgende. Energistyrelsen vil ikke på møderne drage konklusioner. Disse vil fremgå af de offentliggjorte svar.

Energistyrelsen vil tage et kort internt referat fra hvert møde med henblik på at dokumentere de drøftede forhold. Referater vil ikke blive udsendt til tilbudsgiverne. Eventuelle svar på konkrete spørgsmål eller nye oplysninger i forlængelse af møderne vil blive offentliggjort på hjemmesiden for udbuddet.

Som offentlig myndighed er Energistyrelsen underlagt offentligheds- og forvaltningslovens bestemmelser, og det kan derfor ikke udelukkes, at der på et senere tidspunkt kan gives aktindsigt i hele eller dele af referaterne fra møder. Skulle dette blive tilfældet, vil tilbudsgiver blive hørt.

15. Ændringer i udbudsbetingelserne efter forhandlingerne m.v.

Energistyrelsen har gennemført ét forhandlingsmøde med hver af tilbudsgiverne. Endvidere har alle tilbudsgivere indsendt svar på Energistyrelsens forhandlingsoplæg. Forhandlingsprocessen, afslutning af VVM-processen m.v. har ført til en række ændringer i udbudsmaterialet. De væsentligste fremgår nedenfor.

- Der er indsat forbehold for såvel EU-Kommissionens godkendelse af støtten til projektet, som for den politiske vedtagelse af en traktatmedholdelig finansiering
- Fastholdelsesboden er justeret således, at fastholdelsesboden først stiger fra 100 mio. DKK til 450 mio. DKK 12 måneder efter underskrivelsen af koncessionsaftalen.
- Garantien for fastholdelsesboden kan frigives gradvist fra, at der er dokumenteret anvendt 700 mio. DKK inklusive moms til planlægning, projektering og til etableringen af elproduktionsanlægget, Kriegers Flak.
- Udvidelse af muligheder for tidsfristforlængelser i forhold til frist for start af anlægsarbejder og frist for endelig nettilslutning.
- Energinets erstatningsansvar ved forsinkelse af nettilslutningen er øget fra 1,2 milliard DKK til 1,8 milliard DKK. Samtidigt præciseres målemetode i forbindelse med kompensation for produktionstab ved tvungen nedregulering.

Ud over disse ændringer er der foretaget en række præciseringer i tilladelser og koncessionskontrakt.

16. Tildeling

Når Energistyrelsen har vurderet, om de indkomne endelige tilbud er konditionsmæssige, og hvilket tilbud der har den laveste tilbudspris, vil tilbudsprisen blive forelagt forligskredsen (som består af alle partierne bag Energifaen 2012) til beslutning.

Når forligskredsen har besluttet, om den tilbudte pris kan accepteres, vil Energistyrelsen samtidig underrette samtlige tilbudsgivere om denne beslutning. Hvis forligskredsen har besluttet at acceptere tilbudsprisen, vil underretningen indeholde oplysning om, hvornår standstill-perioden udløber, jf. nedenfor.

Energistyrelsen forbeholder sig ret til at annullere udbuddet uden tildeling af koncessionsaftalen, såfremt der foreligger saglige grunde hertil. Det kan blandt andet blive relevant, hvis det laveste tilbud (kWh-pris) vurderes at være for højt.

Underretningen af tilbudsgiverne om tildelingsbeslutningen medfører ikke, at koncessionsaftalen er indgået. Koncessionsaftalen anses først for indgået (og udbuddet for afsluttet), når

koncessionsaftalen er underskrevet. Koncessionsaftalen kan først underskrives efter udløbet af en 10 dages standstill-periode.

Det er en forudsætning for Energistyrelsens underskrift af koncessionsaftalen, at garantien på 100 mio. DKK for fastholdelsesboden er stillet jfr. afsnit 8.

Når koncessionsaftalen er underskrevet, vil der kort efter ske udstedelse af tilladelser til forundersøgelser og til etablering af elproduktionsanlægget til vinderen, jf. bilag 5 (modeltilladelse til forundersøgelser) og bilag 6 (modeltilladelse til etablering).

Parallelt hermed skal Folketinget vedtage de nødvendige lovændringer, som indsætter den vindende tilbudspris samt øvrige afregningsvilkår i VE-loven.

17. Omkostninger ved deltagelse og vedståelse

Alle tilbudsgiveren skal vedstå deres endelige tilbud indtil underskrivelse af koncessionsaftalen, dog ikke længere end 4 måneder fra udløb af fristens for aflevering af endeligt tilbud (vedståelsesfristen).

Tilbudsgivers omkostninger i forbindelse med udbudsforretningen er Energistyrelsen uvedkommende. Det skal i den forbindelse fremhæves, at Energistyrelsen ikke er ansvarlig for det tilfælde, at der ikke kan vedtages den nødvendige lovgivning, og/eller projektet ikke godkendes/accepteres af EU-Kommissionen som forenelig med EU-statsstøttere reglerne, eller såfremt der ikke er opnået enighed om en traktat-medholdelig finansieringsløsning, eller endeligt at klager leder til, at projektet ikke kan gennemføres, jf. afsnit 7.

18. Behandling af tilbud

Tilbudsgiver har ikke adgang til at overvære åbningen af det endelige tilbud. Energistyrelsen vil behandle tilbuddene fortroligt.

Energistyrelsen er dog forpligtet til at offentliggøre oplysninger om indholdet af det vindende tilbud. Energistyrelsen kan endvidere være forpligtet til at give aktindsigt efter reglerne om aktindsigt i offentlighedsloven, forvaltningsloven og lov om miljøoplysninger.

Energistyrelsen er ikke forpligtet til at tilbagelevere tilbud til tilbudsgiver.

Tilbudsgiver skal iagttage ubetinget tavshed over for uvedkommende vedrørende forhold, som måtte komme til tilbudsgivers kendskab i forbindelse med udbudsforretningen.

Energistyrelsen forbeholder sig ret til i bedømmelsen af tilbuddene og den øvrige dokumentation at benytte sig af eksternt bistand, såfremt der måtte blive behov for det.

Energistyrelsen anser det for væsentligt, at udbuddet skaber en effektiv konkurrence mellem tilbudsgiverne, og at tilbudsgiverne behandles lige.

19. Ændringer i tilbudsgivers konstellation og identitet under udbudsprocessen

Hvis en tilbudsgiver, som har støttet sig på andre juridiske enheders (f.eks. en partner, et moderselskab eller en eller flere søsterselskaber) økonomiske eller tekniske kapacitet, i løbet af udbudsproceduren har behov for at udskifte en sådan juridisk enhed, som den har støttet sig på, med en anden juridisk enhed, kan dette kun ske med Energistyrelsens forudgående skriftlige samtykke.

En tilbudsgiver kan tillige som hovedregel ikke i løbet af udbudsproceduren blive udskiftet eller suppleret med en eller flere økonomiske aktør(er), så der f.eks. dannes et konsortium. Skulle en tilbudsgiver alligevel ønske dette, forudsætter det ligeledes Energistyrelsens forudgående skriftlige samtykke.

Ved afgørelsen af hvorvidt en ændringsanmodning kan imødekommes, vil Energistyrelsen vurdere gældende ret på tidspunktet for ændringsanmodningen samt arten og omfanget af ændringen, herunder hvorvidt tilbudsgiver ville være blevet prækvalificeret med den pågældende ændring.

Hvor tilbudsgiver udgør en gruppe af økonomiske aktører, vil det ligeledes være genstand for en konkret vurdering, om en tilbudsgiver vil opretholde samme identitet, hvis den ene økonomiske aktør ønsker at udtræde af konsortiet. Ønsker den anden/de andre økonomiske aktør(er) fortsat at afgive tilbud, kan dette alene ske med Energistyrelsens forudgående skriftlige samtykke. Energistyrelsen vil ved vurderingen heraf på tilsvarende vis lægge vægt på ovenstående momenter.

20. Tidsplan for udbudsforretningen

Dato, Klokkelæt	Aktivitet
Til og med 12. oktober 2016.	Der kan stilles spørgsmål. Alle spørgsmål skal være skriftlige og på engelsk. Tilbudsgivere opfordres til at have stillet alle spørgsmål senest 12. oktober 2016.
Tirsdag den 8. november 2016 Kl. 14	Deadline for endelige bindende tilbud.
December 2016	Forventet afgørelse af udbuddet. Efter 10 dages standstill underskrives koncessionsaftalen, og forundersøgelles- og etableringstilladelse tildeles.

21. Yderligere oplysninger

Energistyrelsen henviser til,

- at alle oplysninger om udbuddet, herunder svar på spørgsmål og ændringer af udbudsmateriale offentliggøres på Energistyrelsens hjemmeside: www.ens.dk/offshorewind
- at alle oplysninger om forundersøgelsesmateriale offentliggøres af Energinet.dk på hjemmesiden: <http://energinet.dk/DA/ANLAEG-OG-PROJEKTER/Anlaegsprojekter-el/Kriegers-Flak-havmoellepark/Sider/default.aspx>

22. Tjekliste

Har tilbudsgiveren i sit endelige tilbud husket:

- Tilbudsbrev (bilag 4) som indeholder tilbudspris pr. kWh for 30 TWh og erklæring om forpligtelse til at etablere og nettilslutte Kriegers Flak. Det skal af tilbudsbrevet tydeligt fremgå hvilken virksomhed eller sammenslutning (den prækvalificerede), der afgiver tilbuddet.
- Tilbudsmaterialet i papir og elektronisk form, som angivet i afsnit 12.
- Tro- og loveerklæring om, at enheder, som tilbudsgiveren økonomisk, finansiel eller teknisk har støttet sig på ikke har ubetalt, forfalden gæld til det offentlige på over 100.000 DKK, jf. punkt 13 i udbudsbetingelserne.
- Tro- og loveerklæring om, at tilbudsgiveren ikke har ubetalt, forfalden gæld til det offentlige på over 100.000 DKK, jf. punkt 13 i udbudsbetingelserne, hvis tilbudsgiveren i perioden fra afgivelse af erklæringen i forbindelse med det foreløbige tilbud indtil tidspunktet for afgivelse af endeligt tilbud har oparbejdet ubetalt, forfalden gæld til det offentlige, der overstiger 100.000 DKK.

Bilag 1

**Udkast til aftale om forpligtelse til at etablere og
nettilslutte et elproduktionsanlæg, Kriegers Flak, i Østersøen**

(i det følgende benævnt "koncessionsaftalen")

Aftale

mellem
Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K

og

.....
.....
.....

CVR-nr.:

(i det følgende benævnt koncessionshaveren)

Indholdsfortegnelse

1. Forpligtelse til at etablere og nettilslutte et elproduktionsanlæg
2. Fastholdelsesbod
3. Garanti for fastholdelsesbod
4. Tidsfristforlængelse
5. Forpligtelse til at nedtage og afvikle havvindmølleparken
6. Betingelser for koncessionen
7. Ansvar for og afholdelse af omkostninger til diverse forundersøgelser
8. Afregningsvilkår m.v.
9. Erstatning for manglende opfyldelse af forpligtelser vedrørende nettilslutning (før og under anlægsfasen af havvindmølleparken)
10. Betaling som følge af nedregulering (efter anlægsfasen af havvindmølleparken)
11. Arbejdsklausul
12. Social klausul vedrørende lære- og praktikpladser
13. Solidarisk hæftelse
 - 13.1 Konsortier
 - 13.2 Stiftende selskaber, hvor koncessionshaver er et nystiftet selskab, og tilbud er afgivet på vegne af et endnu ikke stiftet selskab
 - 13.3 Enheder som koncessionshaveren har baseret sin økonomiske og finansielle formåen på
 - 13.4 Enheder som koncessionshaveren har baseret sin tekniske formåen på
14. Energistyrelsens overdragelse af koncessionen
15. Koncessionshaverens overdragelse af koncessionen
16. Ændringer i kontrollen med koncessionshaver (indirekte overdragelser)
17. Udtræden, udskiftning og samt optagelse af konsortiedeltagere
18. Udskiftning eller udtræden af enheder som koncessionshaveren har baseret sin økonomiske, finansielle eller tekniske formåen på
19. Tvister og lovvalg
20. Aftalens varighed
21. Sprog
22. Underskrifter

Bilagsfortegnelse

- Bilag 1.1: Model til anfordringsgaranti
Bilag 1.2: Model til moderselskabsgaranti
Bilag 1.3: Oversigt over vigtige datoer

- 1. Forpligtelse til at etablere og nettilslutte et elproduktionsanlæg**
- 1.1.** Koncessionshaveren er forpligtet til at etablere og nettilslutte et elproduktionsanlæg Kriegers Flak på mellem 590 og 610 MW i Østersøen i overensstemmelse med vilkårene i tilladelse til etablering af elproduktionsanlægget Kriegers Flak samt internt ledningsnet (herefter benævnt etableringstilladelsen).
- 1.2.** Koncessionshaveren skal senest den 1. marts 2017 forelægge en detaljeret tidsplan for Energistyrelsen som angivet i etableringstilladelsen. Endvidere skal koncessionshaveren i overensstemmelse med ovennævnte tidsplan forelægge detailprojektet for Energistyrelsen som angivet i etableringstilladelsen.
- 1.3.** Koncessionshaveren skal før den 1. juni 2021 påbegynde anlægsarbejdet vedrørende etablering af havvindmølleparken.
- 1.4.** Koncessionshaveren skal før den 1. januar 2022 tilslutte hele havvindmølleparken til det kollektive elnet. Hvis mindre end 95 % af havmølleparkens kapacitet er tilsluttet det kollektive elnet den 1. januar 2022, reduceres den tilskudsberettigede produktion som anført i punkt 8.
- 1.5.** Kort efter indgåelse af nærværende koncessionsaftale med koncessionshaveren meddeler Energistyrelsen en forundersøgelles- og etableringstilladelse.
- 2. Fastholdelsesbod**
- 2.1.** Såfremt koncessionshaveren meddeler, at koncessionshaveren - uanset grunden hertil - alligevel ikke vil etablere og nettilslutte elproduktionsanlægget i overensstemmelse med vilkårene i koncessionsaftalen forfalder en fastholdelsesbod til øjeblikkelig betaling efter påkrav.

Det samme gælder, såfremt:
 - a) at omstændighederne viser, at koncessionshaveren ikke vil etablere og nettilslutte elproduktionsanlægget i overensstemmelse med vilkårene i nærværende koncessionsaftale, eller
 - b) at anlægsarbejdet ikke er påbegyndt før den 1. juni 2021. Påbegyndelsen af anlægsarbejdet betyder, at aktiviteter på havet, som direkte knytter sig til selve etableringen af parken, f.eks. forberedelse af erosionsbeskyttelse (scour), er påbegyndt. Det er ikke tilstrækkeligt, at forundersøgelserne er gennemført.
- 2.2.** Fastholdelsesboden (konventionalbod) udgør indtil 12 måneder efter indgåelse af nærværende koncessionsaftale 100 mio. DKK, hvorefter den stiger til 450 mio. DKK.
- 2.3.** Fastholdelsesboden dækker til fuld og endelig afgørelse ethvert krav, som Energinet.dk måtte få mod koncessionshaveren i medfør af § 31, stk. 1, i lov om fremme af vedvarende energi (herefter benævnt som VE-loven) i anledning af, at koncessionshaveren ikke etablerer og nettilslutter elproduktionsanlægget i overensstemmelse med koncession.

Fastholdelsesboden dækker således koncessionshaverens objektive erstatningsansvar i medfør af § 31, stk. 1 og 3, i VE-loven for Energinet.dk's tab, herunder meromkostninger i forbindelse med Energinet.dk's eventuelle annullering af ordrer på ilandføringsanlæg.

Koncessionshaveren kan dermed ikke ifalde erstatningskrav i medfør af VE-lovens § 31, stk. 1, eller i øvrigt efter koncessionsaftalen i tilfælde af, at koncessionshaveren ikke etablerer og nettilslutter elproduktionsanlægget i overensstemmelse med vilkårene i nærværende koncessionsaftale, der overstiger fastholdelsesboden.

- 2.4. Fastholdelsesboden vil også dække koncessionshavers udgifter til forundersøgelser foretaget af Energinet.dk
- 2.5. Fastholdelsesboden dækker endvidere til fuld og endelig afgørelse ethvert krav, som Energistyrelsen måtte få mod koncessionshaveren efter koncessionsaftalen og de hertil knyttede tilladelser og bevillinger i anledning af, at koncessionshaveren ikke etablerer og nettilslutter elproduktionsanlægget i overensstemmelse med vilkårene i nærværende koncessionsaftale.
- 2.6. Fastholdelsesboden forfalder i sin helhed efter punkt 2.1 og betales ved Energistyrelsens skriftlige påkrav til koncessionshaveren. Fastholdelsesboden betales til Energistyrelsen, der i nødvendigt omfang vil forestå fordelingen heraf mellem Energinet.dk og Energistyrelsen.

Fastholdelsesbodens udbetaling forudsætter ikke, at Energistyrelsen og/eller Energinet.dk kan dokumentere et tab som følge af, at koncessionshaver ikke etablerer og nettilslutter elproduktionsanlægget i overensstemmelse med vilkårene i nærværende koncessionsaftale og de hertil knyttede tilladelser og bevillinger.

Såfremt betalingskravet ikke efterkommes uanset grund, er koncessionshaveren forpligtet til at betale morarenter 20 dage efter tidspunktet for betalingspåkravets fremsættelse til betalingen sker.

Energistyrelsen fastsætter morarentens størrelse i overensstemmelse med rentelovens § 5.

- 2.7. Fastholdelsesboden bortfalder, når første kWh fra første vindmølle er leveret til det kollektive elnet. Dette gælder uanset eventuel tidligere frigivelse af anfordringsgarantien efter punkt 3.5 eller 3.6.

3. **Garanti for fastholdelsesbod**

- 3.1. Til sikkerhed for betaling af fastholdelsesboden i punkt 2 skal der stilles en anfordringsgaranti på 100 mio. DKK. Sikkerhedsstillelsen skal udformes i overensstemmelse med bilag 1.1. Ved "udformes i overensstemmelse med bilag 1.1." forstås, at der gerne må foretages sproglige præciseringer, men ikke indholdsmæssige ændringer, som forringer garantien for Energistyrelsen.
- 3.2. Garantien skal stilles af en anerkendt og af Energistyrelsen på forhånd godkendt finansiel institution, forsikringsselskab eller lignende. Garantistiller skal have en

langsigtet kredit rating på minimum A- (Standard & Poor's samt Fitch) eller A3 (Moody's) eller tilsvarende fra et andet anerkendt internationalt ratingbureau.

- 3.3.** Garantien skal 12 måneder efter indgåelsen af nærværende koncessionsaftale stige til 450 mio. DKK. De yderligere 350 mio. DKK kan enten stilles ved:
- a) at den allerede stillede garanti, jf. punkt 3.1 og 3.2, hæves til 450 mio. DKK eller erstattes med en garanti på 450 mio. DKK, jf. bilag 1.1, eller
 - b) at der stilles en ny garanti på 350 mio. DKK fra en anerkendt finansiel institution, pengeinstitut, forsikringsselskab eller lignende, der har en langsigtet kredit rating på minimum A- (Standard & Poor's samt Fitch) eller A3 (Moody's) eller tilsvarende fra et andet anerkendt internationalt ratingbureau, jf. bilag 1.1, som supplerer garantien stillet under punkt 3.1 og 3.2, eller
 - c) at den allerede stillede garanti under punkt 3.1 og 3.2 suppleres af en moderselskabsgaranti på 350 mio. DKK, jf. bilag 1.2.

- 3.4.** Dokumentation for garantistillelsen af de 100 mio. DKK skal være Energistyrelsen i hænde ved indgåelsen af nærværende koncessionsaftale.

Koncessionshaveren skal af egen drift fremsende dokumentation for den yderligere garantistillelse på 350 mio. DKK. Denne dokumentation skal senest være Energistyrelsen i hænde 12 måneder efter indgåelsen af nærværende koncessionsaftale.

- 3.5.** Energistyrelsen er forpligtet til at frigive garantien på det første af følgende to tidspunkter:
- a) Senest en måned efter, at koncessionshaveren har dokumenteret, at koncessionshaveren efter tildelingen af koncessionen har afholdt udgifter, jf. punkt 3.8, på mindst 1.000.000.000 DKK inkl. moms.
 - b) Når første kWh fra første mølle er leveret til det kollektive elnet.

- 3.6.** Som et alternativ til fuld frigivelse af garantien efter punkt 3.5. har koncessionshaveren ret til frigivelse af 150 mio. DKK af garantien senest en måned efter, at koncessionshaveren har dokumenteret, at koncessionshaveren efter tildelingen af koncessionen har afholdt udgifter, jf. punkt 3.8, på mindst 700 mio. DKK inkl. moms.

Koncessionshaveren har ret til at få frigivet yderligere 150 mio. DKK af garantien senest en måned efter, at koncessionshaveren har dokumenteret, at koncessionshaveren efter tildelingen af koncessionen har afholdt udgifter, jf. punkt 3.8, på mindst 850 mio. DKK, inkl. moms.

Den resterende del af garantien kan på ethvert tidspunkt frigives i overensstemmelse med punkt 3.5.

- 3.7.** Hvor koncessionshaveren har valgt at stille en moderselskabsgaranti i medfør af punkt 3.3., litra c, vil moderselskabsgarantien skulle frigives først, såfremt der sker delvis frigivelse efter punkt 3.6.

Frigivelse af garantier stillet af en anerkendt og af Energistyrelsen på forhånd godkendt finansiel institution, forsikringselskab eller lignende, som beskrevet i punkt 3.1-3.3., litra a og b, kan således først ske, når en eventuel moderselskabsgaranti er fuldt frigivet.

- 3.8.** Koncessionshaveren skal fremlægge en erklæring fra en statsautoriseret eller registreret revisor, som dokumenterer, at udgifterne under punkt 3.5. og 3.6. er anvendt til planlægning, projektering og etablering af elproduktionsanlægget, Kriegers Flak. Udgifterne kan omfatte såvel interne som eksterne dokumenterede omkostninger.

Det er ikke tilstrækkeligt, at udgifterne alene er påløbet, idet udgifterne tillige skal være betalte.

- 3.9.** Energistyrelsen har ret til at udbede sig yderligere dokumentation for de afholdte udgifter som betingelse for at frigive anfordringsgarantien.
- 3.10.** Såfremt Energistyrelsen har udbedt sig yderligere dokumentation for de afholdte udgifter som betingelse for at frigive anfordringsgarantien, er Energistyrelsen dog først forpligtet til at frigive garantien senest 1 måned efter, at denne yderligere dokumentation er modtaget.

4. Tidsfristforlængelse

- 4.1.** Koncessionshaveren har ret til forlængelse af fristen for påbegyndelse af anlægsarbejdet (før den 1. juni 2021) og fristen for tilslutning af hele havvindmølleparken (før den 1. januar 2022) ved forsinkelse, der er en følge af en eller flere af følgende omstændigheder:

- a) Ændringer i etableringstilladelsen, som kræves af Energistyrelsen.
- b) Energistyrelsens forhold i øvrigt.
- c) Forhold, der opstår uden koncessionshaverens skyld, og over hvilke koncessionshaveren ikke er herre, f.eks. krig, usædvanlige naturbegivenheder, brand, strejker, lockout eller hærværk.
- d) Nedbør, lav temperatur, stærk vind eller andet vejrlig, som forhindrer eller forsinker arbejdet, når sådant vejrlig forekommer i væsentligt større omfang, end det er sædvanligt for den pågældende årstid og egn.
- e) Offentlige påbud eller forbud, som ikke skyldes koncessionshavers forhold.
- f) Energiklagenævnet i anledning af klage over etableringstilladelsen har vurderet, at klager er klageberettiget, og at klagenævnet således vil behandle klagen.

- g) Såfremt koncessionshaveren ikke opnår de nødvendige tilladelser og godkendelser fra myndigheder i overensstemmelse med den detaljerede tidsplan jf. etableringstilladelsen (bilag 6) på trods af at koncessionshaveren har ansøgt om tilladelse eller godkendelse hos de relevante myndigheder i god tid.
- h) Forsinkelser i nettilslutningen, der ikke skyldes koncessionshaveren.
- i) Såfremt der skal fjernes mere end 2 UXO'er.

4.2. Koncessionshaveren skal dog søge forsinkelsen undgået eller begrænset ved sådanne dispositioner, som med rimelighed kan kræves.

4.3. Anser koncessionshaveren sig berettiget til forlængelse af en frist, skal Energistyrelsen snarest muligt underrettes skriftligt.

4.4. Koncessionshaveren skal indsende dokumentation, som godtgør, at den indtrådte forsinkelse skyldes det påberåbte forhold og ikke med rimelighed kan undgås eller begrænses.

Fristforlængelsen skal således svare til den faktiske forsinkelse, som det påberåbte forhold i 4.1., litra a-i, har forårsaget.

5. Forpligtelse til at nedtage og afvikle havvindmølleparken

5.1. Koncessionshaveren er forpligtet til for egen regning og risiko at nedtage og afvikle havvindmølleparken i overensstemmelse med vilkårene i etableringstilladelsen og elproduktionsbevillingen. Koncessionshaveren er endvidere forpligtet til at stille sikkerhed for nedtagning og afvikling af anlægget i henhold til vilkårene i etableringstilladelsen og bevillingen.

5.2. Uanset sikkerhedsstillelse påhviler det koncessionshaver at foretage det nødvendige til nedtagning og afvikling af havvindmølleparken og afholde samtlige omkostninger hertil. Koncessionshavers ansvar efter dette punkt 5 er således ikke begrænset til størrelsen af den stillede sikkerhed.

6. Betingelser for koncessionsaftalen

6.1. Koncessionsaftalen - og dermed koncessionshaverens forpligtelse til at etablere og nettilslutte elproduktionsanlægget - er fra Energistyrelsens side betinget af, at:

1. Folketinget senest 1. april 2017 vedtager de nødvendige ændringer af VE-loven, der berettiger koncessionshaveren til det pristillæg og de hermed forbundne vilkår, som er indeholdt i koncessionshaverens endelige tilbud.
2. den statsstøtte som måtte være knyttet til etablering og drift af Krigers Flak efter Energistyrelsens notifikation heraf, godkendes af EU-Kommissionen i henhold til EU's statsstøtteregler senest 1. april 2017.

3. der senest 1. april 2017 er opnået enighed blandt et flertal af Folketingets partier om en traktatmedholdelig finansiering af pristillægget for havmølleparken, Kriegers Flak, som er acceptabel for Europa-Kommissionen.
4. klager over etableringstilladelsen ikke giver anledning til en ændring af etableringstilladelsen, således at projektet ikke kan gennemføres som oprindeligt beskrevet i den meddelte etableringstilladelse.

I tilfælde hvor en af disse fire betingelser for koncessionsaftalen ikke er opfyldt tilbagekaldes koncessionen (dvs. koncessionsaftalen falder bort/ophører uden varsel), medmindre der inden for rammerne af gældende udbudsregler kan indgås anden aftale mellem Energistyrelsen og koncessionshaveren.

- 6.2.** Såfremt koncessionen bortfalder som følge af én eller flere af de fire ovenstående grunde under punkt 6.1 (betingelse nr. 1, 2, 3 og 4), godtgøres alene udgifter, som koncessionshaver har afholdt efter koncessionsaftalens punkt. 7.1 og 7.2 til dækning af Energinet.dk's udgifter til forundersøgelserne .

Koncessionshavers eventuelle øvrige omkostninger af enhver art til opfyldelse af koncessionsaftalen og de hertil knyttede tilladelser og bevillinger refunderes ikke og er Energistyrelsen og Energinet.dk uvedkommende.

- 6.4.6.3.** Godtgørelse af disse udgifter sker ved, at Energinet.dk tilbagebetaler de efter punkt 7.1 og 7.2 af koncessionshaver afholdte omkostninger med tillæg af renter fra betalingstidspunktet beregnet som diskontoen + 1 pct. til koncessionshaveren.

- 6.5.6.4.** Koncessionshaveren er ikke berettiget til yderligere økonomisk kompensation, erstatning, godtgørelse eller lignende i anledning af bortfald af koncessionen som følge af et af de fire forbehold i punkt 6.1.

7. Ansvar for og afholdelse af omkostninger til diverse forundersøgelser

- 7.1.** Energinet.dk har udarbejdet en vurdering af virkningerne på miljøet (VVM-redegørelse), konsekvensvurdering af påvirkning på udpegede internationale naturbeskyttelsesområder, vurdering af påvirkning af bilag IV-arter, forestået geotekniske og geofysiske undersøgelser samt tilvejebragt MetOcean-data m.v. Koncessionshaver skal afholde Energinet.dk's omkostninger ved udarbejdelsen af disse forundersøgelser, jf. § 23, stk. 3, i VE-loven.

- 7.2.** Energinet.dk fremsender en opgørelse over udgifterne, som Energinet.dk har afholdt i forbindelse med de under punkt 7.1 foretagne forundersøgelser samt udsteder en faktura til koncessionshaveren, når betingelserne under punkt 6 i koncessionsaftalen er opfyldt, og koncessionsaftalen er ubetinget. Udgifterne vil ikke overstige 80 mio. DKK (eksklusiv moms).

Hvis der indkommer klager inden klagefristens udløb, fremsender Energinet.dk således først opgørelse og udsteder faktura, som ovenfor beskrevet efter endelig afgørelse af sidste klage. Ved endelig afgørelse forstås, at afgørelsen ikke kan påklages til en højere retsinstans.

- 7.3. Energinet.dk og Energistyrelsen har intet ansvar for forundersøgelsernes rigtighed og/eller fuldstændighed. Koncessionshaver har således ingen adgang til at gøre misligholdelsesbeføjelser eller andre krav på økonomisk kompensation gældende over for hverken Energinet.dk eller Energistyrelsen, selv om forundersøgelserne skulle vise sig at være behæftet med fejl eller mangler af faktisk eller retlig karakter. I det omfang forundersøgelserne viser sig at være behæftet med fejl eller mangler af faktisk eller retlig karakter, vil Energinet.dk i det omfang, der er mulighed herfor, transportere sine rettigheder i henhold til kontrakten med den pågældende rådgiver til koncessionshaveren.
- 7.4. Såfremt der skal udarbejdes yderligere forundersøgelser f.eks. som led i en udbedring af fejl eller mangler ved allerede gennemførte forundersøgelser, afholder koncessionshaver ligeledes omkostningerne hertil.
- Sådanne yderligere forundersøgelser forestås af koncessionshaver selv eller dennes rådgiver. Omkostninger, som afholdes i den forbindelse eller til eventuelle rådgivere er tillige Energistyrelsen uvedkommende.
8. **Afregningsvilkår m.v.**
Hovedprincipperne for de økonomiske vilkår for afregningen er beskrevet nedenfor (underpunkt 8.1.-8.14.), idet der i øvrigt henvises til VE-lovens bestemmelser.
- 8.1. For elektriciteten produceret på elproduktionsanlægget, Kriegers Flak, i Østersøen, ydes et pristillæg ("contract for difference"). Pristillægget beregnes time for time som differencen mellem den af koncessionshaver tilbudte kWh-pris og spotprisen for elektriciteten i det pågældende område. Det samlede pristillæg i en time er produktet af pristillægget og den målte produktion i samme time. Med spotpris for elektricitet menes den af den nordiske elbørs, Nordpool, angivne timepris pr. kWh på spotmarkedet for det pågældende område (DK 2).
- 8.2. Den af koncessionshaver tilbudte kWh-pris indekseres ikke.
- 8.3. Såfremt mindst 95 % af parkens planlagte kapacitet er nettilsluttet før den 1. januar 2022, ydes det nævnte pristillæg for en elproduktion svarende til en produktion på 30 TWh. Hvis mindre end 95 % af parkens kapacitet er nettilsluttet på dette tidspunkt, reduceres den tilskudsberettigede produktion med 0,3 TWh til 29,7 TWh. For hvert halve år herefter, hvor der endnu ikke er nettilsluttet mindst 95 % af den planlagte kapacitet, vil den tilskudsberettigede produktion herefter blive reduceret med yderligere 0,3 TWh. Ved vurderingen af hvor stor en del af parkens kapacitet, der er nettilsluttet, vil en vindmølles kapacitet blive medregnet som nettilsluttet fra det tidspunkt, hvor den har leveret den første kWh til det kollektive elforsyningsnet. Dette gælder, selv om senere tekniske problemer midlertidigt måtte sætte vindmøllen ud af drift.
- 8.4. Der ydes ikke pristillæg for produktion i timer, hvor spotprisen ikke er positiv. Til gengæld medregnes produktionen heller ikke som en del af den tilskudsberettigede produktion.

- 8.5. Betaling foregår månedligt, og betalingen foretages af Energinet.dk.
- 8.6. Hvis koncessionshaveren skal betale en indfødningsstarif ved overføring af elektriciteten til det overordnede elforsyningsnet, ydes et pristillæg svarende hertil. Det nævnte pristillæg ydes for en elproduktion svarende til det beskrevne under punkt 8.3. ovenfor.
- 8.7. Hvis markedsprisen (timeprisen på spotmarkedet) for elektricitet produceret på anlægget overstiger [*den budte pris*] øre pr. kWh, beregner Energinet.dk et negativt pristillæg. Eventuelle negative pristillæg opkræves ikke, men modregnes i kommende positive pristillæg. Der er ingen tidsbegrænsning i den periode for hvilken, der kan beregnes negative pristillæg.
- 8.8. Koncessionshaveren skal selv sørge for afsætningen af produktionen i elmarkedet og afholde omkostningerne herved.
- 8.9. Der ydes ikke godtgørelse for balanceringsomkostninger til elektriciteten fra vindmøllerne.
- 8.10. Koncessionshaveren kan ved meddelelse til Energinet.dk fravælge modtagelsen af pristillæg. Fravalg sker med virkning fra den første dag i en måned og med et forudgående varsel på mindst én måned. Koncessionshaveren kan i så fald ikke genoptage modtagelse af pristillæg.
- 8.11. Der ydes maksimalt pristillæg i 20 år fra vindmøllernes tilslutning til det kollektive elnet. Havvindmølleparken anses for nettilsluttet, når den første kWh fra en eller flere af vindmøllerne leveres til det kollektive elnet.
- 8.12. Koncessionshaveren må ikke modtage anden statsstøtte i forbindelse med etableringen og nettilslutningen af elproduktionsanlægget, Kriegers Flak, end pristillægget benævnt i dette punkt, uden at dette er godkendt af Energistyrelsen.
- 8.13. Det er en betingelse for at modtage pristillægget, at elektriciteten fra havvindmølleparken leveres til det kollektive danske elnet, som de to platforme er en del af.
- 8.14. Koncessionshaveren bærer den fulde kommercielle risiko for den tilbudte kWh-pris, ligesom havvindmølleparken henligger for koncessionshaverens egen regning og risiko. Koncessionshaveren kan således ikke rette krav mod Energistyrelsen i denne anledning.
- 9. Erstatning for manglende opfyldelse af forpligtelser vedrørende nettilslutning (før og under anlægsfasen af havvindmølleparken)**
- 9.1. Før og under havvindmølleparkens anlægsfase erstatter Energinet.dk på objektivi grundlag tab, som koncessionshaver måtte lide som følge af, at Energinet.dk ikke opfylder frister og betingelser for nettilslutning af havvindmølleparken, herunder tidsfristerne for spændingssætning jf. VE-lovens § 31, stk. 2.

- 9.2.** Havvindmølleparkens ”anlægsfase” er endeligt afsluttet, når alle vindmøller i havvindmølleparken er idriftsat.

I forhold til den enkelte vindmølle anses denne for at være ”under anlægsfasen”, indtil vindmøllen har leveret første kWh til det kollektive elnet. Til vindmøller ”under anlægsfasen” ydes erstatning på objektivi grundlag efter VE-lovens § 31, stk. 2.

Når en vindmølle har leveret første kWh til det kollektive elnet, kan der ikke længere ydes erstatning til denne vindmølle for tab på objektivi grundlag efter VE-lovens § 31, stk. 2. I stedet ydes betaling efter VE-lovens § 35 i tilfælde af nedregulering. Der henvises nærmere til VE-lovens § 35 samt punkt 10 nedenfor.

Hvor nogle vindmøller stadig befinder sig ”under anlægsfasen”, og hvor andre vindmøller har leveret første kWh til det kollektive elnet, kan der således skulle ydes erstatning efter VE-lovens § 31, stk. 2 til først nævnte vindmøller, imens sidstnævnte vindmøller vil få betaling for tab efter VE-lovens § 35.

- 9.3.** Energinet.dk er forpligtet til at sikre mulighed for nettilslutning fra den 1. januar 2019, medmindre Energinet.dk har aftalt et senere tidspunkt med koncessionshaver.

Det er en betingelse, at nettilslutningen er spændingssat og kan modtage strøm fra elproduktionsanlægget, Kriegers Flak, i Østersøen. Det kollektive elnet inklusive ilandføringsanlægget anses for at kunne modtage strøm fra vindmøllerne, når ilandføringsanlægget har gennemført en vellykket ”Commissioning Test” og er idriftsat.

- 9.4.** I forbindelse med havvindmølleparkens anlægsfase erstatter Energinet.dk også på objektivi grundlag tab, som koncessionshaver måtte lide som følge af, at ilandføringsanlægget er i den særlige situation, at det er behæftet med en konstruktionsfejl eller anden lignende fejl og derfor ikke er i stand til at levere el til det kollektive elnet fra havvindmølleparken, efter at anlægget er idriftsat.

Når ilandføringsanlægget har gennemgået en vellykket ”Commissioning Test”, formodes det som udgangspunkt, at ilandføringsanlægget ikke er behæftet med konstruktionsfejl eller anden lignende fejl.

Der kan imidlertid foreligge en helt særlig situation, hvor det konstateres, at ilandføringsanlægget ikke kan levere el fra de idriftsatte vindmøller til det kollektive elnet på grund af, at ilandføringskablet ikke har den specificerede overføringskapacitet, og hvor nogle – men ikke alle - vindmøller er sat i drift. Det kan også være tilfældet i en situation, hvor ilandføringsanlægget ikke kan levere el fra de idriftsatte vindmøller på grund af en fejl på ilandføringsanlægget som følge af påført ydre skade (f.eks. at søkablet er revet over af et anker på havbunden eller brand i anlægget), eller på grund af skade/havari på enkeltkomponenter eller opståede tekniske problemer eller fejl i øvrigt.

- 9.5.** Energinet.dk's erstatningsansvar efter VE-lovens § 31, stk. 2 og 3 er begrænset til 1,8 mia. DKK samlet set.

- 9.6. Erstatningen omfatter dokumenterede nødvendige meromkostninger som følge af forsinkelsen eller manglende funktionsdygtighed. Erstatningen vil blandt andet kunne omfatte omkostninger til nødvendige foranstaltninger til f.eks. nødstrømsgeneratorer eller til forrentning af allerede foretagne investeringer og nødvendige meromkostninger som følge af manglende elproduktion.

Erstatning for tabt produktion baseres på tilbudsprisen og opgøres ud fra den produktion, som vindmøllerne ville have produceret under de aktuelle forhold.

I opgørelsen af produktionstab indgår mistede indtægter fratrukket sparede omkostninger. Den produktion, som indgår i beregningen af produktionstab, og som koncessionshaver modtager erstatning for, medregnes i beregningen af den tilskudsberettigede produktion.

- 9.7. Koncessionshaver har pligt til at begrænse sit tab mest muligt.
- 9.8. Der ydes ikke erstatning i tilfælde af force majeure. Force majeure omfatter forhold, der opstår uden koncessionshaverens/Energinet.dk's skyld, og over hvilke koncessionshaveren/Energinet.dk ikke er herre, f.eks. krig, sabotage, jordskælv, ekstreme vejrforhold og lignende.
- 9.9. Uenighed og adgang til erstatning og dennes størrelse afgøres af domstolene, jf. VE-lovens § 31, stk. 3.
- 9.10. Der henvises i øvrigt til etableringstilladelsen om krav til nettilslutning m.v. i punkt 13.
- 9.11. Energistyrelsen har ingen erstatningspligt for manglende opfyldelse af forpligtelser vedrørende nettilslutning efter dette punkt 9.

10. **Betaling som følge af nedregulering (efter anlægsfasen af havvindmølleparken)**
- 10.1. Energinet.dk yder betaling for tab, som en koncessionshaver måtte lide som følge af, at Energinet.dk foretager nedregulering for vindmøller, som har leveret første kWh til det kollektive elnet, og som derfor ikke længere er "under anlægsfasen", jf. punkt 9.2. Der henvises til § 35 i VE-loven, som regulerer denne betaling.

Det, der står nedenfor, er alene af oplysende karakter om, hvad der følger af § 35 i VE-loven, jf. § 34.

- 10.2. Betalingen er ikke begrænset til et bestemt beløb.
- 10.3. Det fremgår af VE-lovens § 34, stk. 3 og 4, hvornår Energinet.dk kan påbyde nedregulering. Påbuddet er betinget af, at nedreguleringen er nødvendig af hensyn til forsynings sikkerheden eller en samfundsøkonomisk optimal udnyttelse af det sammenhængende elforsyningssystem, herunder sikringen af et velfungerende konkurrencemarked.
- 10.4. Af bestemmelsen fremgår, at Energinet.dk kan påbyde nedregulering ved reduktion eller afbrydelse af elproduktion, hvis dette er nødvendigt på grund af fejl eller

vedligeholdelsesarbejder på transmissionsanlæg til ilandføringen af elproduktion eller i det øvrige transmissionsnet eller kapacitetsbegrænsninger i øvrigt i det sammenhængende transmissionsnet, som kan afhjælpes ved nedregulering.

10.5. Dette kan eksempelvis være tilfældet ved:

- fysisk kapacitetsmangel i transmissionsnet,
- reparation, vedligeholdelse og eftersyn af transformersplatform, dens installationer, og udstyr, som ikke tilhører koncessionshaveren, ilandføringskabel, transmissionsnet samt højspændingskoblingsudstyr på land,
- funktionssvigt af transformere, med mindre at funktionssvigt skyldes vindmølle ejerens elektriske anlæg,
- skader på ilandføringskablet, med mindre at dette er forårsaget af vindmølle ejerens fartøjer eller arbejder,
- lynskader på transformersplatform, dens installationer og udstyr, som ikke tilhører vindmølle ejeren, ilandføringskabel og højspændingskoblingsudstyr på land.

10.6. Betalingen for indtægtstab for koncessionshaver opgøres med udgangspunkt i den af koncessionshaver tilbudte pris pr. kWh, jf. punkt 8. Den produktion, som koncessionshaver modtager erstatning for, medregnes i den samlede produktion på 30 TWh, som der gives støtte til. Betalingen baseres på den af koncessionshaver tilbudte pris pr. kWh, jf. punkt 10.1, så længe der ydes pristillæg for produktionen fra havvindmøllerne.

10.7. Når den tilskudsberettigede produktion udløber, eller såfremt koncessionshaver fravælger pristillægget, baseres betalingen på områdets spottimepris (DK2).

10.8. Der kan i givet fald højst ydes betaling efter punkt 10 i en periode på 25 år svarende til varigheden af tilladelsen til elproduktion.

10.9. Der ydes dog ikke betaling vedrørende produktionstab på grund af produktionsbegrænsninger vedrørende timer, hvor spotprisen ikke er positiv, og der ikke ydes pristillæg. Til gengæld medregnes produktionen i disse timer ikke i den tilskudsberettigede produktion.

10.10. Det skal bemærkes, at Energinet.dk har udarbejdet forskrifter for metoder for, hvorledes størrelsen af tabt elproduktion og mistet indtjening opgøres. Der henvises til www.energinet.dk, Forskrift E med bilag. Forskriften kan ses via det følgende link. Skulle linket være forældet kan de rette forskrifter oplyses ved henvendelse til Energinet.dk.:
<http://www.energinet.dk/SiteCollectionDocuments/Danske%20dokumenter/El/Bilag%20til%20forskrift%20E%20-%20Kompensation%20til%20havvindmølleparker%20ved%20påbudt%20nedregulering.pdf>

10.11. Koncessionshaveren skal efter aftale med Energinet.dk installere en LiDAR på hver af de to transformersplatforme, som skal sikre pålidelige målinger af

vinderressourcerne. LiDAR'erne installeres og vedligeholdes af koncessionshaveren, og koncessionshaveren bærer omkostningerne og risiko for installering og vedligeholdelse af LIDAR.

- 10.12.** Der ydes desuden ikke erstatning i tilfælde af force majeure, jf. VE-Lovens § 35, stk. 3, 1. pkt. Force majeure omfatter forhold, der opstår uden Energinet.dk's skyld og over hvilke Energinet.dk ikke er herre, f.eks. krig, sabotage, jordskælv, ekstreme vejrforhold og lignende.

11. Arbejdsklausul

- 11.1.** Koncessionshaver og dennes eventuelle underleverandører som medvirker til at opfylde kontrakten, er forpligtet til at sikre vedkommende arbejdere i Danmark løn (herunder særlige ydelser), arbejdstid og andre arbejdsvilkår, som ikke er mindre gunstige end dem, der gælder for arbejde af samme art i henhold til en kollektiv overenskomst indgået af de inden for det pågældende faglige område mest repræsentative arbejdsmarkedspartnere i Danmark, og som gælder på hele det danske område. Ved "medvirker til at opfylde kontrakten", jf. ovenfor, forstås arbejde udført i Danmark med henblik på kontraktens opfyldelse.
- 11.2.** Koncessionshaver og eventuelle underleverandører skal sikre, at de ansatte får oplysninger om de vilkår, der følger af arbejdsklausulen.
- 11.3.** Energistyrelsen kan til enhver tid udbede sig relevant dokumentation for, at løn- og arbejdsvilkår for medarbejderne lever op til den forpligtelse, som denne arbejdsklausul fastsætter.
- 11.4.** Energistyrelsen kan kræve, at koncessionshaveren – efter skriftligt påkrav herom – inden for 10 arbejdsdage fremskaffer relevant dokumentation såsom løn- og timesedler, lønregnskab, ansættelseskontrakter mv. fra såvel egne som eventuelle underleverandørers medarbejdere samt erklæring om overholdelse af arbejdsklausulen.
- 11.5.** Koncessionshaver skal sikre, at eventuelle oplysninger i materialet om de ansattes racemæssige eller etniske baggrund, politiske, religiøse eller filosofiske overbevisning, oplysninger om helbredsmæssige eller seksuelle forhold, væsentlige sociale problemer og andre rent private forhold fjernes, inden materialet overgives til Energistyrelsen.
- 11.6.** Såfremt koncessionshaver tilsidesætter sin forpligtelse til at fremskaffe den af Energistyrelsen krævede dokumentation, kan Energistyrelsen efter udløb af den ovenfor nævnte frist, jf. 11.4., pålægge koncessionshaver en dagbod pr. kalenderdag på 1.000 DKK, til den krævede dokumentation behørigt fremskaffes til Energistyrelsen.
- 11.7.** Hvis koncessionshaver ikke overholder sine forpligtelser i medfør af arbejdsklausulen, og dette medfører et berettiget krav på yderligere løn fra medarbejderne, kan Energistyrelsen pålægge koncessionshaver at betale bod svarende til det dobbelte af ethvert sådan krav.

12. Social klausul vedrørende lære- og praktikpladser

- 12.1.** Koncessionshaver skal i videst muligt omfang medvirke til at sikre, at et vist antal stillinger, som er relevante i forhold til anlægsbyggeriet og den efterfølgende drift og vedligeholdelse af Kriegers Flak havvindmøllepark "on site" (både offshore og onshore), kan besættes med elever.
- 12.2.** Ved elever forstås, en arbejdstager med hvem koncessionshaver eller dennes entreprenører og leverandører m.v. indgår eller har indgået en uddannelsesaftale. Uddannelsesaftalen skal indgås som led i et uddannelsesforløb, som eleven følger, og skal være rettet mod, at eleven opnår personlige, sociale og faglige kvalifikationer, som understøtter elevens uddannelsesforløb, og som giver grundlag for beskæftigelse på arbejdsmarkedet.
- 12.3.** Uddannelsesforløb i medfør af lovbekendtgørelse nr. 987 af 16. august 2010 om erhvervsgrunduddannelse m.v. og i medfør af lovbekendtgørelse nr. 789 af 16. juni 2015 om erhvervsuddannelser anses at opfylde ovenstående krav til et uddannelsesforløb.
- 12.4.** Koncessionshaver eller dennes entreprenører kan indgå uddannelsesaftaler om uddannelsesforløb i medfør af andre tilsvarende uddannelsesordninger i EU/EØS, herunder med elever fra andre EU/EØS-lande, som opfylder ovenstående krav til et uddannelsesforløb.
- 12.5.** Såfremt ikke andet aftales med Energistyrelsen, skal der senest 12 måneder efter parternes underskrift af nærværende koncessionsaftale indgås en aftale mellem koncessionshaver og Energistyrelsen om det antal elevpladser, som ønskes sikret i forbindelse med etableringen og den efterfølgende drift og vedligeholdelse af Kriegers Flak Havvindmøllepark. Senest 6 måneder efter underskrift af koncessionsaftalen skal koncessionshaver og Energistyrelsen have igangsat en proces for indgåelse af elevplads-aftale.

[Overskriften indsættes, hvis ét eller flere af nedennævnte afsnit er relevante]

13. Solidarisk hæftelse

[Følgende tekst indsættes før underskrift af nærværende koncessionsaftale, hvis koncessionshaveren er et konsortium:]

13.1. *[Konsortier*

13.1.1. Koncessionshaver er et konsortium bestående af:

[Indsæt navne på konsortiedeltagerne]

13.1.2. Ovennævnte konsortiedeltagere har påtaget sig solidarisk ansvar i forbindelse med denne koncessionsaftale samt tilhørende tilladelser og bevilling, der er meddelt eller i fremtiden måtte blive meddelt koncessionshaveren.

Dette indebærer, at konsortiedeltagerne skal påtage sig ansvaret for alle krav, der måtte udspringe i henhold til nærværende koncessionsaftale samt tilhørende tilladelser og bevillinger, der er meddelt eller i fremtiden måtte blive meddelt koncessionshaveren. Krav, der måtte stilles fra tredjepart, som fx udspringer af forurening eller skade på andre, er ikke omfattet af kravet om solidarisk hæftelse.

Energistyrelsen kan således rette det fulde krav mod enhver af konsortiedeltagerne i tilfælde af, at koncessionshaveren misligholder nærværende koncessionsaftale og/eller vilkårene i de nævnte tilladelser og bevillinger.]

[Følgende tekst indsættes før underskrift af nærværende koncessionsaftale, hvis koncessionshaveren er et nystiftet selskab, og tilbud er afgivet på vegne af et endnu ikke stiftet selskab.]

13.2. *[Stiftende selskaber, hvor koncessionshaver er et nystiftet selskab, og tilbud er afgivet på vegne af et endnu ikke stiftet selskab*

13.2.1. *Koncessionshaver er et nystiftet selskab, og tilbud på nærværende koncession er således afgivet af nedenstående stiftende selskab(er) på vegne af koncessionshaver:*

[Identifikation af de relevante parter skal udfyldes i henhold til ansøgningen]

13.2.2. *Ovennævnte stiftende selskab(er) har påtaget sig solidarisk ansvar i forbindelse med denne koncessionsaftale samt tilhørende tilladelser og bevilling, der er meddelt eller i fremtiden måtte blive meddelt koncessionshaveren sammen med koncessionshaveren.*

Dette indebærer, at dette/disse andre stiftende selskab(er), skal påtage sig ansvaret for alle krav fra Energistyrelsen, der måtte udspringe i henhold til nærværende koncessionsaftale samt tilhørende tilladelser og bevillinger, der er meddelt eller i fremtiden måtte blive meddelt koncessionshaveren, på lige fod med koncessionshaveren.

Således skal Energistyrelsen ikke erhverve nogen rettigheder over for dette/disse andre stiftende selskab(er), som Energistyrelsen ikke har over for koncessionshaveren på ethvert givet tidspunkt.

13.2.3. *For at dette/disse andre stiftende selskab(er)s solidariske hæftelse finder anvendelse, skal koncessionshaveren således have misligholdt nærværende koncessionsaftale og/eller vilkårene i de nævnte tilladelser og bevilling. Koncessionshaver skal endvidere have undladt at afhjælpe den konstaterede misligholdelse indenfor en rimelig frist herfor fastsat af Energistyrelsen.*

Såfremt Energistyrelsen retter krav mod dette/disse andre stiftende selskab(er) efter nærværende bestemmelse har dette/disse andre stiftende selskab(er) samme ret som koncessionshaveren til at gøre indsigelser over en påstået misligholdelse af nærværende koncessionsaftale og/eller vilkårene i de nævnte tilladelser og bevilling.

- 13.2.4.** *Hvor Energistyrelsens krav mod koncessionshaveren er dækket af en garanti efter koncessionsaftalens punkt 3.1. eller garantier stillet efter de til koncessionsaftalens tilhørende tilladelser eller bevilling, finder dette/disse stiftende selskab (er)s solidariske hæftelse alene anvendelse i den udstrækning der – uanset grunden hertil – ikke på anfordring sker udbetaling til Energistyrelsen under den pågældende garanti eller garantien er frigivet på det tidspunkt, hvor Energistyrelsen gør sit krav gældende.*
- 13.2.5.** *Dette/disse andre stiftende selskab (er)s solidariske hæftelse forbliver i kraft indtil udløbet af de forpligtelser, der følger af nærværende koncessionsaftale og/eller de nævnte tilladelser og bevilling.*
- 13.2.6.** *I tilfælde af en tvist mellem Energistyrelsen og dette/disse andre stiftende selskab(er), finder nedenstående punkt 19 om tvistigheder anvendelse. Dette/disse andre stiftende selskab (er) har ved sin/deres underskrift på nærværende koncessionsaftale accepteret disse betingelser.]*

[Følgende tekst indsættes før underskrift af nærværende koncessionsaftale, hvis koncessionshaver baserer sig på andre enheders økonomiske eller finansielle formåen:]

13.3. ***[Enheder som koncessionshaveren har baseret sin økonomiske og finansielle formåen på***

13.3.1. *I sin ansøgning om at deltage i udbudsproceduren har koncessionshaveren baseret sin økonomiske og finansielle formåen på en eller flere enhed(er), som ikke er en del af koncessionshaveren.*

13.3.2. *Denne/disse andre enhed(er) er følgende:*

[Identifikation af de relevante parter skal udfyldes i henhold til ansøgningen]

13.3.3. *Ovennævnte enhed(er) har påtaget sig solidarisk ansvar i forbindelse med denne koncessionsaftale samt tilhørende tilladelser og bevilling, der er meddelt eller i fremtiden måtte blive meddelt koncessionshaveren sammen med koncessionshaveren.*

Dette indebærer, at denne/disse andre enhed(er) skal påtage sig ansvaret for alle krav fra Energistyrelsen, der måtte udspringe i henhold til nærværende koncessionsaftale samt tilhørende tilladelser og bevilling, der er meddelt eller i fremtiden måtte blive meddelt koncessionshaveren, på lige fod med koncessionshaveren.

Således skal Energistyrelsen ikke erhverve nogen rettigheder over for denne/disse andre enhed(er), som Energistyrelsen ikke har over for koncessionshaveren på ethvert givet tidspunkt.

13.3.4. *For at denne/disse andre enhed(er)s solidariske hæftelse finder anvendelse, skal koncessionshaveren således have misligholdt nærværende koncessionsaftale og/eller vilkårene i de nævnte tilladelser og bevilling. Koncessionshaver skal endvidere have undladt at afhjælpe den konstaterede misligholdelse indenfor en rimelig frist herfor fastsat af Energistyrelsen.*

Såfremt Energistyrelsen retter et krav mod denne/disse andre enhed(er) efter nærværende bestemmelser har denne/disse andre enhed(er) samme ret som koncessionshaveren til at gøre indsigelser over en påstået misligholdelse af nærværende koncessionsaftale og/eller vilkårene i de nævnte tilladelser og bevilling.

- 13.3.5.** *Hvor Energistyrelsens krav mod koncessionshaveren er dækket af en garanti efter koncessionsaftalens punkt 3.1., eller garantier stillet efter de til koncessionsaftalen tilhørende tilladelser og bevilling, finder denne/disse andre enhed(er)s solidariske hæftelse alene anvendelse i den udstrækning der – uanset grunden hertil – ikke på anfordring sker udbetaling til Energistyrelsen under den pågældende garanti eller garantien er frigivet på det tidspunkt, hvor Energistyrelsen gør sit krav gældende.*
- 13.3.6.** *Denne/disse andre enhed(er)s solidariske hæftelse forbliver i kraft indtil udløbet af de forpligtelser, der følger af nærværende koncessionsaftale og/eller de nævnte tilladelser og bevilling.*
- 13.3.7.** *I tilfælde af en tvist mellem Energistyrelsen og denne/disse andre enhed(er), finder nedenstående punkt 19 om tvistigheder anvendelse. Denne/disse andre enhed(er) har ved sin/deres underskrift på nærværende koncessionsaftale accepteret disse betingelser.]*

[Følgende tekst indsættes før underskrift af nærværende koncessionsaftale, hvis koncessionshaver baserer sig på andre enheders tekniske formåen:]

- 13.4.** ***[Enheder som koncessionshaveren har baseret sin tekniske formåen på***
- 13.4.1.** *I sin ansøgning om at deltage i udbudsproceduren har koncessionshaveren baseret sin tekniske formåen (i relation til projektudvikling og styring af byggeri) på en eller flere enheder(er), som ikke er en del af koncessionshaveren. Koncessionshaver opfylder ikke mindstekrav til teknisk egnethed uden denne/disse andre enhed(er).*
- 13.4.2.** *Denne/disse andre enhed(er) er følgende:*
- [Identifikation af de relevante parter skal udfyldes i henhold til ansøgningen]*
- 13.4.3.** *Ovennævnte enhed(er) har påtaget sig solidarisk ansvar i forbindelse med denne koncessionsaftale samt tilhørende tilladelser og bevilling, der er meddelt eller i fremtiden måtte blive meddelt koncessionshaveren sammen med koncessionshaveren.*

Dette indebærer, at denne /disse andre enhed (er), skal påtage sig ansvaret for krav, der måtte udspringe i relation til projektudvikling og styring af byggeri (men ikke øvrige krav såsom afviklingsforpligtelsen) i henhold til nærværende koncessionsaftale samt tilhørende tilladelser og bevilling, der er meddelt eller i fremtiden måtte blive meddelt koncessionshaveren, på lige fod med koncessionshaveren.

Således skal Energistyrelsen ikke erhverve nogen rettigheder over for denne/disse andre enhed (er), som Energistyrelsen ikke har over for koncessionshaveren på ethvert givet tidspunkt.

13.4.4. *For at denne/disse andre enhed (er)s solidariske hæftelse finder anvendelse, skal koncessionshaveren således have misligholdt nærværende koncessionsaftale og/eller vilkårene i de nævnte tilladelser og bevilling i relation til projektudvikling og styring af byggeri. I denne henseende har denne/disse andre enhed (er) samme ret som koncessionshaveren til at gøre indsigelser over en påstået misligholdelse af nærværende koncessionsaftale og/eller vilkårene i de nævnte tilladelser og bevilling. Koncessionshaver skal endvidere have undladt at afhjælpe den konstaterede misligholdelse indenfor en rimelig frist herfor fastsat af Energistyrelsen.*

Såfremt Energistyrelsen retter krav mod denne/disse andre enhed (er) efter nærværende bestemmelse har denne/disse andre enhed (er) samme ret som koncessionshaveren til at gøre indsigelse over en påstået misligholdelse af nærværende koncessionsaftale og/eller vilkårene i de nævnte tilladelser og bevilling.

13.4.5. *Hvor Energistyrelessens krav mod koncessionshaveren er dækket af en garanti efter koncessionsaftalens punkt 3.1 finder denne/disse andre enhed (er)s solidariske hæftelse alene anvendelse i den udstrækning der – uanset grunden hertil – ikke på anfordring sker udbetaling til Energistyrelsen under den pågældende garanti eller garantien er frigivet på det tidspunkt, hvor Energistyrelsen gør sit krav gældende.*

13.4.6. *Denne/disse andre enhed (er)s solidariske hæftelse forbliver i kraft indtil udløbet af de forpligtelser vedrørende projektudvikling og styring af byggeri, der følger af nærværende koncessionsaftale og/eller de nævnte tilladelser og bevilling.*

13.4.7. *I tilfælde af en tvist mellem Energistyrelsen og denne/disse andre enhed (er), finder nedenstående punkt 19 om tvistigheder anvendelse. Denne/disse andre enhed (er) har ved deres/sin underskrift på nærværende koncessionsaftale accepteret disse betingelser.]*

14. Energistyrelessens overdragelse af koncessionen

14.1. Energistyrelsen er berettiget til at overdrage sine rettigheder og forpligtelser i henhold til nærværende koncessionsaftale til en anden offentlig institution, eller enhver institution eller privat enhed, der i sidste instans kontrolleres ("kontrol" er i denne bestemmelse defineret i den internationale regnskabsstandard (IAS 27) fra International Accounting Standards Board (IASB)) af den danske stat eller af en anden dansk offentlig myndighed eller primært er finansieret af offentlige midler, hvis de offentlige opgaver hidtil udført af Energistyrelsen, eller hvis de offentlige opgaver, som falder ind under denne koncessionsaftale, helt eller delvist overdrages til nogen af de nævnte parter (ressortomlægninger).

15. Koncessionshaverens overdragelse af koncessionen til tredjemand

15.1. Koncessionshaveren kan ikke uden Energistyrelessens skriftlige samtykke overdrage sine rettigheder og forpligtelser ifølge nærværende koncessionsaftale og koncessionen til tredjemand.

15.2. Samtykke til overdragelse vil alene blive meddelt, såfremt:

- Tredjemand vurderes at have den fornødne økonomiske, finansielle og tekniske kapacitet til at etablere, drive, vedligeholde og nedtage havvindmølleparken. Vurderingen af hvad der udgør fornøden økonomisk, finansiell og teknisk kapacitet vil blive afgjort efter en konkret vurdering på det tidspunkt, hvor koncessionshaveren anmoder om samtykke til overdragelsen.
- Energistyrelsen i nødvendigt omfang giver tilsagn til overdragelsen af elproduktionsbevillingen i henhold til § 10 i elforsyningsloven, jf. § 53 i elforsyningsloven, såfremt elproduktionsbevilling er blevet udstedt på tidspunktet for ændringsanmodningen.

15.3. Energistyrelsen er berettiget til at afvise en anmodning om samtykke til overdragelsen, såfremt overdragelsen - efter Energistirelsens vurdering - ikke kan tillades i henhold til de til enhver tid gældende udbudsregler og/eller reglerne for de relevante tilladelser og bevilling til opførelse og/eller drift af en offshore havvindmøllepark i Danmark.

15.4. Energistyrelsen er berettiget til at anmode koncessionshaver om ethvert yderligere dokument, som Energistyrelsen måtte finde relevant for vurderingen af den ønskede overdragelse.

[Følgende tekst indsættes før underskrift af koncessionsaftalen, hvis koncessionshaveren er et kapitalsselskab]

16. *Ændringer i kontrollen med koncessionshaver (indirekte overdragelse)*

16.1. *Koncessionshaver er på tidspunktet for indgåelse af koncessionsaftalen ejet af følgende parter [navn og ejerandel]. Parterne kontrollerer koncessionshaver i overensstemmelse med deres respektive ejerandele, og ingen part er blevet tildelt vetoret i forhold til væsentlige beslutninger eller adgang til at udpege flertallet af bestyrelsen eller lign. [i modsat fald anføres vetorettigheder mv. og den foranstående tekst tilpasses]*

16.2. *Ethvert kontrolskifte i koncessionshaver forudsætter forudgående skriftligt samtykke fra Energistyrelsen.*

16.3. *Ved kontrolskifte forstås en overdragelse af en aktiemajoritet i koncessionshaver og/eller ændringer i de i punkt 16.1 anførte rettigheder.*

16.4. *Samtykke til kontrolskifte vil alene blive meddelt, såfremt:*

- *koncessionshaver efter ændringen fortsat vurderes at have den fornødne økonomiske, finansielle og tekniske kapacitet til at drive, vedligeholde og nedtage havvindmølleparken. Vurderingen af hvad der udgør fornøden økonomisk, finansiell og teknisk kapacitet vil blive afgjort efter en konkret vurdering på det tidspunkt, hvor koncessionshaver anmoder om en ændring.*
- *Energistyrelsen i nødvendigt omfang, giver tilsagn til overdragelsen af elproduktionsbevillingen i henhold til § 10 i elforsyningsloven, jf. § 53 i*

elforsyningsloven, såfremt elproduktionsbevilling er blevet udstedt på tidspunktet for ændringsanmodningen.

- 16.5.** *Energistyrelsen kan kun nægte samtykke til overdragelse, såfremt der foreligger en saglig grund.*
- 16.6.** *Energistyrelsen er berettiget til at afvise en anmodning om samtykke til kontrolskifte, såfremt den pågældende ændring - efter Energistyrelsens vurdering - ikke kan tillades i henhold til de til enhver tid gældende udbudsregler eller reglerne for relevante tilladelser og bevilling til opførelse og/eller drift af en offshore havvindmøllepark i Danmark.*
- 16.7.** *Til brug for Energistyrelsens vurdering af en anmodning om ændring i kontrollen med koncessionshaver skal anmodningen vedlægges dokumentation for den økonomiske, finansielle og tekniske formåen for den nye aktionær eller kontrollerende enhed.*
- 16.8.** *Energistyrelsen er berettiget til at anmode koncessionshaver om ethvert yderligere dokument, som Energistyrelsen måtte finde relevant for vurderingen af den ønskede ændring.*
- 16.9.** *En ny aktionær, som indtræder i koncessionshaver efter denne bestemmelse, skal som udgangspunkt ikke påtage sig solidarisk hæftelse med koncessionshaver. Energistyrelsen forbeholder sig dog adgang til at kræve dette, såfremt Energistyrelsen efter en konkret vurdering finder, at der er saglige grunde hertil.*
- 16.10.** *Hvor en aktionær, som oprindeligt har påtaget sig solidarisk hæftelse efter koncessionsaftalen som stiftende selskab efter punkt 13.2, overdrager hele sin ejerandel i koncessionshaver, kan Energistyrelsen, efter anmodning, give samtykke til, at den udtrædende aktionær frigøres fra den solidariske hæftelse for så vidt angår krav, som ligger efter tidspunktet for aktionærens overdragelse af samtlige af sine aktier til koncessionshaver. Samtykke hertil kan alene nægtes, såfremt der foreligger en saglig grund.*

[Følgende tekst indsættes før underskrift af koncessionsaftalen, hvis koncessionshaveren er et konsortium]

- 17.** ***[Udtræden, udskiftning og samt optagelse af konsortiedeltagere (ændringer)***
- 17.1.** *Udskiftning, udtræden eller optagelse af deltagere i et konsortium er som udgangspunkt ikke tilladt og kræver i alle tilfælde forudgående skriftlig tilladelse fra Energistyrelsen.*
- 17.2.** *Samtykke til udskiftning, udtræden eller optagelse vil alene blive meddelt, såfremt:*
- Koncessionshaver efter ændringen fortsat vurderes at have den fornødne økonomiske, finansielle og tekniske kapacitet til at etablere, drive, vedligeholde og nedtage havvindmølleparken. Vurderingen af hvad der udgør fornøden økonomisk, finansiell og teknisk kapacitet vil blive afgjort efter en konkret vurdering på det tidspunkt, hvor koncessionshaver anmoder om en ændring.*

- *Energistyrelsen i nødvendigt omfang, giver tilsagn til overdragelsen af elproduktionsbevillingen i henhold til § 10 i elforsyningsloven, jf. § 53 i elforsyningsloven, såfremt elproduktionsbevillingen er blevet udstedt på tidspunktet for ændringsanmodningen.*

17.4.17.3. Energistyrelsen er berettiget til at anmode koncessionshaver om ethvert yderligere dokument, som Energistyrelsen måtte finde relevant for vurderingen af den ønskede ændring.

17.5.17.4. Uanset ovenstående er koncessionshaver dog berettiget til at fjerne, udskifte eller optage nye konsortiedeltagere som nærmere fastlagt i punkt 17.5.-17.7 efter forudgående skriftlig samtykke fra Energistyrelsen.

17.6.17.5. Tilladte ændringer (udtræden eller udskiftning):

a) Konsortiedeltagers udtræden af konsortiet

Koncessionshaver er berettiget til at lade en konsortiedeltager udtræde af konsortiet, såfremt den pågældende konsortiedeltagers rolle i det endelige tilbud var begrænset til en specifik fase i projektet (f.eks. etableringsfasen).

Energistyrelsens samtykke til en konsortiedeltagers udtræden forudsætter at samtlige koncessionshavers forpligtelser i relation til den pågældende fase er opfyldt i overensstemmelse med koncessionsaftalen (eksempelvis vil en konsortiedeltager, hvis deltagelse alene relaterer sig til etableringsfasen, først kunne udtræde af konsortiet, når havvindmølleparken er etableret og alle møller nettilsluttet i overensstemmelse med nærværende koncessionsaftale).

b) Udskiftning af konsortiedeltager

Koncessionshaver er berettiget til at udskifte en konsortiedeltager (oprindelig deltager), såfremt udskiftningen sker som led i en hel eller delvis succession som følge af den oprindelige deltagers omstrukturering (f.eks. fusion).

I den udstrækning en oprindelig deltager ikke ophører som led i omstruktureringen, påvirker en sådan udskiftning ikke den oprindelige deltagers ansvar og forpligtelser over for Energistyrelsen efter nærværende koncessionsaftale. Den oprindelige deltager forbliver således solidarisk ansvarlig overfor Energistyrelsen for ethvert krav, som udspringer af forhold hidrørende fra før datoen for udskiftningen.

I tilfælde af delvis succession (f.eks. spaltning, hvor koncessionsaftalen overgår til en ny juridisk enhed, uden at den oprindelige deltager ophører) skal den nye konsortiedeltager påtage sig solidarisk hæftelse med den oprindelige deltager overfor Energistyrelsen for alle krav, som udspringer af forhold hidrørende fra før datoen for udskiftningen.

Såfremt en udskiftning sker som følge af den oprindelige deltagers konkurs, vil Energistyrelsen – afhængigt af de konkrete omstændigheder, jf. også nedenfor vedrørende væsentlige ændringer – kunne samtykke til, at det nye medlem ikke hæfter solidarisk med den oprindelige deltager for krav, som udspringer af forhold hidrørende fra før den oprindelige deltagers udtræden af konsortiet.

Koncessionshaver er endvidere berettiget til at udskifte en konsortiedeltager, hvor dette sker som led i en intern omstrukturering (f.eks. en konsortiedeltagers stiftelse af et 100 % ejet og kontrolleret datterselskab, som indtræder i konsortiet i stedet for den oprindelige konsortiedeltager). En sådan udskiftning forudsætter, at begge konsortiedeltagere (såvel den oprindelige deltager som det nye medlem) påtager sig solidarisk hæftelse for samtlige krav og forpligtelser efter koncessionsaftalen. Efterfølgende overdragelse af ejerskabet til eller kontrollen med det nye medlem til tredjemand, vil som udgangspunkt være at anse for en væsentlig ændring, jf. nedenfor, som ikke vil kunne accepteres, medmindre de konkrete omstændigheder i tilknytning til overdragelsen falder ind under en af de tilladte ændringer efter denne bestemmelse.

17.7-17.6. Koncessionshaver er alene berettiget til at lade en konsortiedeltager udtræde eller udskifte i henhold til punkt 17.5 ovenfor såfremt:

1. koncessionshaver efter ændringen, hvor denne ønskes gennemført før nettilslutning af alle møller i havvindmølleparken, fortsat opfylder de oprindelige kriterier for den kvalitative udvælgelse under udbuddet af nærværende koncessionsaftale og ændringen ikke i øvrigt medfører væsentlige ændringer af koncessionsaftalen,
2. koncessionshaver efter ændringen, hvor denne ønskes gennemført efter nettilslutning af alle møller i havvindmølleparken, fortsat har den fornødne økonomiske, finansielle og tekniske kapacitet til at drive, vedligeholde og nedtage havvindmølleparken. Vurderingen af hvad der udgør fornøden økonomisk, finansiell og teknisk kapacitet vil blive afgjort af Energistyrelsen efter en konkret vurdering på det tidspunkt, hvor koncessionshaver anmoder om en ændring, og
3. Energistyrelsen i nødvendigt omfang giver samtykke til overdragelse af elproduktionsbevillingen i henhold til § 10 i elforsyningsloven, jf. § 53 i elforsyningsloven, såfremt elproduktionsbevilling er blevet udstedt på tidspunktet for ændringsanmodningen.

17.8-17.7. Koncessionshaver er berettiget til at optage et nyt konsortiemedlem (uden at der samtidig udtræder en oprindelige deltager) forudsat det nye medlem afgiver en tro og loveerklæring vedrørende gæld til det offentlige, jf. principperne i § 135, stk. 3 i lovebekendtgørelsen nr. 1564 af 15. december 2015 om, jf. nedenfor.

17.9-17.8. Energistyrelsen er berettiget til at afvise en anmodning om udtræden, udskiftning og optagelse af konsortiedeltager, såfremt den pågældende anmodning, efter Energistrelsens vurdering:

- a) ikke falder ind under en eller flere af de tilladte ændringer i punkt 17.5 – 17.7 ovenfor,
- b) ikke kan tillades i henhold til de til enhver tid gældende udbudsregler og/eller reglerne for de relevante tilladelser og bevilling til opførelse og/eller drift af en offshore havvindmøllepark i Danmark.

~~17.10.~~17.9. Såfremt koncessionshaver anmoder om en udtræden, udskiftning eller optagelse af en konsortiedeltager i henhold til punkt 17.5 – 17.7 ovenfor, skal Energistyrelsen ikke unødigt tilbageholde sit samtykke, og et afslag skal begrundes skriftligt.

~~17.11.~~17.10. Til brug for Energistyrelsens vurdering af en anmodning om udtræden, udskiftning eller optagelse af en konsortiedeltager skal koncessionshaver vedlægge sin anmodning dokumentation for den økonomiske, finansielle og tekniske formåen for det nye konsortiedeltager.

~~17.12.~~17.11. Energistyrelsen er berettiget til at anmode koncessionshaver om ethvert yderligere dokument, som Energistyrelsen måtte finde relevant for vurderingen af den ønskede ændring.]

[Følgende tekst indsættes før underskrift af koncessionsaftalen, hvis koncessionshaveren har baseret sin tekniske og/eller økonomiske formåen på andre enhed(er)]

18. [Udskiftning eller udtræden af enhedsom koncessionshaveren har baseret sin økonomiske, finansielle eller tekniske formåen på

18.1. Udskiftning eller udtræden af enhed, som koncessionshaveren har baseret sin økonomiske, finansielle eller tekniske formåen [tilrettes beroende på om koncessionshaver henter økonomisk, finansiell eller teknisk formåen hos den enhed] på i forbindelse med prækvalifikationen, er som udgangspunkt ikke tilladt og kræver i alle tilfælde forudgående skriftligt samtykke fra Energistyrelsen.

18.2. Samtykke til udskiftning eller udtræden vil alene blive meddelt, såfremt:

- Koncessionshaveren efter udskiftningen eller udtræden af den støttende enhed, hvor dette ønskes gennemført før nettilslutningen af alle vindmøller i havvindmølleparken, fortsat opfylder de oprindelige kriterier for kvalitativ udvælgelse under udbuddet af nærværende koncessionsaftale og ændringen ikke i øvrigt medfører væsentlige ændringer af koncessionsaftalen.
- Koncessionshaveren efter udskiftningen eller udtræden af den støttende enhed, hvor dette ønskes gennemført efter nettilslutningen af alle vindmøller i havvindmølleparken, fortsat har den fornødne økonomiske, finansielle og tekniske kapacitet til at drive, vedligeholde og nedtage havvindmølleparken. Vurderingen af hvad der udgør fornøden økonomisk, finansiell eller teknisk kapacitet vil blive afgjort af Energistyrelsen efter en konkret vurdering på tidspunktet, hvor koncessionshaveren anmoder om en ændring.

- 18.3. *Energistyrelsen kan kun nægte samtykke til overdragelse, såfremt der foreligger en saglig grund.*
- 18.4. *Energistyrelsen er berettiget til at afvise en anmodning om samtykke til udtræden eller udskiftning af den støttende enhed, såfremt den pågældende udskiftning eller udtræden, efter Energistyrelsens vurdering ikke kan tillades i henhold til de til enhver tid gældende udbudsregler og reglerne for de relevante tilladelser og bevillinger til opførelse og/eller drift af en offshore havvindmøllepark i Danmark.*
- 18.5. *Energistyrelsen er berettiget til at anmode koncessionshaver om ethvert yderligere dokument, som Energistyrelsen måtte finde relevant for vurderingen af den ønskede ændring.*
- 18.6. *I tilfælde af udskiftning skal en ny støttende enhed påtage sig solidarisk hæftelse ved at tiltræde nærværende koncessionsaftale, medmindre Energistyrelsen i forbindelse med samtykke til udskiftningen skriftligt bekræfter, at dette krav frafalder. Den solidariske hæftelse vil indtræde fra og med tidspunktet for den nye støttende enheds tiltrædelse af koncessionsaftalen.*
- 18.7. *En udtrædende enhed, som koncessionshaver har støttet sig på i relation til den økonomiske og finansielle formåen, hæfter fortsat solidarisk for ethvert krav efter nærværende koncessionsaftales punkt 13.3 hidrørende fra tiden før den pågældendes udtræden.*
- 18.8. *En udtrædende enhed, som koncessionshaver har støttet sig på i relation til den tekniske formåen, hæfter fortsat solidarisk for ethvert krav efter nærværende koncessionsaftales punkt 13.4 hidrørende fra tiden før den pågældendes udtræden.]*
19. **Twister og lovvalg**
Aftalen er undergivet dansk ret med de ordinære domstole i København som værneting.
20. **Aftalens varighed**
Nærværende aftale træder i kraft ved underskrivelsen.
Aftalen ophører, når elproduktionsanlægget er afviklet.
21. **Sprog**
Nærværende aftale er udarbejdet på både dansk og engelsk. I tilfælde af uoverensstemmelser mellem den danske og den engelske version har den danske version forrang.
22. **Underskrifter**
Nærværende aftale underskrives af Energistyrelsen og koncessionshaveren i to originale eksemplarer af den danske version, hvor af hver part modtager ét

eksemplar. Hver part modtager endvidere et eksemplar af aftalen i en engelsk version.

[Aftalen underskrives endvidere af de(n) enhed(er), der er omfattet af solidarisk hæftelse i medfør af punkt 13. Disse enhedmodtager en kopi af aftalen i hver sprogversion].

Dato:
For Energistyrelsen

Dato:
For koncessionshaveren

[Eventuelle yderligere parter, der skal underskrive koncessionsaftalen, jf. punkt 13 om solidarisk hæftelse tilføjes her]

ENDELIGT UDBUDSMATERIALE

Bilag 1.1

Model til anfordringsgaranti

1. Garantirekvirent/garantibeløb

På foranledning og for regning af [indsæt navn på koncessionshaver, CVR-nr., adresse osv.] (Koncessionshaver) bekræftes herved, at [anerkendt Finansiell Institution, forsikringsselskab el.lign.] (garantistiller) over for Energistyrelsen uigenkaldeligt og ubetinget garanterer for et beløb stort 100.000.000 DKK (skriver *ét hundrede millioner danske kroner*).

[Følgende tekst indsættes, såfremt modellen til anfordringsgaranti anvendes til at stille en anfordringsgaranti, som 12 måneder efter indgåelse af koncessionsaftalen, hæves til 450 mio. DKK, jf. 3.3., litra a i koncessionsaftalen]

[Garantibeløbet hæves til 450.000.000 DKK (skriver firehundredehalvtreds millioner danske kroner) 12 måneder efter indgåelsen af koncessionsaftale af [xx. xx] 2016 med eventuelle senere ændringer om forpligtelse til at etablere og nettilslutte et elproduktionsanlæg, Kriegers Flak, i Østersøen.]

2. Baggrund for sikkerhedsstillelsen

Beløbet skal tjene til skadesløs sikkerhed for betaling af en fastholdelsesbod, som koncessionshaver måtte ifalde i medfør af koncessionsaftale af [xx. xx] 2016 med eventuelle senere ændringer om forpligtelse til at etablere og nettilslutte et elproduktionsanlæg, Kriegers Flak, i Østersøen.

3. Garantens ikrafttræden

Garantien er gældende fra dags dato.

4. Udbetaling under garantien

Garantibeløbet udbetales til Energistyrelsen ved første skriftlige påkrav til garantistiller med tilkendegivelse af, at det krævede beløb tilkommer Energistyrelsen i medfør af den i punkt 2 nævnte koncessionsaftale.

Garantien udbetales på anfordring uden nogen prøvelse eller øvrig dokumentation for kravets berettigelse. Udbetaling sker senest 7 kalenderdage efter modtagelsen af påkrav fra Energistyrelsen.

Såfremt betalingspåkrav ikke efterkommes uanset grund, er garantistiller forpligtet til at betale morarenter 20 dage efter tidspunktet for betalingskravets fremsættelse til betalingen sker.

Morarentens størrelse skal fastsættes i overensstemmelse med rentelovens § 5.

5. Garantens ophør

Garantien er gyldig, indtil Energistyrelsen skriftligt meddeler garantistiller, at garantien er frigivet. Ved delvis frigivelse forbliver garantien i kraft for det ikke frigivne beløb.

Energistyrelsen er forpligtet til at frigive garantien på det første af følgende to tidspunkter:

- a) Senest 1 måned efter, at koncessionshavers statsautoriserede eller registrerede revisor ved afgivelse af erklæring har dokumenteret, at koncessionshaver efter tildelingen af koncessionen har afholdt udgifter på DKK 1.000.000.000 (skriver én milliard danske kroner) inkl. moms, eller
- b) Når første kWh fra første mølle er leveret til det kollektive elnet.

[Følgende tekst kan indsættes, såfremt modellen til anfordringsgaranti anvendes til at stille en anfordringsgaranti, som 12 måneder efter indgåelse af koncessionsaftalen, hæves til 450 mio. DKK, jf. 3.3., litra a i koncessionsaftalen, eller hvis der i medfør af punkt 3.3., litra b i koncessionsaftalen stilles en ny garanti på 350 mio. DKK]

[Som et alternativ til fuld frigivelse af garantien har koncessionshaver ret til frigivelse af 150.000.000 DKK (skriver ethundredeoghalvtreds millioner danske kroner) af garantien senest en måned efter, at koncessionshaveren har dokumenteret, at koncessionshaveren efter tildelingen af koncessionen har afholdt udgifter på mindst 700.000.000 DKK (skriver syvhundrede millioner danske kroner) inkl. moms.

Koncessionshaveren har ret til at få frigivet yderligere 150.000.000 DKK (skriver ethundredeoghalvtreds millioner danske kroner) af garantien senest en måned efter, at koncessionshaveren har dokumenteret, at koncessionshaveren efter tildelingen af koncessionen har afholdt udgifter på mindst 850.000.000 DKK (skriver ottehundredeoghalvtreds millioner danske kroner) inkl. moms.

Den resterende del af garantien kan på ethvert tidspunkt frigives, når der er afholdt enten 1.000.000.000 DKK (skriver én milliard danske kroner) inkl. moms, eller når første kWh fra første mølle er leveret til det kollektive elnet.]

Koncessionshaver skal fremlægge en erklæring fra en statsautoriseret eller registreret revisor, som dokumenterer, at udgifterne er anvendt til planlægning, projektering og etablering af elproduktionsanlægget, Kriegers Flak. Udgifterne omfatter såvel interne som eksterne dokumenterede omkostninger.

Det er ikke tilstrækkeligt, at udgifterne alene er påløbet, idet udgifterne tillige skal være betalte.

Energistyrelsen har ret til at bede om yderligere dokumentation for de afholdte udgifter som betingelse for at frigive anfordringsgarantien.

Såfremt Energistyrelsen har udbedt sig yderligere dokumentation for de afholdte udgifter som betingelse for at frigive anfordringsgarantien, er Energistyrelsen dog først forpligtet til at frigive garantien senest 1 måned efter, at denne yderligere dokumentation er modtaget.

Garantierklæringen tilbagesendes til garantistiller med påtegning om frigivelse, så snart garantien i sin helhed er frigivet.

6. Kreditrating

Garantistiller erklærer ved underskrivelsen af nærværende garanti, at Garantistiller har en langsigtet kreditrating på minimum A- (Standard & Poor's samt Fitch) eller A3 (Moody's) eller tilsvarende fra et andet anerkendt internationalt kreditrating bureau.

7. Overdragelse

Garantistiller accepterer den ret, som tilkommer Energistyrelsen i henhold til den i punkt 2 anførte koncessionsaftale, til at overdrage sine rettigheder og forpligtelser i henhold til koncessionsaftalen til en anden offentlig institution, eller enhver institution eller privat enhed, der i sidste instans kontrolleres ("kontrol" er i denne bestemmelse defineret i den internationale regnskabsstandard (IAS 27) fra International Accounting Standards Board (IASB)) af den danske stat eller af en anden dansk offentlig myndighed eller primært finansieres af offentlige midler, hvis de offentlige opgaver hidtil udført af Energistyrelsen, eller hvis de offentlige opgaver, som falder ind under koncessionsaftalen, helt eller delvist overdrages til nogen af de nævnte parter.

8. Lovvalg og værneting

Nærværende garanti er undergivet dansk ret med de ordinære domstole i København som værneting.

Dato

.....

Garantistillers underskrift

Bilag 1.2

Model til Moderselskabsgaranti

1. Garantirekvirent/garantibeløb

På foranledning og for regning af [indsæt navn på koncessionshaver, CVR-nr., adresse osv.] (koncessionshaver) bekræftes herved, at moderselskabet [indsæt navn på moderselskabet, CVR-nr., adresse osv.] (garantistiller) over for Energistyrelsen uigenkaldeligt og ubetinget garanterer for et beløb stort [x] DKK (skrives [udfyldes])

2. Baggrund for sikkerhedsstillelsen

Beløbet skal tjene til skadesløs sikkerhed for betaling af en fastholdelsesbod, som koncessionshaver måtte ifalde i medfør af koncessionsaftale af [xx. xx] 2016 med eventuelle senere ændringer om forpligtelse til at etablere og nettilslutte et elproduktionsanlæg, Kriegers Flak, i Østersøen.

3. Garantens ikrafttræden

Garantien er gældende fra dags dato.

4. Udbetaling under garantien

Garantibeløbet udbetales til Energistyrelsen ved første skriftlige påkrav til garantistiller med tilkendegivelse af, at det krævede beløb tilkommer Energistyrelsen i medfør af den i punkt 2 nævnte koncessionsaftale.

Garantien udbetales på anfordring uden nogen prøvelse eller øvrig dokumentation for kravets berettigelse. Udbetaling sker senest 7 kalenderdage efter modtagelsen af påkrav fra Energistyrelsen.

Såfremt betalingspåkrav ikke efterkommes uanset grund, er garantistiller forpligtet til at betale morarenter 20 dage efter tidspunktet for betalingspåkravets fremsættelse til betalingen sker.

Morarentens størrelse skal fastsættes i overensstemmelse med rentelovens § 5.

5. Garantens ophør

Garantien er gyldig, indtil Energistyrelsen skriftligt meddeler garantistiller, at garantien er frigivet. Ved delvis frigivelse forbliver garantien i kraft for det ikke frigivne beløb.

Energistyrelsen er forpligtet til at frigive garantien på det første af følgende to tidspunkter:

- a) senest 1 måned efter, at koncessionshavers statsautoriserede eller registrerede revisor ved afgivelse af erklæring har dokumenteret, at koncessionshaver efter tildelingen af koncessionen har afholdt udgifter på DKK 1.000.000.000 (skrives én milliard danske kroner) inkl. moms, eller

b) Når første kWh fra første mølle er leveret til det kollektive elnet.

Som et alternativ til fuld frigivelse af garantien har koncessionshaver ret til frigivelse af 150.000.000 DKK (skriver ethundredeoghalvtreds millioner danske kroner) af garantien senest en måned efter, at koncessionshaveren har dokumenteret, at koncessionshaveren efter tildelingen af koncessionen har afholdt udgifter på mindst 700.000.000 DKK (skriver syvhundrede millioner danske kroner) inkl. moms.

Koncessionshaveren har ret til at få frigivet yderligere 150.000.000 DKK (skriver ethundredeoghalvtreds millioner danske kroner) af garantien senest en måned efter, at koncessionshaveren har dokumenteret, at koncessionshaveren efter tildelingen af koncessionen har afholdt udgifter på mindst 850.000.000 DKK (skriver ottehundredeoghalvtreds millioner danske kroner) inkl. moms.

Den resterende del af garantien kan på ethvert tidspunkt frigives, når der er afholdt enten 1.000.000.000 DKK (skriver én milliard danske kroner) inkl. moms, eller når første kWh fra første mølle er leveret til det kollektive elnet.

Koncessionshaver skal fremlægge en erklæring fra en statsautoriseret eller registreret revisor, som dokumenterer, at udgifterne er anvendt til planlægning, projektering og etablering af elproduktionsanlægget, Kriegers Flak. Udgifterne omfatter såvel interne som eksterne dokumenterede omkostninger.

Det er ikke tilstrækkeligt, at udgifterne alene er påløbet, idet udgifterne tillige skal være betalte.

Energistyrelsen har ret til at bede om yderligere dokumentation for de afholdte udgifter som betingelse for at frigive anfordringsgarantien.

Såfremt Energistyrelsen har udbedt sig yderligere dokumentation for de afholdte udgifter som betingelse for at frigive anfordringsgarantien, er Energistyrelsen dog først forpligtet til at frigive garantien senest 1 måned efter, at denne yderligere dokumentation er modtaget. Garantierklæringen tilbagesendes til garantistiller med påtegning om frigivelse, så snart garantien i sin helhed er frigivet.

6. Overdragelse

Garantistiller accepterer den ret, som tilkommer Energistyrelsen i henhold til den i punkt 2 anførte koncessionsaftale, til at overdrage sine rettigheder og forpligtelser i henhold til koncessionsaftalen til en anden offentlig institution, eller enhver institution eller privat enhed, der i sidste instans kontrolleres ("kontrol" er i denne bestemmelse defineret i den internationale regnskabsstandard (IAS 27) fra International Accounting Standards Board (IASB)) af den danske stat eller af en anden dansk offentlig myndighed eller primært finansieres af offentlige midler, hvis de offentlige opgaver hidtil udført af Energistyrelsen, eller hvis de offentlige opgaver, som falder ind under koncessionsaftalen, helt eller delvist overdrages til nogen af de nævnte parter.

7. Lovvalg og værneting

Nærværende garanti er undergivet dansk ret med de ordinære domstole i København som værneting.

Dato

.....
Garantistillers underskrift

ENDELIGT UDBUDSMATERIALE

Bilag 1.3.

Oversigt over vigtige datoer vedrørende etablering af Kriegers Flak

8. november 2016 kl 14:00	<ul style="list-style-type: none">• Frist for tilbud. Tildeling af koncessionsaftale og etableringstilladelse forventes inden udgangen af 2016.
Senest 30 dage efter efter tildelingsbeslutningen	<ul style="list-style-type: none">• Plan for oplysninger til Energinet.dk om udstyr til installation på platformen.
1. marts 2017	<ul style="list-style-type: none">• Detaljeret tidsplan for etablering af parken leveres til Energistyrelsen.
1. december 2017	<ul style="list-style-type: none">• Udstyr til installation på platformen skal være leveret til værft.
Senest 2 mdr. før anlægsstart	<ul style="list-style-type: none">• Detaljeret projektbeskrivelse til godkendelse hos Energistyrelsen.
1. oktober 2018 eller 3 mdr. før nettilslutning	<ul style="list-style-type: none">• Foreløbig dokumentation for havvindmølleparken sendes til Energinet.dk
Efter anlægsstart og senest 2 mdr før nettilslutning	<ul style="list-style-type: none">• Ansøgning om elproduktionstilladelse• Ansøgning om elproduktionsbevilling
1. november 2018	<ul style="list-style-type: none">• Mulighed for koncessionshaver kan starte kableopræk, medmindre en senere dato aftales mellem koncessionshaver og Energinet.dk.
Inden nettilslutning	<ul style="list-style-type: none">• Sammen med Energinet.dk Indgå samarbejdsaftale om etablering af anlæg, samarbejdsaftale om drift og driftlederftale jf. Stærkstrømsbekendtgørelsen
1. januar 2019	<ul style="list-style-type: none">• Spændingssætning af transformerplatform - medmindre en senere dato aftales imellem koncessionshaver og Energinet.dk.
1.juni.2021	<ul style="list-style-type: none">• Såfremt anlægsarbejdet ikke er påbegyndt før denne dato forfalder fastholdelsesbøden
1.januar 2022	<ul style="list-style-type: none">• Parken skal være etableret og i drift
3 mdr. efter idriftsættelse af hele anlægget eller senest 1. april 2022	<ul style="list-style-type: none">• Dokumentation for opfyldelse af Energinet.dk's nettilslutningsbestemmelser sendes til Energinet.dk
Anlægget har produceret 30 TWh eller 20 år fra første kWh	<ul style="list-style-type: none">• Pristillæg ophører
12 år efter nettilslutning af 1. vindmølle	<ul style="list-style-type: none">• Der skal stilles sikkerhed for afvikling af anlægget• 6 måneder før skal koncessionshaver forelægge plan for sikkerhedsstillelsen
Senest 2 år inden udløb af elproduktionstilladelsen eller 2 år før anlægget er udtjent	<ul style="list-style-type: none">• Plan for anlæggets afvikling sendes til Energistyrelsens godkendelse
25 år efter første kWh	<ul style="list-style-type: none">• Tilladelse til udnyttelse af vindenergien udløber

Bilag 2

Tro og love-erklæring om ubetalt, forfalden gæld til offentlige myndigheder

[Denne erklæring skal kun indsendes, hvis der ikke allerede er fremsendt en erklæring, eller der er behov for fremsendelse af en ny erklæring. Se afsnit 13 i udbudsbetingelserne]

I henhold til principperne i [VÆLG: § 135, stk. 3, hvis det er tilbudsgiver / 144, stk. 4, hvis det er en stiftende enhed eller en enhed, som tilbudsgiveren baserer sin økonomiske, finansielle eller tekniske formåen på] i lovebekendtgørelse nr. 1564 af 15. december 2015 om Udbudsloven erklærer undertegnede [navn på tilbudsgiver eller enhed] hermed på tro og love, at virksomhedens ubetalte, forfaldne gæld til offentlige myndigheder på tidspunktet for afgivelse af endeligt tilbud udgør

_____ DKK

En ordregiver må som hovedregel ikke antage et tilbud fra en tilbudsgiver, der ikke har afgivet tro og love-erklæring eller fremsendt en tro- og loveerklæring fra stiftende selskaber eller enheder, som tilbudsgiveren har baseret sin økonomiske, finansielle eller tekniske formåen, eller som har ubetalt, forfalden gæld på 100.000 DKK eller derover til offentlige myndigheder.

Ved gæld til offentlige myndigheder forstås:

- forfaldne ubetalte skatter
- forfaldne ubetalte afgifter, herunder forbrugsafgifter
- forfaldne ubetalte bidrag til sociale sikringsordninger

Der er tale om gæld til offentlige myndigheder i henhold til lovgivningen i tilbudsgiverens medlemsstat eller hjemland eller i det land, hvor tilbudsgiveren er etableret.

Undertegnede erklærer hermed på tro og love, at den ovenfor afgivne oplysning er korrekt.

3. Oplysninger om tilbudsgiver

Tilbudsgivers/konsortium/enhedens navn:

Tilbudsgivers/konsortiets/enhedens eksakte navne og CVR-nummer/-numre el.lign.:

4. Underskrift

_____ den _____
sted dato

[Tilbudsgivers/konsortie/enheds] underskrift

Navn:

Titel:

ENDELIGT UDBUDSMATERIALE

Bilag 3

Ikke længere relevant

ENDELIGT UDBUDSMATERIALE

Bilag 4

Endeligt tilbudsbrev og erklæring om forpligtelse til at etablere og nettilslutte et elproduktionsanlæg, havmølleparken Kriegers Flak, i Østersøen

1. Endeligt tilbud

Undertegnede tilbudsgiver afgiver hermed endeligt tilbud på følgende kWh-pris:

_____ øre pr. kWh

Størrelsen af prisen angives som et ørebeløb med maksimalt 1 decimal

Til elektricitet produceret på havmølleparken Kriegers Flak, i Østersøen skal ydes et pristillæg, der fastsættes således, at dette og den efter VE-lovens § 51, stk. 2, nr. 1, fastsatte markedspris tilsammen udgør den ovenfor anførte pris pr. kWh.

Prisen, som udbetales for 30 TWh (svarende til 600 MW i 50.000 fuldlasttimer), er et fast ørebeløb (konstant i løbende priser) og vil ikke blive indekseret.

Tilbudsgiver bærer den fulde kommercielle risiko for den tilbudte kWh-pris.

2. Erklæring

Undertegnede tilbudsgiver forpligter sig hermed til at etablere og nettilslutte elproduktionsanlægget, Kriegers Flak.

Forpligtelsen til at etablere og nettilslutte elproduktionsanlægget gælder på de vilkår, der fremgår af udbudsmaterialet, herunder bilag 1 - udkast til aftale om forpligtelse til at etablere og nettilslutte et elproduktionsanlæg, Kriegers Flak Havvindmøllepark, i Østersøen og af nærværende tilbud.

Undertegnede erklærer hermed endvidere at undertegnede har efterkommet ethvert eventuelt krav om tilbagebetaling af statsstøtte, som undertegnede måtte have modtaget, og som Europa-Kommissionen ved en tidligere afgørelse har erklæret ulovlig og uforenelig med det indre marked.

3. Oplysninger om tilbudsgiver

Tilbudsgivers/sammenslutningens navn:

[anfør eksakt navn for tilbudsgiver og ved sammenslutninger/konsortier navn for sammenslutningen/konsortiet og for samtlige deltagere heraf]

Tilbudsgivers/sammenslutningens/konsortiets og samtlige deltagere eksakte navne og CVR-nummer/-numre el.lign.:

[anfør det/de relevante navn(e) samt identifikationsnummer/-numre for tilbudsgiveren/sammenslutningen]

4. Underskrift

_____ den _____
 sted dato

 Tilbudsgivers underskrift

Navn:

Titel:

[I det tilfælde, hvor tilbudsgiver er et endnu ikke stiftet selskab, skal de stiftende selskaber medunderskrive tilbuddet, jf. udbudsbetingelsernes punkt X. I det tilfælde indsættes nedenstående tekst i det endelige tilbud]

Ovennævnte tilbudsgiver er et endnu ikke stiftet selskab. Nærværende tilbud medunderskrives derfor selvstændigt af nedenstående selskaber, som de stiftende selskaber, i henhold til udbudsbetingelsernes punkt 3.

Med sin underskrift nedenfor indestår de anførte selskaber for tilbuddets gyldighed og for at tilbudsgiver vil blive stiftet, såfremt tilbudsgiver tildeles koncession under nærværende udbud. Såfremt tilbudsgiver ikke stiftes inden indgåelse af koncessionsaftalen, indestår undertegnede selskaber endvidere for koncessionsaftalens opfyldelse.

For [navn på stiftende selskab]

_____ den _____
 sted dato

 [underskrift på vegne af stifter]

Navn:

Titel:

For [navn på stiftende selskab]

_____ den _____
 sted dato

 [underskrift på vegne af stifter]

Navn:

Titel:

Bilag 5.

Udkast til modeltilladelse til forundersøgelser for havvindmølleparken Kriegers Flak ("forundersøgelsestilladelse")

[Energinet.dk har udarbejdet et udkast til vurdering af virkningerne på miljøet (VVM-redegørelse), konsekvensvurdering af påvirkning på udpegede internationale naturbeskyttelsesområder samt vurdering af påvirkning på beskyttede arter (såkaldt bilag IV-arter). Der er gennemført en offentlig høring af materialet og en ESPOO-høring (høring af nabolande). Denne modeltilladelse har taget højde for VVM-processen og er tilrettet. Tilladelsen har herefter i juni 2016 været i en supplerende myndighedshøring, for at sikre, at de vilkår som er indsat efter myndighedshøring og offentlig høring af VVM lever op til myndighedernes krav.]

Der kan forekomme ændringer i vilkårene for den endelige forundersøgelsestilladelse om forhold, som Energistyrelsen eller andre myndigheder ikke er bekendt med på nuværende tidspunkt.]

Indholdsfortegnelse

1. GENERELLE VILKÅR
2. TILLADELSENS OMRÅDE
3. PROCEDURE OG KRAV I FORBINDELSE MED FORUNDERSØGELSER
4. RAPPORTERING OG BEHANDLING AF DATA
5. DIREKTE OG INDIREKTE OVERDRAGELSE AF TILLADELSEN
6. OVERHOLDELSE AF TILLADELSENS VILKÅR
7. KLAGEADGANG

I henhold til § 22 i lov om fremme af vedvarende energi (i det følgende benævnt som VE-loven), jf. lovbekendtgørelse nr. 1141 af 29. august 2016 skal koncessionshaver have tilladelse for at kunne gennemføre yderligere forundersøgelser til supplement af de forundersøgelser, som Energinet.dk allerede har foretaget.

Det er Energistyrelsen, som har fået delegeret kompetencen til at træffe afgørelse om denne tilladelse, jf. § 3, stk. 1, nr. 5, i bekendtgørelse nr. 436 af 11. maj 2012 om Energistyrelsens opgaver og beføjelser.

Koncessionshaver skal være opmærksom på, at en række af vilkårene for tilladelsen har hjemmel i lovgivning og regelgrundlag, som ressortmæssigt henhører under andre myndigheder end Energi-, Forsyning- og Klimaministeriet.

Energistyrelsen tager forbehold for, at ikke al relevant lovgivning, som koncessionshaver er forpligtet til at følge, er nævnt i denne tilladelse.

Det bemærkes i den sammenhæng, at der kan forekomme ændringer i den nugældende lovgivning. Koncessionshaveren skal være opmærksom på, at koncessionshaveren skal følge den til enhver tid gældende lovgivning.

Omkostninger, som måtte følge af vilkår, der måtte blive stillet på baggrund af den til enhver tid gældende lovgivning, er Energistyrelsen uvedkommende.

Tilladelsen efter VE-loven gives på følgende vilkår:

1. Generelle vilkår

- 1.1. Tilladelse til forundersøgelser gives til koncessionshaver på baggrund af tilbud afgivet den [8. november 2016].
- 1.2. Tilladelsen til at foretage forundersøgelser gælder, indtil Energistyrelsen godkendelse af detailprojektet foreligger, jf. etableringstilladelsen i bilag 6. I øvrigt gælder de tidsfrister, som fremgår af Aftale om forpligtelse til at etablere og nettilslutte et elproduktionsanlæg, Kriegers Flak, i Østersøen (herefter benævnt som koncessionsaftalen).

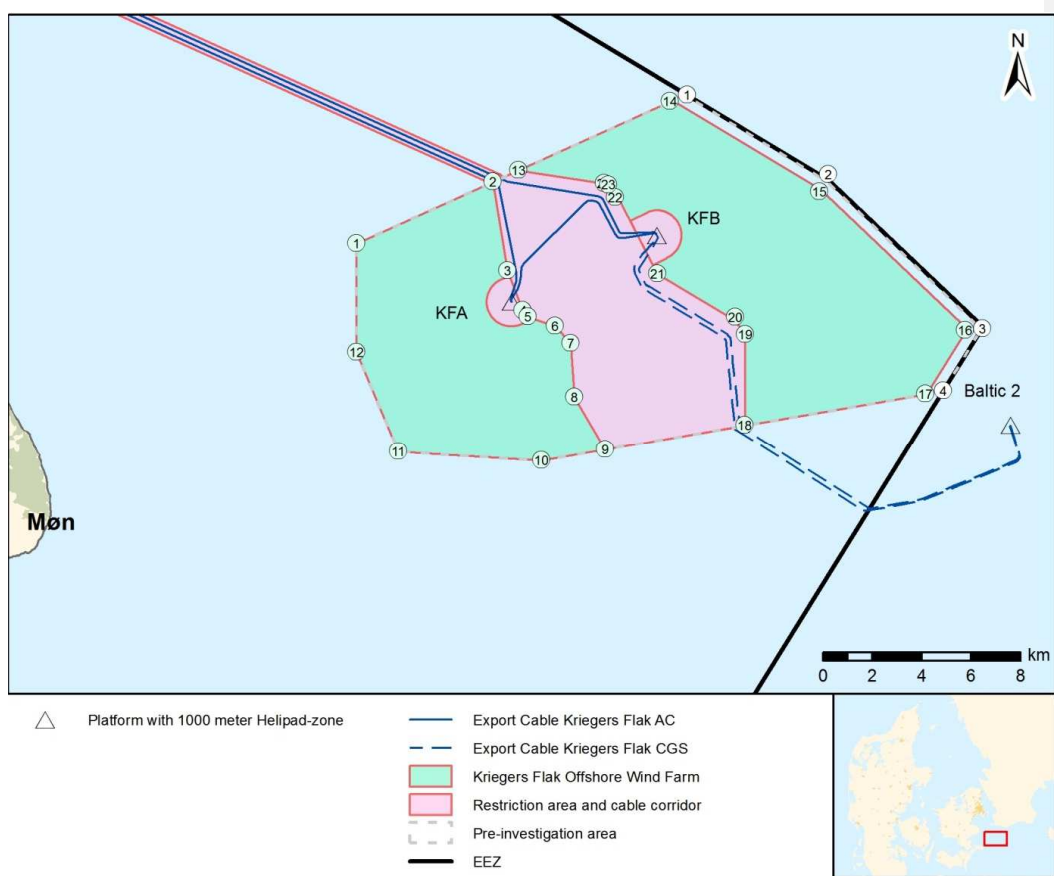
2. Tilladelsens område

- 2.1. Koncessionshaver opnår ret til at gennemføre forundersøgelser på et område på den vestlige del af Kriegers Flak på 69 km² og et område på den østlige del på 110km².

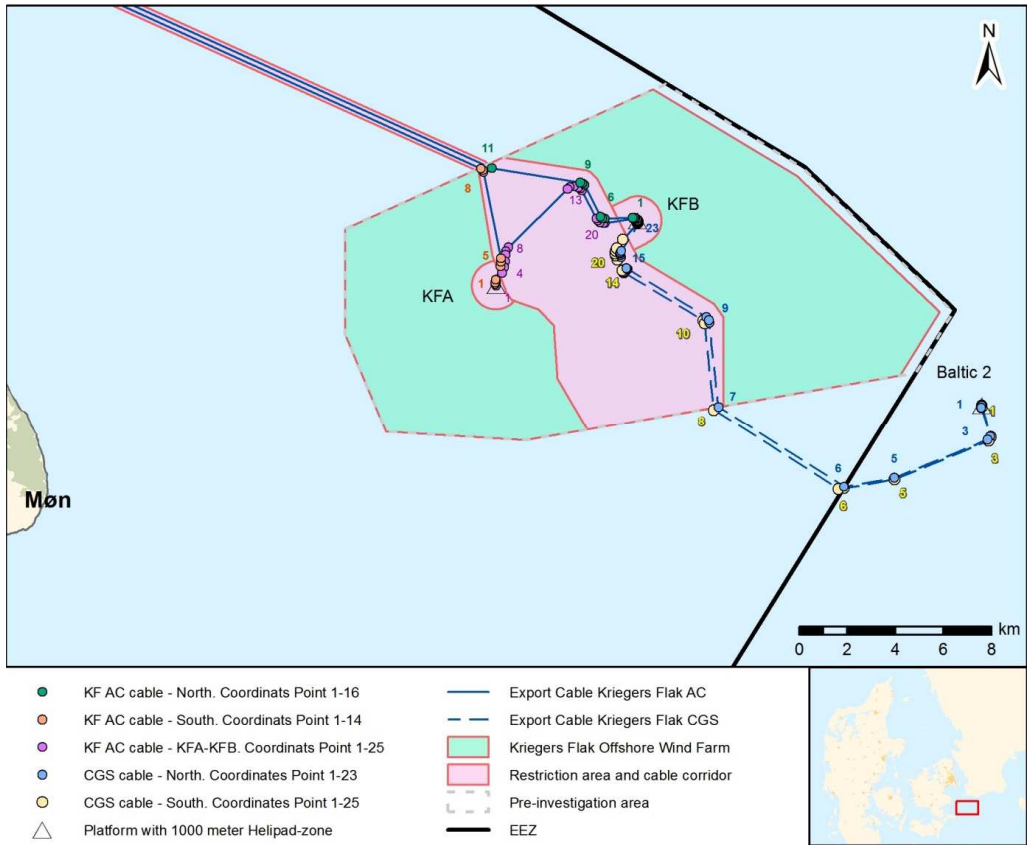
Mellem det vestlige og østlige område til havmøller er der reserveret arealer til dels transformertplatforme og ilandføringskabler og dels sandindvinding centralt på Kriegers Flak.

Koordinaterne for forundersøgelserområdet for Kriegers Flak, for begge havmølleområder samt for transformertplatforme, kabelkorridorer, Baltic cable og EEZ-grænsen er illustreret i figurerne og angivet i tabellerne nedenfor:

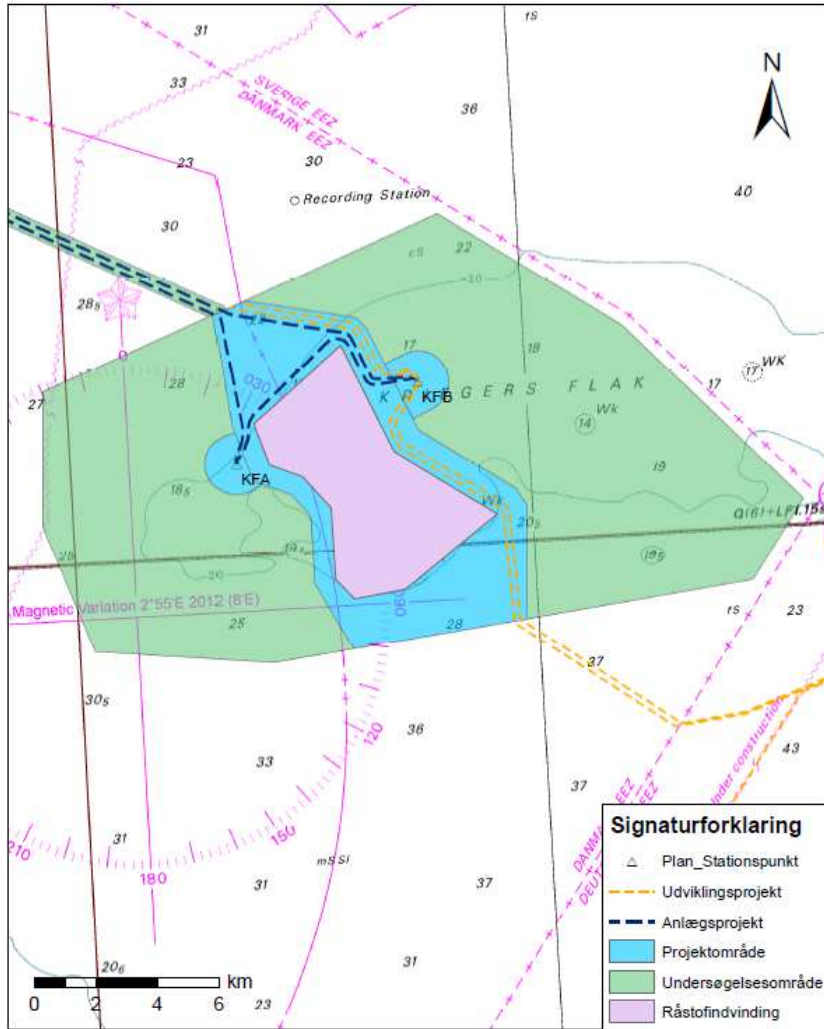
Figur 1 til 3 præsenterer den planlagte placering af Kriegers Flak Havmøllepark (600 MW). Numrene henviser til ID i nedenstående tabeller:

ENDL

ENDELIGT UL

Tabellerne 1 og 2 præsenterer koordinaterne for mølleparksområderne på Kriegers Flak, platformene, samt kabeltraceerne. Koordinaterne i begge tabeller er angivet i UTM ETRS89 zone 32N.

Møllepark område Vest			Møllepark område Øst			Punkter på EEZ – grænse for forundersøgelses område			Offshore platforme		
ID	East	North	ID	East	North	ID	East	North	ID	East	North
1	739829	6106961	13	746387	6109914	1	753157	6112962	KFA	746103	6104602
2	745344	6109440	14	752519	6112702	2	758952	6109422	KFB	751999	6107300
3	745949	6105854	15	758587	6109053	3	765136	6103492	Baltic 2	766327	6099610
4	746568	6104243	16	764491	6103428	4	763597	6100973			
5	746775	6103995	17	762879	6100851						
6	747876	6103610	18	755554	6099575						
7	748509	6102922	19	755568	6103263						
8	748647	6100719	20	755172	6103830						
9	749900	6098597	21	752020	6105730						
10	747313	6098149	22	750313	6109047						
11	741529	6098509	23	750029	6109332						
12	739829	6102553	24	749862	6109393						

Tabel 1: Koordinater for mølleparksområderne og forundersøgelsesområde på Kriegers Flak, samt offshore platformene KFA og KFB.

Bemærk at Baltic Cable krydser det vestlige område af Kriegers Flak, ved punkterne 1 og 12 i tabel 1 (markeret i gul).

Kriegers Flak AC kabeltrace Syd			Kriegers Flak AC kabeltrace Nord			Kriegers Flak AC kabeltrace KFA-KFB			Kriegers Flak CGS kabeltrace Syd			Kriegers Flak CGS kabeltrace Nord		
ID	East	North	ID	East	North	ID	East	North	ID	East	North	ID	East	North
1	746071	6104662	1	751969	6107349	1	746108	6104606	1	766327	6099610	1	766327	6099610
2	746068	6104736	2	751920	6107396	2	746094	6104641	2	766336	6099532	2	766303	6099522
3	746088	6104844	3	751866	6107417	3	746096	6104688	3	766703	6098267	3	766659	6098292
4	746276	6105395	4	751796	6107423	4	746119	6104754	4	766606	6098127	4	766569	6098166
5	746311	6105576	5	750627	6107366	5	746352	6105119	5	762698	6096522	5	762684	6096570
6	746298	6105716	6	750526	6107392	6	746431	6105353	6	760564	6096135	6	760599	6096192
7	745588	6109293	7	750454	6107468	7	746484	6105588	7	760364	6096105	7	755356	6099541
8	745556	6109385	8	749791	6108768	8	746485	6105862	8	755168	6099424	8	754992	6103046
9	745484	6109447	9	749711	6108839	9	746517	6106024	9	754795	6103006	9	754954	6103171
10	729792	6116563	10	749603	6108883	10	746621	6106182	10	754773	6103078	10	754859	6103295
11	716346	6125193	11	745933	6109463	11	749074	6108606	11	754723	6103143	11	751568	6105288
12	714609	6125997	12	729888	6116739	12	749193	6108687	12	751433	6105136	12	751548	6105305
13	713640	6126696	13	716449	6125365	13	749343	6108708	13	751398	6105166	13	751534	6105326
14	713507	6126877	14	714684	6126133	14	749522	6108669	14	751371	6105205	14	751314	6105767
			15	713696	6126893	15	749603	6108624	15	751154	6105651	15	751280	6105843
			16	713509	6126884	16	749678	6108548	16	751085	6105825	16	751261	6105916
						17	750275	6107379	17	751073	6105923	17	751275	6105976
						18	750337	6107296	18	751087	6106032	18	751314	6106044
						19	750431	6107215	19	751129	6106143	19	752026	6107160
						20	750553	6107187	20	751376	6106504	20	752038	6107208
						21	750632	6107188	21	752004	6107175	21	752030	6107246
						22	751805	6107383	22	752020	6107204	22	752008	6107285
						23	751870	6107381	23	752018	6107241	23	751998	6107299
						24	751921	6107369	24	751997	6107281			
						25	751962	6107344	25	751998	6107299			

Tabel 2: Koordinater for de forskellige kabeltracere for Kriegers Flak.

- 2.2. Undersøgelser må foretages på hele arealet på henholdsvis den vestlige og den østlige del af Kriegers Flak, men de planlagte vindmøller må ikke dække et areal på mere end 132 km² eksklusive havmølleradialerne til transformestationen. For en nærmere beskrivelse af beregningen af de 132 km² se etableringstilladelsen bilag 6.
- 2.3. Såfremt det af tilladelsen omfattede område (eller arealer inden for dette) ikke omfattes af - eller unddrages - dansk højhedsret i medfør af folkeretlige regler (herunder ved mellemfolkelig overenskomst), skal koncessionshaver respektere enhver heraf følgende indskrænkning af området, uden at der i den anledning kan rejses krav mod Energistyrelsen eller den danske stat i øvrigt.
- 2.4. Tilladelsen medfører ikke indskrænkninger i statens højhedsret over søterritoriet eller statens eneret over den eksklusive økonomiske zone. Tilladelsen er således ikke til hinder for, at der inden for det af tilladelsen omfattede område kan tillades

andre end koncessionshaver at gennemføre andre former for aktiviteter, end de i denne tilladelse omfattede. Energistyrelsen vil i den forbindelse påse, at sådanne eventuelle aktiviteter ikke væsentligt er til gene for aktiviteter omfattet af denne tilladelse.

3. Procedure og krav i forbindelse med forundersøgelserne

[Det skal bemærkes, at Energinet.dk forud for de allerede gennemførte forundersøgelser har udarbejdet en konsekvensvurdering for disse.]

- 3.1. Inden forundersøgelser kan påbegyndes i området, skal koncessionshaver forinden oplyse Energistyrelsen om hvilke forundersøgelser, som denne vil foretage, samt erklære, at de vil ligge inden for de forhold, som er belyst i VVM-redegørelsen og konsekvensvurderingen.
- 3.2. Hvis koncessionshaver påtænker at udføre andre forundersøgelser, som ikke ligger inden for de forhold, som er belyst i VVM-redegørelsen og konsekvensvurderingen, skal koncessionshaver, før igangsættelse af forundersøgelser kan ske, indsende en foreløbig vurdering af disse forundersøgelses mulige påvirkning på udpegede internationale naturbeskyttelsesområder (habitatområder, fuglebeskyttelsesområder og Ramsarområder) samt mulig påvirkning på beskyttede arter (såkaldt bilag IV arter), jf. bekendtgørelse nr. 1476 af 13. december 2010 om konsekvensvurdering vedrørende internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter ved projekter om etablering m.v. af elproduktionsanlæg og elforsyningsnet på havet.

Energistyrelsen vil på grundlag af det indsendte træffe afgørelse om, hvorvidt der skal foreligge en fuld konsekvensvurdering af disse andre forundersøgelser. I givet fald skal koncessionshaveren udarbejde en fuld konsekvensvurdering og fremsende den til Energistyrelsen.
- 3.3. Koncessionshaver skal udføre forundersøgelserne på en forsvarlig måde, og således at virksomhed, der udøves af andre rettighedshavere i henhold til undergrundsloven, fiskeriaktiviteter, sejlads og anden næringsvirksomhed ikke urimeligt vanskeliggøres.
- 3.4. Hvis der konstateres rester af ammunition, krigsgasser eller uidentificerede genstande, der kan være farlige, skal arbejdet i det berørte område midlertidigt indstilles, og der skal tages kontakt til Værnsfælles Forsvarskommando, via Forsvarets operationscenter Aarhus. Det er Værnsfælles Forsvarskommando, som skal varetage opgaven med at uskadeliggøre potentielt sprængfarlige genstande. Det er koncessionshaver, der dækker Værnsfælles Forsvarskommando, udgifter i forbindelse med denne uskadeliggørelse.
- 3.5. Koncessionshaver skal forinden der gennemføres geotekniske undersøgelser udføre en UXO survey. Proceduren herfor skal godkendes skriftligt af Værnsfælles Forsvarskommando.

Resultatet af UXO surveyet skal fremsendes til Værnsfælles Forsvarskommando med angivelse af, hvad der er fundet, position (Geografiske koordinater i grader og decimalminutter (XX°XX.XXXX' N, XX°XX.XXXX' E) i datum WGS 84), vanddybde eller havbundsdybde. Resultaterne skal indsendes samlet som en selvstændig rapport, hvis format aftales nærmere med Værnsfælles Forsvarskommando.

Værnsfælles Forsvarskommando svarer med de bemærkninger, der måtte være vedrørende genstande, der skal undersøges nærmere.

Såfremt der forefindes genstande, der skal bortsprænges, foretages en nærmere undersøgelse i samarbejde med Minørtjenesten. Koncessionshaver stiller platform, mandskab og udstyr til rådighed for gennemførelse af en denne undersøgelse. Minørtjenesten stiller med personel og materiel til udførelse af fjernelsen af evt. farlige genstande. Der afregnes efter gældende praksis på området.

- 3.6. Visse typer af forundersøgelseraktiviteter kan forårsage undervandsstøj, herunder ved geotekniske undersøgelser og bortsprængning af potentielt sprængfarlige genstande. Undervandsstøj skal reduceres til et tåleligt niveau af hensyn til Danmarks forpligtelse til at beskytte visse arter samt de nærliggende naturbeskyttelsesområder. Der skal ved støjende aktiviteter derfor som minimum anvendes ping'ere og sælskræmmere, således at beskyttede arter søger væk fra de støjende aktiviteter. Da det er Værnsfælles Forsvarskommando, som skal varetage opgaven med at uskadeliggøre potentielt sprængfarlige genstande, vil eventuelle foranstaltninger vedrørende undervandsstøj i denne forbindelse høre under Værnsfælles Forsvarskommandos ansvarsområde.
- 3.7. Koncessionshaver skal varsle relevante myndigheder, f.eks. Søfartsstyrelsen og NaturErhvervsstyrelsen om konkrete undersøgelser på havet (jf. bekendtgørelse nr. 1351 af 29. november 2013). Det kan f.eks. nævnes, at Søfartsstyrelsen senest 6 uger forinden konkrete undersøgelser på søterritoriet påbegyndes, skal underrettes herom.
- 3.8. Myndighederne skal have adgang til at være til stede ved alle undersøgelser. Alle udgifter i forbindelse med rejse og ophold for disse repræsentanter skal om nødvendigt afholdes af koncessionshaver.
- 3.9. Såfremt koncessionshaver foretager undersøgelser fra et skib, skal koncessionshaver:
- Rette henvendelse til Danmarks Fiskeriforening, H.C. Andersens Boulevard 37, 1504 København V, tlf.: 70 10 40 40 for en nærmere drøftelse af tilrettelæggelsen af undersøgelser, således at der sikres det nødvendige og størst mulige hensyn til fiskeriet.

Fremsende information om de planlagte undersøgelser til "Fiskeri Tidende", Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia, tlf.: 76 10 96 63, fax.: 75 45 20 65, e-mail: tl@dkfisk.dk

- Underrette Forsvarets Operationscenter Aarhus om, hvornår der arbejdes, samt hvilket skib og rederi der udfører arbejdet.
- Kontaktoplysninger til Forsvarets Operationscenter Aarhus (JOC ARH)

	Telefon	E-mail:
Vagthavende officer:	+45 7285 0380	opscent@sok.dk
Maritimt assistancecenter:	+45 7285 0371	mas@sok.dk
Vagtholdsleder JOC ARH:	+45 7285 0332	
Omstilling:	+45 7285 0000	

- 3.10. Koncessionshaver skal tegne forsikring til dækning af de skader, som koncessionshaver - eller andre personer, på vegne af koncessionshaver - forvolder ved disse undersøgelser. Dokumentation herfor forelægges Energistyrelsen til orientering, inden undersøgelser foretages på søterritoriet.
- 3.11. Koncessionshaver skal selv indhente eventuelle tilladelser i henhold til anden lovgivning, f.eks. kan det oplyses, at tilladelser til søpmåling skal ske ved ansøgning til Geodatastyrelsen.
- 3.12. Hvis der i forbindelse med forundersøgelserne påtræffes eller stødes på beskyttede kulturlevn – det være sig fortidsminder eller historiske skibsvrag - eller hvis koncessionshaver bliver gjort bekendt med, at der i anlægsområdet findes interesser af ovennævnte karakter, skal fundet og oplysningerne straks meddeles Kulturstyrelsen, att.: Torben Malm, Fortidsminder, H.C. Andersens Boulevard 2, 1553 København V. telefon 33 74 51 00. Kulturhistoriske interesser på søterritoriet er beskyttet i medfør af Museumsloven.

4. Rapportering og behandling af data

- 4.1. Rå-data fra eventuelle supplerende geotekniske forundersøgelser skal indsendes vederlagsfrit til GEUS (de nationale geologiske undersøgelser for Danmark og Grønland). Spørgsmål om dataindberetning og formater skal koordineres med GEUS.
- 4.2. Alle data fra søpmålinger indsendes vederlagsfrit til Geodatastyrelsen.

5. Direkte og indirekte overdragelse af tilladelsen

- 5.1. Koncession kan ikke uden Energistyrelsens tilladelse overdrage sine rettigheder og forpligtelser ifølge denne tilladelse til tredjemand.
- 5.2. Energistyrelsen vil i den forbindelse påse, at den fornødne økonomiske, finansielle og tekniske kapacitet fortsat er til stede.

- 5.3. Energistyrelsen kan kun nægte tilladelse til overdragelse, såfremt der foreligger en saglig grund.
- 5.4. I øvrigt vil samtykke kun blive givet, hvis det kan gøres i overensstemmelse med EU-reglerne for offentlige udbud, den til enhver tid gældende VE-lov, koncessionsaftalen samt alle vilkår stillet i denne tilladelse.
- 5.5. Energistyrelsen er berettiget til at anmode koncessionshaver om ethvert yderligere dokument, som Energistyrelsen måtte finde relevant for vurderingen af den ønskede overdragelse.

6. Overholdelse af tilladelsens vilkår

- 6.1. Energistyrelsen har ret til at opkræve gebyr for arbejde udført i forbindelse med behandling af og tilsyn med tilladelsen, jf. bekendtgørelse nr. 835 af 27. juni 2013 om betaling for myndighedsbehandling efter lov om elforsyning og lov om fremme af vedvarende energi.
- 6.2. Koncessionshaver er forpligtet til at meddele Energistyrelsen de oplysninger, som Energistyrelsen finder nødvendige for udøvelse af tilsynet, jf. VE-lovens § 59. Energistyrelsen skal bevare fortrolighed om kommercielt følsomme oplysninger.
- 6.3. Koncessionshaver skal følge den til enhver tid gældende regulering, herunder EU-regler, der finder umiddelbart anvendelse.
- 6.4. Denne tilladelse kan tilbagekaldes, såfremt nogen af de for tilladelsen fastsatte vilkår ikke opfyldes.
- 6.5. Der kan pålægges bødestraf, jf. VE-lovens § 72, ved:
- tilsidesættelse af vilkår i denne tilladelse,
 - undladelse af at afgive oplysninger som omhandlet i § 59, eller
 - afgivelse af urigtige eller vildledende oplysninger, eller undladelse af at afgive oplysninger efter anmodning.

7. Klageadgang

- 7.1. Klager over denne tilladelse kan i henhold til § 66 i VE-loven af klageberettigede indbringes for Energiklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K.
- 7.2. Klagen skal være indgivet skriftligt inden 4 uger efter, at afgørelsen om forundersøgelsestilladelsen er meddelt.
- 7.3. Klage over tilladelsen har ikke opsættende virkning, medmindre Energiklagenævnet bestemmer anderledes. Energiklagenavnets afgørelse kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Bilag 6

Udkast til modeltilladelse til etablering af elproduktionsanlægget Kriegers Flak samt internt ledningsnet (etableringstilladelse)

[Energinet.dk har gennemført en vurdering af virkningerne på miljøet (VVM-redegørelse). I vilkårene i denne modeltilladelse er der taget højde for VVM-redegørelsen. Denne modeltilladelse har taget højde for VVM-processen og er tilrettet. Tilladelsen har herefter i juni 2016 været i en supplerende myndighedshøring, for at sikre, at de vilkår som er indsat efter myndighedshøring og offentlig høring af VVM lever op til myndighedernes krav.

Der kan forekomme ændringer i vilkårene for den endelige tilladelse om forhold, som Energistyrelsen eller andre myndigheder ikke er bekendt med på nuværende tidspunkt.]

Koncessionshaver skal være opmærksom på, at en række af vilkårene for tilladelsen har hjemmel i lovgivning og regelgrundlag, som ressortmæssigt henhører under andre myndigheder end Energi-, Forsyning- og Klimaministeriet.

Energistyrelsen tager forbehold for, at ikke al relevant lovgivning, som koncessionshaver er forpligtet til at følge, er nævnt i denne tilladelse.

Det bemærkes i den sammenhæng, at der kan forekomme ændringer i den nugældende lovgivning. Koncessionshaveren skal være opmærksom på, at koncessionshaveren skal følge den til enhver tid gældende lovgivning.

Omkostninger, som måtte følge af vilkår, der måtte blive stillet på baggrund af den til enhver tid gældende lovgivning, er Energistyrelsen uvedkommende.

Indholdsfortegnelse

1. GENERELLE VILKÅR
2. TILSYN
3. KOORDINATER OG FYSISK UDFORMNING
4. AFVIKLINGSPLAN OG SIKKERHEDSSTILLELSE
5. SIKKERHED MV.
6. MILJØHENSYN
7. FISKERI
8. KULTURARV
9. HENSYN TIL ANDRE AKTIVITETER PÅ HAVET
10. AFMÆRKNING
11. RADARANLÆG
12. INTERNE LEDNINGSANLÆG M.V.
13. KRAV TIL NETTILSLUTNING M.V.
14. DIREKTE OG INDIREKTE OVERDRAGELSE AF TILLADELSEN
15. OVERHOLDELSE AF TILLADELSENS VILKÅR
16. KLAGEADGANG

Tilladelsen efter § 25 i lov om fremme af vedvarende energi (i det følgende benævnt som VE-loven), jf. lovbekendtgørelse nr. 1141 af 29. august 2016, gives på følgende vilkår:

1. Generelle vilkår

1.1 Tilladelse til etablering af elproduktionsanlægget Kriegers Flak, med tilhørende internt ledningsanlæg, gives til koncessionshaver på baggrund af tilbud af den 8. november 2016, jf. § 25 i VE-loven.

1.2 Denne tilladelse udløber, når der meddeles tilladelse til, at elproduktionsanlægget kan tages i drift med henblik på udnyttelse af vindenergien efter § 29 i VE-loven.

1.3 Det er koncessionshaverens ansvar at sikre, at havmølleprojektet holder sig inden for rammerne af VVM-redegørelsen for Kriegers Flak.

VVM-redegørelsen for Kriegers Flak omfatter en vurdering af den potentielle påvirkning af havmølleprojektet på det fysiske/kemiske, menneskelige og naturlige miljø i projektets levetid - anlægsfasen, driftsfasen og afviklingsfasen - samt en vurdering af kumulative påvirkninger af havmølleprojektet, jf. bekendtgørelse nr. 68 af 26. januar 2012 om vurdering af virkning på miljøet (VVM) ved projekter om etablering m.v. af elproduktionsanlæg på havet. VVM-redegørelsen indeholder også en konsekvensvurdering af havmøllernes påvirkning på internationale naturbeskyttelsesområder og en vurdering af konsekvenserne for beskyttede arter (bilag IV-arter) i området, jf. bekendtgørelse nr. 1476 af 13. december 2010 om konsekvensvurdering vedrørende internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter ved projekter om etablering m.v. elproduktionsanlæg og elforsyningsnet på havet.

1.4 Koncessionshaveren må ikke igangsætte anlægs-, drifts- eller afviklingsarbejder, som ikke kan rummes inden for den godkendte VVM-redegørelse. Hvis koncessionshaveren bliver i tvivl om anlægs-, drifts- eller afviklingsarbejder kan rummes inden for den godkendte VVM-redegørelse, skal koncessionshaveren underrette Energistyrelsen.

1.5 Der skal installeres en kapacitet på mindst 590 MW og højst 610 MW.

1.6 Koncessionshaver kan opføre en havmøllepark med levering af en maksimal effekt på 600 MW målt i tilslutningspunktet, som er defineret til 33 kV siden af 220/33 kV transformeren på Energinet.dk's platform. Ilandføringsanlægget (platform og eksportkabler) er designet for max. rated power på 600 MW. Selv om der må installeres op til 610 MW, må der på intet tidspunkt være tilsluttet mere end, hvad der i tilslutningspunktet svarer til 600 MW installeret effekt. Det betyder, at eventuelle supplerende reservemøller ikke må anvendes til at sikre en generel større produktion for mølleparken. Spændingsreferencepunktet for havmølleparken er Point of Common Coupling (PCC). For Kriegers Flak er PCC defineret på 220 kV- driftsspændingsniveau.

Fordeelingen på hovedtransformerne er beskrevet i bilag 6.1. "Grænseflader vedrørende nettilslutning" afsnit 3.2.1.

1.7 En detaljeret tidsplan for projektets gennemførelse skal forelægges Energistyrelsen til orientering senest den 1. marts 2017. Tidsplanen skal påvise, at koncessionshaver før den 1. januar 2022 vil være i stand til at tilslutte hele havmølleparken til det kollektive elnet. Desuden skal den påvise at kunne opfylde de tidsfrister, der er angivet nedenfor under punkt 1.7 om detailprojektet og under punkt 12 om krav til nettilslutning m.v. Herudover skal tidsplanen som minimum indeholde oplysning om, hvornår koncessionshaver forventer, at

- indsende prognose for undervandsstøj, samt måleprogram og plan for støjdæpende tiltag,
- forelægge detailprojekt for anlægsarbejdet,
- etablere og ophæve afmærkede arbejdsområder,
- påbegynde anlægsarbejdet,
- ansøge om tilladelse til at udnytte vindenergien,
- ansøge om elproduktionsbevilling,
- levere udstyr til installation på platformene (dog senest 1. december 2017)
- trække 33 kV kabler op (dog tidligst 1. november 2018),
- Energinet.dk skal foretage spændingssætning (dog tidligst 1. januar 2019),
- første kWh fra første mølle forventes leveret til elforsyningsnettet,
- tilslutte sidste mølle til det kollektive elnet, og
- gennemføre verifikationstest af, at tilslutningskrav er overholdt.

Endvidere skal tidsplanen indeholde forslag til tidspunkter for statusmøder, rapportering af status m.v.

Energistyrelsen skal løbende orienteres om væsentlige afvigelser i forhold til tidsplanen

1.8 Et detailprojekt, herunder en detaljeret projektbeskrivelse og en opdateret, detaljeret tidsplan, skal forelægges Energistyrelsen til godkendelse senest 2 måneder forud for anlægsarbejdets påbegyndelse. Projektbeskrivelsen skal indeholde oplysninger om håndtering af undervandsstøj, parklayout, valg af leverandører, valg af mølletyper, fundamenter, interne ledningsnet, afmærkning (herunder forslag til permanent afmærkning) m.v. Endvidere skal den endelige placering og udformning af møllerne fremgå. Der skal også medsendes en opdatering af den sejladsrisikoanalyse, der er lavet i forbindelse med VVM-redegørelsen, såfremt dette er nødvendigt i forhold til valg af parklayoutet. Dette spørgsmål skal forinden være afklaret med Søfartsstyrelsen. Detailprojektet skal endvidere dokumentere, at vilkårene i denne tilladelse vil blive opfyldt. Ligeledes skal detailprojektet indeholde de oplysninger, som ifølge denne tilladelse skal fremsendes til Energistyrelsens godkendelse eller orientering. Godkendelse af detailprojektet bliver af Energistyrelsen koordineret med relevante myndigheder.

- 1.9 Senest 2 måneder efter, at Energistyrelsen har modtaget fyldestgørende dokumentation for ovennævnte detailprojekt, forventes det, at Energistyrelsen kan give tilladelse til igangsætning af havmølleprojektet. Energistyrelsen vil hurtigt efter modtagelse af oplysninger og dokumentation melde tilbage, om der mangler yderligere oplysninger. Anlægsarbejdet for havmølleparken kan ikke påbegyndes, førend Energistyrelsen har givet tilladelse.
- 1.10 Der skal ansøges om tilladelse til, at elproduktionsanlægget kan tages i drift med henblik på udnyttelse af vindenergien efter § 29 i VE-loven (elproduktionstilladelse). Dette kan tidligst ske, når anlægsarbejdet er påbegyndt, og senest to måneder før levering af den første kWh fra den første mølle til det kollektive elforsyningsnet. Produktion af el, som leveres til det kollektive elforsyningsnet, må ikke foregå, før tilladelsen efter § 29 foreligger. Det er en forudsætning for at opnå tilladelsen efter § 29, at vinderen af udbuddet kan dokumentere i en redegørelse, at alle vilkår i denne tilladelse er opfyldt, eller vil blive det, jf. VE-lovens § 25. Redegørelsen skal forelægges Energistyrelsen i forbindelse med ansøgningen om tilladelse efter § 29 i VE-loven. Samtidig med denne ansøgning ansøges også om bevilling til elproduktion efter § 10 i elforsyningsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 418 af 25. april 2016. [Modeltilladelse til elproduktionstilladelse og elproduktionsbevilling er vedlagt udbudsmaterialet som bilag 7 og 8.]
- 1.11 Energistyrelsen har ret til at opkræve gebyr for arbejde udført i forbindelse med behandling af og tilsyn med tilladelsen, jf. bekendtgørelse nr. 835 af 27. juni 2013 om betaling for myndighedsbehandling efter lov om elforsyning og lov om fremme af vedvarende energi.
- 1.12 Koncessionshaver skal selv ansøge om andre eventuelle relevante tilladelser i henhold til anden lovgivning.
- 1.13 Koncessionshaver skal følge den til enhver tid gældende regulering, herunder EU-regler, der finder umiddelbart anvendelse.
- 1.14 Det skal bemærkes, at denne tilladelse ikke i øvrigt fritager koncessionshaver for et eventuelt opstået civilretligt ansvar i forbindelse med anlæggets tilstedeværelse. Tilladelsen indeholder ej heller garanti for de foreslåede konstruktioners sikkerhed eller stabilitet.
- 1.15 Energistyrelsen forbeholder sig ret til at kræve sikkerhedsmæssigt rimeligt begrundede ændringer af anlæggene, forud for anlægsarbejdets påbegyndelse.
- 1.16 Der må ikke, uden Energistyrelsens tilladelse, foretages væsentlige ændringer, eller udvidelse af anlægget efter at denne tilladelse er meddelt.
- 1.17 Koncessionshaver skal tegne forsikring til dækning af de skader, som koncessionshaver - eller andre personer, på vegne af koncessionshaver - forvolder i henhold til den i tilladelsen udøvede virksomhed. Dokumentation herfor forelægges Energistyrelsen til orientering, inden anlægsarbejdet må igangsættes.

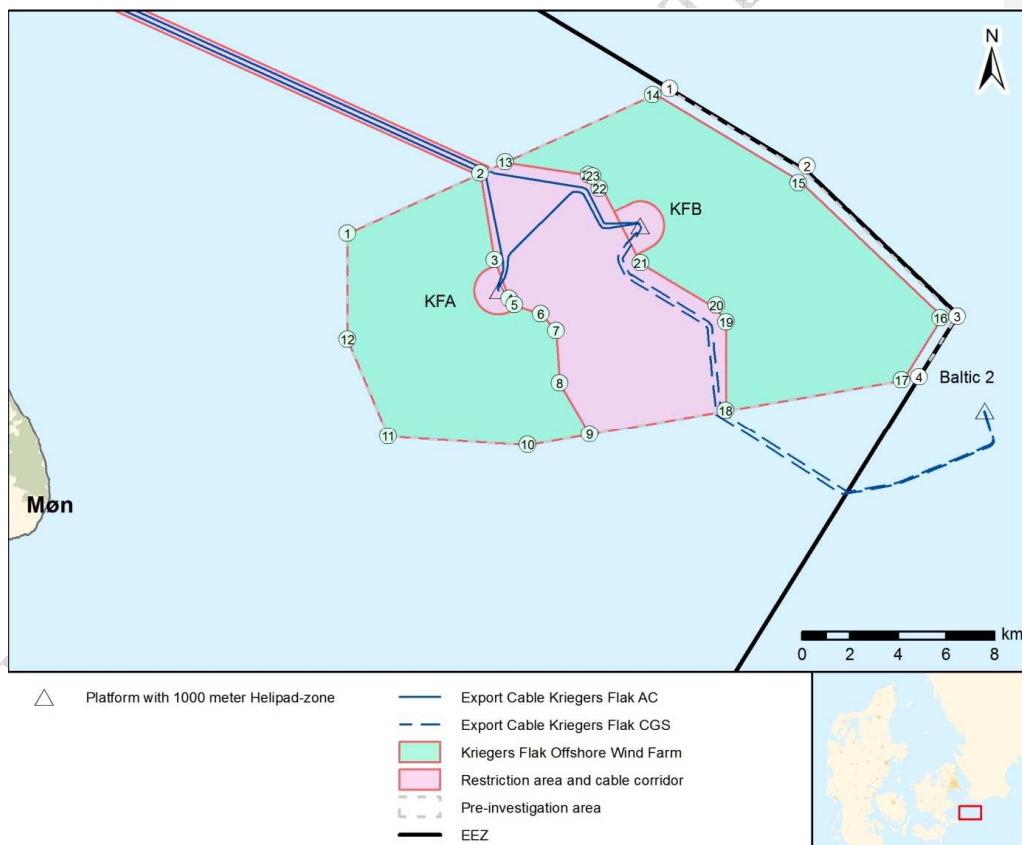
- 1.18 Såfremt det af tilladelsen omfattede område (eller arealer inden for dette) ikke omfattes af - eller unddrages - dansk højhedsret i medfør af folkeretlige regler (herunder ved mellemfolkelig overenskomst), skal koncessionshaver respektere enhver heraf følgende indskrænkning af området, uden at der i den anledning kan rejses krav mod Energistyrelsen eller den danske stat i øvrigt.
- 1.19 Tilladelsen medfører ikke indskrænkninger i statens højhedsret over søterritoriet eller statens eneret over den eksklusive økonomiske zone. Tilladelsen er således ikke til hinder for, at der inden for det af tilladelsen omfattede område kan tillades andre end koncessionshaver at gennemføre andre former for aktiviteter, end de i denne tilladelse omfattede. Energistyrelsen vil i den forbindelse påse, at sådanne eventuelle aktiviteter ikke væsentligt er til gene for aktiviteter omfattet af denne tilladelse.
- 1.20 Store dele af havmølleparken ligger uden for 12 sømilegrænsen, der også er EU's toldgrænse. Transport af materialer til området skal derfor angives til toldmyndighederne. SKAT giver mulighed for at anvende en forenklet procedure: ”Ansøgning om bevilling til hjemstedsordning, eksport (periodeangivelse)”, blanket 13.023. Kontakt eventuelt Toldvejledningen på telefonnummer + 45 72221212 for at høre nærmere om den forenkledede procedure.
- 2. Tilsyn**
- 2.1 Detaljerede aftaler vedrørende vilkår for anlægget skal drøftes direkte med den ressortmyndighed, som aftalen er indgået med.
- 2.2 Energistyrelsen fører tilsyn med overholdelse af vilkårene i tilladelsen efter VE-lovens bestemmelser.
- 2.3 Arbejdstilsynet fører tilsyn med arbejdsmiljøet før, under og efter etableringen af havmølleparken, herunder også den del, der ligger i den danske eksklusive økonomiske zone.
- 2.4 Søfartsstyrelsen fører tilsyn med arbejdsmiljøet til søs, på flydende og flytbare platforme (jack-up platforme o.l.) og med dykning før, under og efter etableringen af havmølleparken.
- 2.5 Søfartsstyrelsen fører kontrol med afmærkning for søfarten.
- 2.6 Miljøstyrelsen fører miljøtilsyn i forbindelse med etableringen og driften af havmølleparken, så vidt angår landdelen samt tilsyn med støj fra vindmøllerne. Dette gælder dog ikke undervandsstøj.
- 2.7 Værnsfælles Forsvarskommando kan stille krav om mulighed for optagelse af olieprøver både fra eventuelle landanlæg og fra de enkelte havmøller.
- 2.8 Koncessionshaver skal i øvrigt tåle de kontrolforanstaltninger, som politiet, toldvæsenet, søværnet, fiskerikontrollen eller anden offentlig myndighed måtte foretage for at sikre opretholdelsen af bestemmelserne for etableringen og driften af havmølleparken.

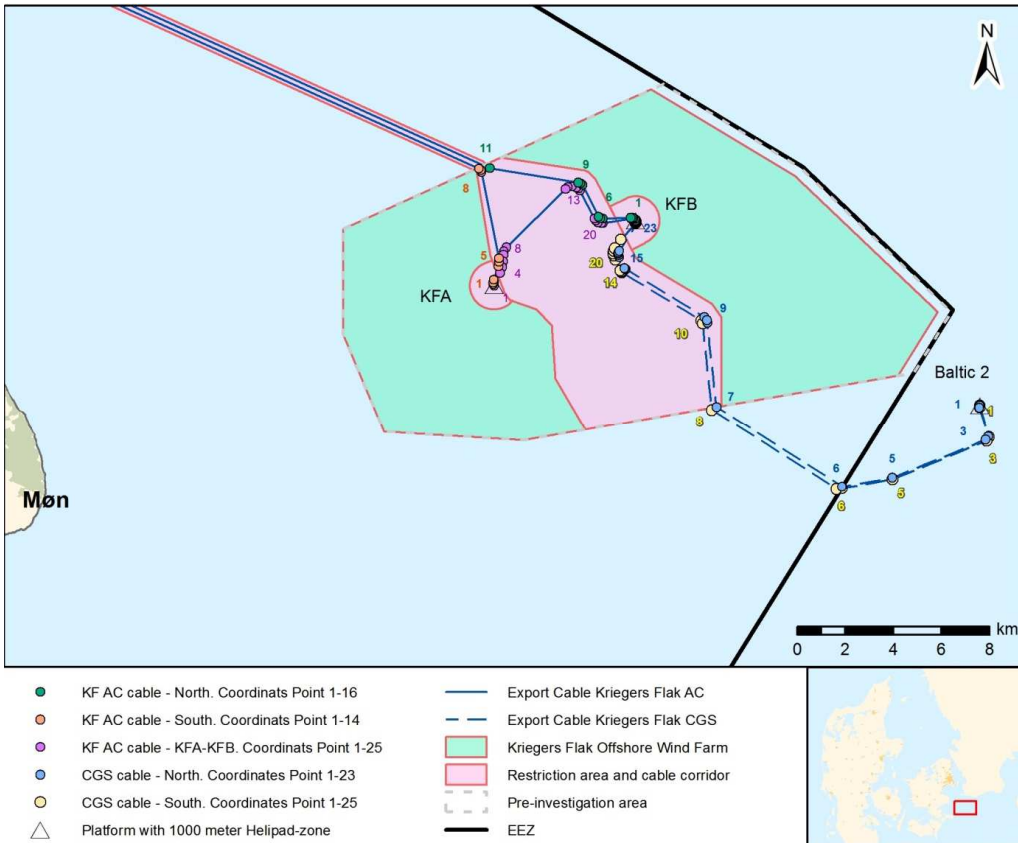
2.9 Koncessionshaver skal stille søværts transport- og opholdsfaciliteter samt intern transport i anlægsområdet til rådighed i forbindelse med udøvelsen af tilsyn.

3. Koordinater og fysisk udformning

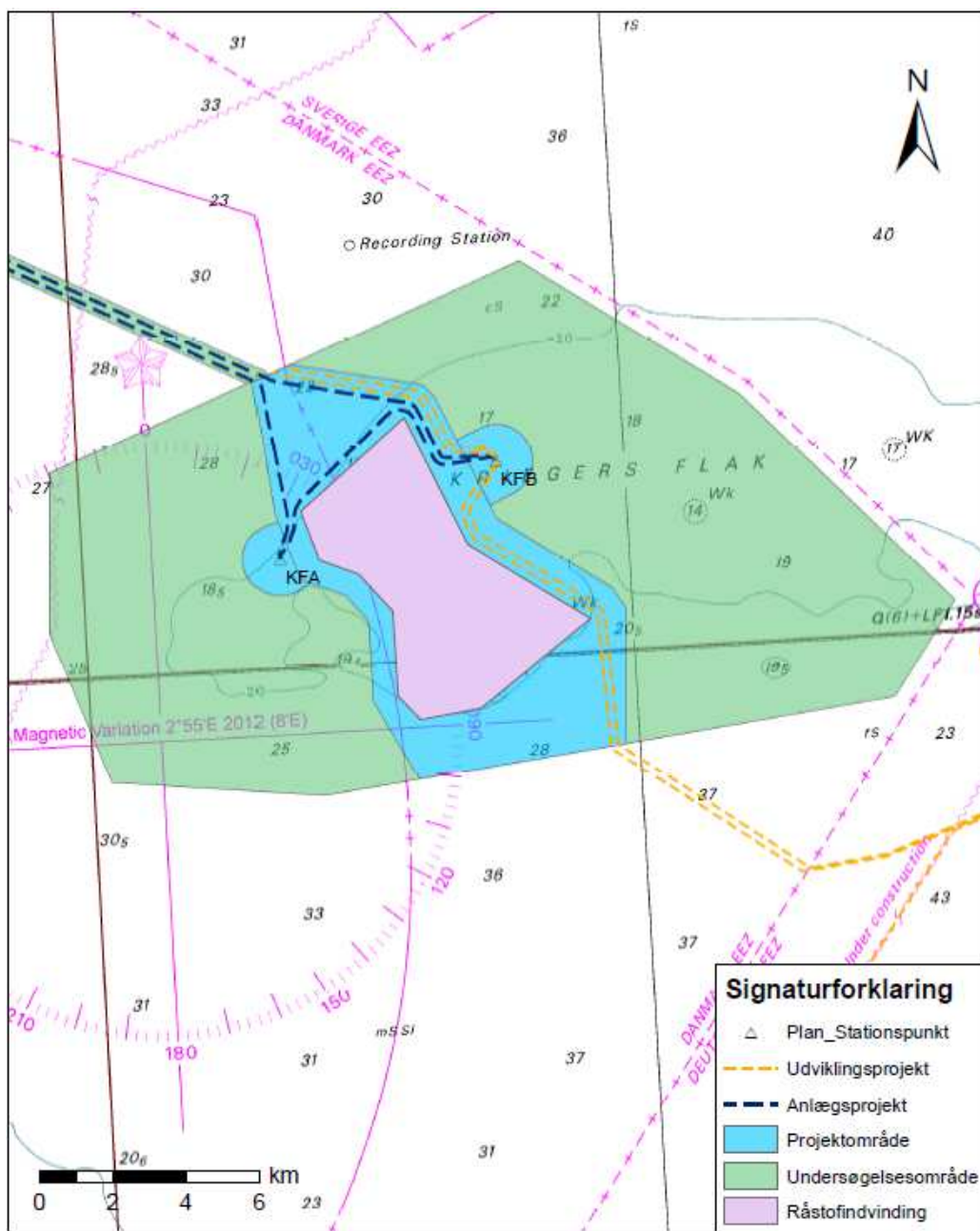
3.1 Havmøllerne skal placeres inden for et område på ca. 250 km². Centralt i området er der et sandindvindingsområde på ca. 28 km², som er reserveret til sandindvinding og hvor der derfor ikke kan gives tilladelse til etablering af havmøller eller tilhørende anlæg. Koordinaterne for området samt for transformerplatform, kabelkorridor, EEZ-grænsen og Baltic Cable er illustreret på kortene og angivet i tabellerne nedenfor.

Figur 1 til 3: Den planlagte placering af Kriegers Flak Havmøllepark (600 MW). Numrene henviser til ID i nedenstående tabeller.

ENDELIGT UL

Tabel 1 og 2 præsenterer koordinaterne for: mølleparksområderne, forundersøgelsesområde på Kriegers Flak, samt kabeltracerne. Koordinaterne i begge tabeller er angivet i UTM ETRS89 zone 32N.

Møllepark område Vest			Møllepark område Øst			Forundersøgelses område - punkter på EEZ			Offshore platforme		
ID	East	North	ID	East	North	ID	East	North	ID	East	North
1	739829	6106961	13	746387	6109914	1	753157	6112962	KFA	746103	6104602
2	745344	6109440	14	752519	6112702	2	758952	6109422	KFB	751999	6107300
3	745949	6105854	15	758587	6109053	3	765136	6103492	Baltic 2	766327	6099610
4	746568	6104243	16	764491	6103428	4	763597	6100973			
5	746775	6103995	17	762879	6100851						
6	747876	6103610	18	755554	6099575						
7	748509	6102922	19	755568	6103263						
8	748647	6100719	20	755172	6103830						
9	749900	6098597	21	752020	6105730						
10	747313	6098149	22	750313	6109047						
11	741529	6098509	23	750029	6109332						
12	739829	6102553	24	749862	6109393						

Tabel 1: Koordinater for mølleparksområderne og forundersøgelsesområde på Kriegers Flak, samt offshore platformene KFA og KFB.

Bemærk at Baltic Cable krydser det vestlige område af Kriegers Flak, ved punkterne 1 og 12 i tabel 1 (markeret i gul).

Kriegers Flak AC kabeltrace Syd			Kriegers Flak AC kabeltrace Nord			Kriegers Flak AC kabeltrace KFA-KFB			Kriegers Flak CGS kabeltrace Syd			Kriegers Flak CGS kabeltrace Nord		
ID	East	North	ID	East	North	ID	East	North	ID	East	North	ID	East	North
1	746071	6104662	1	751969	6107349	1	746108	6104606	1	766327	6099610	1	766327	6099610
2	746068	6104736	2	751920	6107396	2	746094	6104641	2	766336	6099532	2	766303	6099522
3	746088	6104844	3	751866	6107417	3	746096	6104688	3	766703	6098267	3	766659	6098292
4	746276	6105395	4	751796	6107423	4	746119	6104754	4	766606	6098127	4	766569	6098166
5	746311	6105576	5	750627	6107366	5	746352	6105119	5	762698	6096522	5	762684	6096570
6	746298	6105716	6	750526	6107392	6	746431	6105353	6	760564	6096135	6	760599	6096192
7	745588	6109293	7	750454	6107468	7	746484	6105588	7	760364	6096105	7	755356	6099541
8	745556	6109385	8	749791	6108768	8	746485	6105862	8	755168	6099424	8	754992	6103046
9	745484	6109447	9	749711	6108839	9	746517	6106024	9	754795	6103006	9	754954	6103171
10	729792	6116563	10	749603	6108883	10	746621	6106182	10	754773	6103078	10	754859	6103295
11	716346	6125193	11	745933	6109463	11	749074	6108606	11	754723	6103143	11	751568	6105288
12	714609	6125997	12	729888	6116739	12	749193	6108687	12	751433	6105136	12	751548	6105305
13	713640	6126696	13	716449	6125365	13	749343	6108708	13	751398	6105166	13	751534	6105326
14	713507	6126877	14	714684	6126133	14	749522	6108669	14	751371	6105205	14	751314	6105767
			15	713696	6126893	15	749603	6108624	15	751154	6105651	15	751280	6105843
			16	713509	6126884	16	749678	6108548	16	751085	6105825	16	751261	6105916
						17	750275	6107379	17	751073	6105923	17	751275	6105976
						18	750337	6107296	18	751087	6106032	18	751314	6106044
						19	750431	6107215	19	751129	6106143	19	752026	6107160
						20	750553	6107187	20	751376	6106504	20	752038	6107208
						21	750632	6107188	21	752004	6107175	21	752030	6107246
						22	751805	6107383	22	752020	6107204	22	752008	6107285
						23	751870	6107381	23	752018	6107241	23	751998	6107299
						24	751921	6107369	24	751997	6107281			
						25	751962	6107344	25	751998	6107299			

Tabel 2: Koordinater for de forskellige kabeltraceer for Kriegers Flak.

- 3.2 Den planlagte havmøllepark må ikke omfatte et areal på mere end 132 km². Arealet beregnes med udgangspunkt i placeringen af fundamentet for møllerne. Beregningen af dette areal er eksklusiv mølleradialerne til transformestationerne og friholdelseszonen på minimum 200 m på hver side af eksportkablet, samt friholdelseszonerne omkring platformene, hvor der af hensyn til helikopterindflyvninger ikke må opstilles vindmøller inden for en afstand af 1000 m fra platformene, jf. vilkår 3.3. Dette skal bekræftes i detailprojektet, som er et vilkår til denne tilladelse, se ovenfor under 1.8. Der kan ikke ved beregningen medregnes større friholdelsesareal omkring eksportkablet og transformertplatformene end ovenfor angivet.

[Energi styrelsen vil ved beregning af arealet tage udgangspunkt i en Delaunay Triangulations metode med en alpha værdi på $\alpha=20$ beregnet i kilometer. For uddybende information se under "Published material" på hjemmesiden.]

- 3.3 Der må ikke opstilles vindmøller inden for en friholdelseszone på minimum 200 m på hver side af eksportkablerne. Omkring hver af de to platforme (på henholdsvis den vestlige og den østlige del af havmølleparkområdet) må der, af hensyn til helikopterindflyvninger, ikke opstilles vindmøller inden for en afstand af 1000 m fra den enkelte transformertplatform.

Endvidere skal vindmøllerne placeres mindst 500 meter fra den svenske og den tyske EEZ-grænse. Afstanden på 500 meter bliver målt fra midten af fundamentet, svarende til vindmøllens koordinater.

- 3.4 Der fastsættes et friholdelsesareal omkring den nye park. Friholdelsesarealet gælder kun i dansk farvand. Friholdelsesarealet er frem til og med udgangen af år 2034 på 6 km i alle retninger. Herefter reduceres friholdelsesarealet til 4 km i alle retninger. Etableringen af friholdelsesarealet betyder, at der ikke vil blive meddelt tilladelse til etablering af nye havmøller i dette friholdelsesareal, uden forudgående samtykke fra koncessionshaver.

- 3.5 Møllerne skal fremstå i hvid farve (ral nr. 7035). Den nederste del skal være gule fra havoverfladen til en højde, som afklares med Søfartsstyrelsen forud for detailprojektet. Endvidere skal møllerne forsynes med reflekterende nummer/bogstav og have omløbsretning med uret set fra luv. Tekniske installationer skal være placeret f.eks. i mølletårnet, således at vindmøllen fremstår som en homogen konstruktion. Med homogen konstruktion skal forstås, at konstruktionens visuelle udtryk set fra land fremstår homogent. Endvidere skal minimumshøjden fra nederste vingespids på møllerne til havoverfladen (HAT) være på 20 meter.

- 3.6 Havmølleparken skal, når den tilsluttes det kollektive elnet, opfylde kravene til teknisk certificering af vindmøller. Dette medfører blandt andet, at der skal foreligge dokumentation for, at vindmølleanlægget er certificeret, jf. bekendtgørelse nr. 73 af 25. januar 2013 om teknisk certificeringsordning for vindmøller.

I henhold til § 7, stk. 1, i bekendtgørelsen, skal projektcertificering som minimum omfatte krav svarende til de obligatoriske moduler og krav for projektcertificering fastsat i den europæiske standard DS/EN 61400-22, herunder specificerede DS/EN-, IEC og ISO-standarder. Projektcertifikatet skal foreligge ved afslutningen af vindmølleanlæggets frigivelse efter idriftsættelsen og senest 3 måneder efter, at alle møller er i drift eller har leveret el til nettet.

3.7 Der anvendes oliefrit kabel til interne ledningsanlæg for at forebygge risiko for efterfølgende forurening, og anlægget indrettes med anordninger til opsamling af eventuelle olielækager.

3.8 Koncessionshaver skal overholde reglerne i kemikalieloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 849 af 24. juni 2014 med senere ændringer, og være opmærksom på Miljøstyrelsens lister over skadelige stoffer, som det anbefales ikke at anvende, herunder Tributyltinholdige antifouling maling og begroningshæmmende midler (biocider).

4. Afviklingsplan og sikkerhedsstillelse

4.1 Koncessionshaver er forpligtet til for egen regning at genetablere den tidligere tilstand i området, herunder foretage den oprensning og oprydning, som er nødvendig på området samt at afvikle og bortskaffe elproduktionsanlægget efter en af Energistyrelsen godkendt afviklingsplan, såfremt

- elproduktionstilladelsen udløber,
- anlægget ikke vedligeholdes eller ødelægges,
- anlægget ikke længere anvendes som vindmøllepark, eller
- vilkår for elproduktionstilladelsen ikke opfyldes eller overholdes.

Energistyrelsen kan pålægge koncessionshaver i henhold til en af Energistyrelsen fastsat tidsplan helt eller delvist at fjerne alle anlæg.

4.2 Koncessionshaver skal indsende en plan for afviklingen af vindmøllerne samt kabelforbindelserne mellem møllerne (afviklingsplan) til Energistyrelsens godkendelse,

- senest 2 år inden udløb af elproduktionstilladelsen,
- 2 år før det tidspunkt, hvor et eller flere anlæg mv. forventes at ville have udtjent deres formål,
- hvis anlægget ikke vedligeholdes eller ødelægges, eller
- hvis vilkårene i elproduktionstilladelsen ikke opfyldes eller overholdes.

Afviklingsplanen skal indeholde en redegørelse for fjernelsen af anlæggene og forslag til en tidsplan for gennemførelsen. Energistyrelsen kan fastsætte nærmere krav til, hvad planen skal indeholde.

Udover en plan for fysiske afvikling af parken skal Koncessionshaver i overensstemmelse med de til den tid gældende VVM-regler sammen med afviklingsplanen indsende en detaljeret vurdering af planens eventuelle miljøkonsekvenser. Miljøvurderingen skal give Energistyrelsen grundlaget for at træffe afgørelse om, hvorvidt der skal udarbejdes en VVM-redegørelse. Såfremt der ikke skal

udarbejdes en VVM-redegørelse, offentliggøres denne afgørelse senest samtidig med, at tilladelse meddeles ansøgeren.

Energistyrelsen vil sende afviklingsplanen og miljøvurderingen i høring hos relevante myndigheder med henblik på at fastsætte specifikke vilkår for afviklingen af havmølleparken. Det drejer sig eksempelvis om vilkår vedrørende skibssikkerhed, afmærkning eller miljøbeskyttelse.

Såfremt kun en delvis fjernelse af anlægget til den tid vil være påkrævet, kan dette ledsages af et krav om, at tilbageblivende dele af fundamenterne ikke må blotlægges i forbindelse med naturlige, dynamiske ændringer i sedimentet. Det kan endvidere forventes, at der vil blive stillet krav om, at der skal anvendes den bedst tilgængelige teknik og den bedste miljømæssige praksis i forbindelse med fjernelse af anlægget.

- 4.3 Koncessionshaver skal stille en tilstrækkelig og af Energistyrelsen godkendt sikkerhed for afvikling af anlægget. Sikkerhedsstillelsen skal være etableret senest 12 år efter levering af første kWh til det kollektive elnet fra første mølle. Dette gælder også selvom, at der måtte indtræde en afviklingsforpligtelse tidligere, se ovenfor under 4.1. Senest 6 måneder før dette tidspunkt skal koncessionshaveren forelægge Energistyrelsen en plan for, hvordan sikkerhedsstillelsen vil blive gennemført. Sikkerhedsstillelsen skal være på mindst 600 mio. DKK, medmindre Energistyrelsen kan godkende et lavere beløb. Opfylder koncessionshaver ikke oprydningens forpligtelse, betales udgifterne til oprydningen af sikkerhedsstillelsen, i det omfang sikkerhedsstillelsen dækker disse udgifter.

Kan koncessionshaveren over for Energistyrelsen senest 11 år og 6 måneder efter nettilslutning af første mølle dokumentere, at omkostningerne til oprydning må forventes at blive lavere end 600 mio. DKK, kan Energistyrelsen beslutte at nedsætte dette beløb. Energistyrelsen kan kræve en tredjepartsverificering af vurderingen af omkostningerne til nedtagning og afvikling på koncessionshaverens regning.

Mindst 100 mio. DKK af sikkerhedsstillelsen skal stilles i form af en garanti fra en finansiel institution, et forsikringselskab eller lignende. Den finansielle institution eller forsikringselskabet eller lignende, der stiller garantien, skal opfylde nærmere krav til rating, som fastsættes af Energistyrelsen i god tid, før sikkerheden skal være etableret. Den resterende del af sikkerhedsstillelsen kan i stedet stilles i form af en moderselskabsgaranti. I dette tilfælde skal garantien dække alle potentielle omkostninger forbundet med oprydningens forpligtelse. For at Energistyrelsen kan acceptere en moderselskabsgaranti for den resterende del af sikkerhedsstillelsen, skal moderselskabet have en fornøden finansiel kapacitet, som vil blive vurderet af Energistyrelsen. Moderselskabet skal endvidere hvert 5. år indsende en fornyet dokumentation for selskabets finansielle kapacitet til Energistyrelsen således, at styrelsen løbende kan sikre sig, at den finansielle kapacitet er til stede.

Koncessionshaver hæfter dog for alle udgifter forbundet med oprydningen, uanset at disse overstiger den stillede sikkerhed.

5. Sikkerhed mv.

- 5.1 Koncessionshaver skal beskrive, hvorledes vedligeholdelsen og servicering af havmølleparken vil blive udført, og forelægge dette for Energistyrelsen. Dette skal ske i detailprojektet.
- 5.2 Inden igangsættelsen af anlægsarbejderne på havet skal koncessionshaver etablere en plan for miljøledelse og kvalitetssikring af de aktuelle arbejder. Koncessionshaver skal udføre arbejderne i henhold til planen.
- 5.3 Pr. 1. januar 2016 skal anlægget etableres i overensstemmelse med den nye elsikkerhedslov (lov nr. 525 af 29. april 2015). Den nye lov erstatter stærkstrømsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 990 af 8. december 2003.

[Med hjemmel i den nye lov vil der blive fastsat en række bekendtgørelser med detaljerede regler indenfor elprodukter, elinstallationer og anlæg (forsyningsanlæg). Bekendtgørelserne er under udarbejdelse og vil have en overgangsperiode forud for ikrafttrædelsen. Bekendtgørelserne indenfor el-installationer og anlæg kommer til at indeholde de generelle sikkerhedskrav og særlige danske krav. Derudover vil der blive henvist til standarder som giver formodning for at sikkerhedskravene er opfyldt. Til forskel fra reglerne i dag vil der ikke blive fastsat detaljerede krav på områder, hvor der allerede findes standarder, som sikrer det fornødne sikkerhedsniveau. Det er hensigten, at bestemmelserne fremadrettet bliver tilgængelige på både dansk og engelsk. Elsikkerhedsloven administreres af Sikkerhedsstyrelsen og lov og bekendtgørelser vil blive tilgængelig på Elsikkerhedsregler.dk på dansk og engelsk]

- 5.4 Der udarbejdes en beredskabsplan for såvel anlægsperioden som driftsperioden, som i god tid inden anlægsarbejdets påbegyndelse, fremsendes til Energistyrelsen. Beredskabsplanen skal indeholde en procedure for kontakt og inddragelse af Værnsfælles Forsvarskommando via Forsvarets Operationscenter Aarhus, i tilfælde af fare for påsejling af en eller flere vindmøller. Denne plan skal bl.a. gøre det muligt for Værnsfælles Forsvarskommando, at få stoppet en eller flere møller i tilfælde af risiko for skibskollision.
- 5.5 Koncessionshaver skal følge de retningslinjer og regler, der er angivet i Beskæftigelsesministeriets bekendtgørelse nr. 1072 af 7. september 2010 af lov om arbejdsmiljø med senere ændringer og tilhørende bekendtgørelser, f.eks. bekendtgørelse nr. 117 af 5. februar 2013 om bygherrens pligter, bekendtgørelse nr. 110 af 5. februar 2013 om projekterendes og rådgiveres pligter m.v. efter lov om arbejdsmiljø, samt bekendtgørelse nr. 1516 af 16. december 2010 om indretning af bygge- og anlægsarbejde. Derudover gælder en række særbekendtgørelser f.eks. bekendtgørelse nr. 302 af 13. maj 1993 om arbejde med kodenummererede produkter, bekendtgørelse nr. 292 af 26. april 2001 om arbejde med stoffer og materialer, bekendtgørelse nr. 612 af 25. juni 2008 om indretning af tekniske hjælpemidler, bekendtgørelse nr. 693 af 10. juni 2013 om indretning m.v. af maskiner, bekendtgørelse nr. 908 af 27. september 2005 om foranstaltninger til forebyggelse af kræfttrisiko ved arbejde med stoffer og materialer og bekendtgørelse nr. 1109 af 15. december 1992 om anvendelse af tekniske hjælpemidler.

6. Miljøhensyn

- 6.1 Såfremt der ved anlægsaktiviteter sker spredning af havbundssedimenter, f.eks. i forbindelse med opgravninger eller nedspuling, skal spildet så vidt muligt reduceres gennem anvendelse af metoder og materiel som sikrer Best Environmental Practice. Den faktiske sedimentspredning i forhold til tid, sted og metode aftales med miljømyndighederne. En forudsætning er, at miljømyndighederne kan godkende den faktiske sedimentspredning.
- 6.2 Det må forventes, at anlægsaktiviteter forårsager undervandsstøj. Med det formål at beskytte havpattedyr mod skadelige effekter af undervandsstøj gælder vilkår 6.2. til 6.6. for undervandsstøj i forbindelse med installation af fundamenter (rammede pæle):
- Den såkaldt kumulerede SEL fra hver enkelt installationssekvens må ikke overstige en tærskelværdi på 190 dB. I opfyldelsen af dette vilkår skal Energistyrelsens ” Guideline for underwater noise – Installation of impact-driven piles” følges. Endvidere skal fremgangsmåden, både inden installation og i forbindelse med selve installationen af pælene, også følges. De nærmere bestemmelser for beregning af kumuleret SEL samt krav til støjprognostisering, kontrolmålinger, dokumentation og øvrige tekniske forhold fremgår af ” Guideline for underwater noise – Installation of impact-driven piles ”.
- 6.3 På et af koncessionshaveren valgt tidspunkt, dog senest i forbindelse med indsendelse af detailprojekt, indgives følgende oplysninger til Energistyrelsens godkendelse:
- En prognose for kildestøjniveau og udbredelse af støj fra mindst 4 pæle. Heriblandt skal der udarbejdes prognose for de 4 pæle, der skal installeres først. Desuden skal der udarbejdes prognose for de tre pæle der forventes at forårsage mest støj. Der skal udføres kontrolmålinger i forbindelse med installation af mindst de første 4 af de prognosticerede pæle.
 - Beregning af kumuleret SEL på baggrund af det prognosticerede kildestøjniveau. I beregningen kan det forudsættes, at effektiv brug af pinger og sælskræmmer kan bortskræmme havpattedyr op til 1,3 km.
 - Angivelse af hvilke støjdæmpende foranstaltninger, der planlægges taget i anvendelse i henhold til prognose og hvilke, der planlægges holdt i reserve for det tilfælde, at prognosen viser sig at underestimere støjen.
 - Et program for kontrolmålinger i forbindelse med installationen af de prognosticerede pæle, herunder hvordan koncessionshaveren vil sikre at leve op til de opstillede vilkår.
- 6.4 Forud for installation af hvert enkelt fundament skal havpattedyr bortskræmmes fra nærområdet ved brug af pinger og sælskræmmer.
- 6.5 Når Energistyrelsens godkendelse forelægges, gælder i forbindelse med selve installationen af pæle følgende procedure:
- Første installationsrunde skal omfatte mellem 4 – 8 pæle. I forbindelse med installation af de første fire pæle udføres kontrolmålinger af undervandsstøjen. Hvis støjudbredelseskonstanterne er valideret forinden, kan den faktiske kumulerede SEL beregnes umiddelbart i forlængelse af installationen. Ellers skal støjudbredelseskonstanterne valideres og herefter skal den faktiske kumulerede

SEL beregnes. Koncessionshaveren skal være i besiddelse af en kvalitetssikret værdi for den faktiske kumulerede SEL, før næste skridt kan tages.

- b. Hvis den faktiske kumulerede SEL ikke overskrider tærskelværdien, kan installationsarbejdet gå videre som planlagt. Hvis den faktiske kumulerede SEL derimod overskrider tærskelværdien, så skal koncessionshaveren søge at finde årsagerne til denne afvigelse og udføre korrigerende foranstaltninger, herunder justere på installationsmetodik. Når dette arbejde er udført, kan den næste pæl installeres. Der skal i dette tilfælde også udføres kontrolmålinger af undervandsstøj for denne pæl og så fremdeles, indtil enten tærskelværdien er overholdt eller den sidste pæl i installationsrunden er installeret.
- c. Når første installationsrunde på de 4-8 pæle er tilendebragt, udarbejder koncessionshaveren en detaljeret rapport til Energistyrelsen vedrørende kontrolmålinger og eventuelle justeringer af støjprognosen og af installationsmetodik. I det tilfælde, at koncessionshaveren er nået frem til en installationsmetodik, der ved kontrolmåling og eventuel justering af støjprognosen kan dokumenteres at overholde tærskelværdien for alle resterende pæle inklusiv de pæle der forventes at forårsage mest støj, kan installationsarbejdet umiddelbart gå videre til næste installationsrunde, og skal ikke afvente Energistyrelsens behandling af den indsendte rapport. I det tilfælde, at koncessionshaveren ikke kan dokumentere ved kontrolmåling og støjprognose, at tærskelværdien overholdes, skal koncessionshaveren bringe substantielle metoder til nedbringelse af undervandsstøjen i forslag samt udarbejde en revideret prognose i tillæg til rapporten. Forslag med forbedret metode til reduktion af undervandsstøj indsendes til Energistyrelsens godkendelse. Næste installationsrunde kan først påbegyndes, når Energistyrelsens godkendelse af forslag og prognose foreligger.

- 6.6 Ved afslutningen af det samlede installationsarbejdes indsendes en detaljeret rapport om samtlige kontrolmålinger til Energistyrelsens godkendelse.
- 6.7 For øvrige anlægsaktiviteter, der forårsager undervandsstøj, gælder at den kumulerede SEL fra hver enkelt anlægsaktivitet ikke må overstige en tærskelværdi på 190 dB.
- 6.8 Med henblik på en monitoring af impulsstøj fra anlægsaktiviteter (pile driving, air guns, etc.), skal der ske en indrapportering af disse aktiviteter til Energistyrelsen. Indrapporteringen skal omfatte tidspunkt for den støjende aktivitet (dag), position, lydniveau og en angivelse af hvilken aktivitet, som har forårsaget impulsstøjen. *[Energistyrelsen vil udvikle et indrapporteringsskema, som skal anvendes ved indrapportering af undervandsstøjen. Indsamling af data sker som et led i Danmarks forpligtigelser i Havstrategidirektivet om monitoring og vurdering af miljøtilstanden af de danske havområder.]*
- 6.9 Der skal fastlægges retningslinjer for transport, herunder faste transportveje ind og ud af mølleområdet både i luften og til søs, der kan bidrage til at reducere støj- og forstyrrelseseffekten især af hensynet til havpattedyr og områdets fuglebestande.
- 6.10 Koncessionshaver skal følge regler i havmiljøloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 963 af 3. juli 2013, herunder bekendtgørelse nr. 1130 af 23. september 2015 om om bypass, nyttiggørelse og klappning af optaget havbundsmateriale samt regler udstedt i medfør af

miljøbeskyttelsesloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 879 af 26. juni 2010, herunder regler i bekendtgørelse nr. 1284 af 15. december 2011 om støj fra vindmøller.

7. Fiskeri

7.1 Koncessionshaver skal tage kontakt til erhvervsfiskerne med henblik på at tilrettelægge anlægsaktiviteterne, så fiskeriet ikke påvirkes unødigt.

7.2 Koncessionshaver skal tage kontakt til erhvervsfiskerne i området med henblik på at forhandle om eventuel erstatning efter fiskeriloven, jf. §§ 76-80 i lovbekendtgørelse nr. 568 af 21. maj 2014 for så vidt angår dokumenterede tab. Spørgsmål om fiskerilovgivningen kan rettes til NaturErhvervstyrelsen.

Erstatningsforhandlingerne varetages som udgangspunkt af Danmarks Fiskeriforening PO. Koncessionshaver skal dog være opmærksom på, at foreningen ikke repræsenterer alle erhvervsfiskere. Eventuel erstatning omfatter havmølleparken samt det interne ledningsnet. Såfremt der måtte blive fastsat en erstatningssum afholdes denne af koncessionshaver.

7.3 Spørgsmålet om erstatning for gener for fiskeriet under anlægsfasen og for permanente tab og den eventuelle erstatnings størrelse, bør så vidt muligt fastlægges inden anlægsfasen.

8. Kulturarv

Arbejdet indstilles straks, hvis der stødes på beskyttede kulturlevn – det være sig fortidsminder eller historiske skibsvrag - eller hvis koncessionshaver bliver gjort bekendt med, at der i anlægsområdet findes interesser af ovennævnte karakter. Fundet og oplysningerne skal straks meddeles til Kulturstyrelsen, att.: Torben Malm, Fortidsminder, H.C. Andersens Boulevard 2, 1553 København V, telefon 33 74 51 00. Kulturhistoriske interesser på søterritoriet er beskyttet i medfør af museumsloven.

9. Hensyn til andre aktiviteter på havet

9.1 Anlægsarbejderne skal koordineres med Søfartsstyrelsen af hensyn til udsendelse af relevante oplysninger til skibsfarten gennem Efterretninger for Søfarende. Der henvises til bekendtgørelse nr. 1351 af 29. november 2013 om sejladsikkerhed ved entreprenørarbejder og andre aktiviteter mv. i danske farvande, for så vidt angår diverse arbejder til søs. Ved vurderingen af sejladsikkerheden anvendes et særligt skema, som er vedlagt som bilag 6.3. ("Vurderingsskema for vurdering af sejladsikkerheden ved arbejder til søs").

9.2 Placeringen af de enkelte vindmøller skal tilgodeses, at der skal være mindst 200 meter i afstand mellem møllerne og sigtelinjen i eksisterende radiokædesystemer.

- 9.3 Sejlads skal være tilladt mellem møllerne, såfremt det af Søfartsstyrelsen vurderes forsvarligt.
- 9.4 Efter Søfartsstyrelsens evaluering skal relevante forebyggende tiltag iværksættes med henblik på at sikre sejladsen, f.eks. kollisionsvenligt design af fundamenter; krav om midlertidig, såvel som permanent afmærkning. Afmærkning skal godkendes af Søfartsstyrelsen.
- 9.5 Der skal i samarbejde med den Værnsfælles Forsvarskommando gennemføres en nærmere undersøgelse af påvirkningerne på det eksisterende Sørednings- og eftersøgningsberedskab (SAR), når det er besluttet, hvilken mølletype og fundament, der skal opføres.
- 9.6 Sejladssikkerhedsanalysen i VVM'en er baseret på AIS-data fra 2010-2011, samt en mindre mængde data fra 2012-2013. Da der kan have været ændringer i trafikmønsteret i de forløbne år, skal analysen opdateres med nyere data, når parkens endelige layout kendes.
- 9.7 Permanent søfartsafmærkning af parken skal være godkendt af Søfartsstyrelsen, senest 2 måneder før etableringen påbegyndes. Beskrivelse af den permanente søfartsafmærkning skal indgå i detailprojektet.
- 9.8 Midlertidig afmærkning af arbejdsområder m.v. skal være godkendt af Søfartsstyrelsen mindst 3 måneder, forinden anlægsarbejdet påbegyndes.
- 9.9 I anlægsfasen oprettes forbudszoner til overholdelse af orden og forebyggelse af fare omkring havmølleparken. Der skal ansøges herom hos Søfartsstyrelsen senest 3 måneder i forvejen.
- 9.10 Efter parkens etablering må der ikke være dybdeforringelser i området i forhold til de oplysninger, der fremgår af søkort over området. Til dokumentation heraf skal der enten foretages en komplet sø-opmåling eller stilles en erklæring fra koncessionshaver om, at der ikke er dybdeforringelser.

10. Afmærkning

- 10.1 Koncessionshaver skal følge Søfartsstyrelsens opstillede vilkår vedrørende afmærkning før, under og efter etablering, korrekt placering af fundamenter og kabler, underretning af arbejdstidspunkter m.m., jf. bilag 6.2. De endelige krav til afmærkningen vil blive fastsat ud fra det konkrete projekt.

Hver enkelt mølle skal endvidere kunne identificeres ved hjælp af tal/bogstaver på mølletårnet. Disse tal/bogstaver skal være af en passende størrelse (ca. 1 meter). Konkrete forslag skal godkendes af Søfartsstyrelsen sammen med den øvrige søfartsafmærkning på grundlag af reglerne i bekendtgørelse nr. 1351 af 29. november 2013 om sejladssikkerhed ved entreprenørarbejder (samt tilhørende vurderingsskema – se bilag 6.3.) og andre aktiviteter mv. i danske farvande, for så vidt angår diverse arbejder til søs. Der henvises endvidere til afmærkningsbekendtgørelsen nr. 45 af 22. januar 2015 ”Afmærkning af danske farvande” samt IALA Recommendation 0-139 on the Marking of Man-Made Offshore Structures.

- 10.2 Der kan forventes at blive krav om racon på den vestlige del af parken. Sandsynligvis den nordvestligste mølle. Det endelige krav afventer en detailplanlægning, hvor layout kendes. Der kan alt efter placering være behov for to stk. racon på den pågældende mølle (som for Anholt havmøllepark). Omkostninger til dette afholdes af koncessionshaver (jf. vilkår 10.10). Eventuelle efterfølgende behov og krav til ændret eller supplerende afmærkning, som sejlads i området måtte tilsige, betales af af koncessionshaver. *[Al afmærkning etableret eller ændret pga. havmølleparken betales af koncessionshaver. Det gælder også evt. ekstra flydende afmærkning der kunne være behov for pga færgerute mv.]*
- 10.3 I forbindelse med planlægningen af afmærkningen skal der ikke tages hensyn til den tyske havmøllepark Baltic II, idet den tyske og danske afmærkning ikke passer sammen.
- 10.4 Kriegers Flak skal som udgangspunkt betragtes og afmærkes som én samlet havmøllepark,. Dog kan der alt efter layout og møllernes placering i forhold til de to platforme være behov for en afmærkning med to delområder.
- 10.5 Der er ikke krav om AIS afmærkning.
- 10.6 Ethvert projekt, som planlægges opført i en højde af 100 meter eller mere over terræn, skal forinden anmeldes til Trafik- og Byggestyrelsen, jf. § 67a i lov om luftfart, jf. lovbekendtgørelse nr. 1036 af 28. august 2013. Trafik- og Byggestyrelsen udsteder herefter en attest på projektet, som indeholder kravene til lysafmærkningen. De endelige krav til lysafmærkningen vil blive fastsat i hvert enkelt tilfælde, når møllernes endelige højde og endelige placering er fastlagt.
- 10.7 Som udgangspunkt skal der påføres lysafmærkning i henhold til forskrifterne i ”Bestemmelser for Civil Luftfart (BL) 3-11”, som findes på www.trafikstyrelsen.dk. Følgende standardkrav gælder ifølge BL 3-11: Havmøller langs havmølleparkens perimeter og i selve havmølleparken markeres med et permanent rødt lys af lav intensitet (mindst 10 candela). Lyset placeres på toppen af nacellen og synligt fra retninger 360 grader horisontalt omkring nacellen, hvilket ofte kræver, at der skal installeres to lanterner på hver nacelle. Havmøller placeret i knæk og hjørner af havmølleparkers perimeter skal afmærkes med 20.000 candela hvidt lys i dagtimerne og 2.000 candela blinkende, rødt lys om natten. Afmærkning for luftfarten må ikke kunne genere søfarten.
- 10.8 For havvindmøller over 150 m er der krav om et overvågningssystem af lysafmærkningen samt et tilhørende nødstrømssystem.
- 10.9 Såfremt der bruges kraner på over 150 m i anlægsfasen vil disse skulle anmeldes og godkendes af Trafik- og Byggestyrelsen inden de tages i brug.
- 10.10 Koncessionshaver afholder udgifter til afmærkning af hensyn til sejlads og luftfart.
- 11. Radaranlæg samt UXO**
- 11.1 Opførelsen af Kriegers Flak havmøllepark kan få indflydelse på Forsvarets radarsystemer. I tilfælde af, at havvindmølleparken leder til ændringer i kvaliteten af den nuværende radarovervågning, hvilket afgøres af Forsvarsministeriets Materiel- og

Indkøbsstyrelse, skal koncessionshaver indgå aftale med Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse om de nødvendige afværgeforanstaltninger så som opdatering af hardware, herunder om nødvendig anskaffelse af supplerende radarer og/eller software. Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse afgør hvilke foranstaltninger, der er nødvendige. Sådanne afværgeforanstaltninger foretages for koncessionshavers regning og har ikke opsættende virkning på havvindmølleprojektet.

- 11.2 Koncessionshaver skal endvidere, hvis Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse bestemmer det, indgå aftale med Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse om udarbejdelse af analyser, som kan fastslå, hvilke afværgeforanstaltninger der er nødvendige. Sådanne analyser foretages ligeledes på koncessionshavers regning og har ikke opsættende virkning på havvindmølleprojektet. Ved vurderingen af, hvorvidt en vindmøllepark forstyrrer luftovervågningsradarer, vil Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse anvende de procedurer, som fremgår af publikationen "EUROCONTROL Guidelines on How to Assess the Potential Impact of Wind Turbines on Surveillance Sensors". Koncessionshaver skal udfylde og indsende spørgeskemaet i Annex E i publikationen "EUROCONTROL Guidelines on How to Assess the Potential Impact of Wind Turbines on Surveillance Sensors" (se bilag 6.4).
- 11.3 Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse kan iværksætte midlertidige afværgeforanstaltninger, der er nødvendige for at opretholde kvaliteten af den nuværende radarovervågning, indtil det kan afgøres, hvilke afværgeforanstaltninger der er nødvendige. Midlertidige afværgeforanstaltninger foretages endvidere på koncessionshavers regning, hvis Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse bestemmer det, og har ikke opsættende virkning på havvindmølleprojektet.
- 11.4 På Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelses forlangende kan dette tinglyses som servitut på havvindmølleparken.

[Det danske forsvar har, som en del af VVM-processen, leveret en beskrivelse af omfang og omkostninger for eventuelle nødvendige afværgeforanstaltninger i relation til danske radar installationer.

De samlede omkostninger for Kriegers Flak – fra et worst case perspektiv – er estimeret til at være 24 mil DKK.

Omkostningerne vedrører følgende forventede afværgeforanstaltninger:

En komplet udskiftning af radaren på Møn: 20 mil. DKK.

To gap-fillers på Stevn eller tæt på havmølleparken: 4 mil. DKK.

Dette er worst case omkostninger.

Koncessionshaveren skal kun kompensere det danske forsvar på basis af dokumenterede omkostninger i relation til konkrete afværgeforanstaltninger gennemført af det danske forsvar.

Yderligere vil kompensationen ikke influere på tidsplanen for etablering af parken, da afværgeforanstaltningerne udelukkende vil finde sted efter at parken er etableret.

Det er Energistyrelsens vurdering, at det ikke er sandsynligt, at koncessionshaveren vil blive pålagt, at kompensere udenlandske forsvarsmyndigheder, herunder også myndigheder i Tyskland og Sverige, for en eventuel negativ effekt, som Kriegers Flak måtte have på deres radarer.

ESPOO-høringen, som omfatter Tyskland og Sverige, blev afsluttet i februar 2016. I den første ESPOO-høring bemærkede Sverige en negativ effekt på landets forsvarsradarer, men gjorde ikke nogen særlige krav gældende, som følge af at havmølleparken bliver bygget i Danmark. Tyskland havde ikke nogen bemærkninger om dette.

Som en del af den endelige ESPOO-høring er spørgsmålet om radar blevet specielt fremhævet, med den klare besked, at Energistyrelsen ikke forventer at introducere regler, som kræver, at koncessionshaveren skal kompensere udenlandske forsvarsmyndigheder. Svaret på ESPOO-høringen er offentliggjort på hjemmesiden under "Published material".]

- 11.5 Ved identificering af UXO (Unexploded Ordnance) i området skal arbejdet midlertidigt indstilles, og der skal tages kontakt til Værnefælles Forsvarskommando via Forsvarets Operationscenter Aarhus, jf. § 14 i bekendtgørelse 1351 af 29. november 2013 om sejsikkerhed ved entreprenørarbejde og andre aktiviteter mv. i de danske farvande. I forbindelse med UXO bør nedenstående kontaktoplysninger til Forsvarets Operationscenter Aarhus (JOC ARH) benyttes:

	Telefon:	Mail:
Vagtholdsleder JOC ARH:	+45 72850332	
Vagthavende officer:	+45 72850380	jrcc@sok.dk
Maritime Assistance Service:	+45 72850371	mas@sok.dk

Det er Værnsfælles Forsvarskommando, som skal varetage opgaven med at uskadeliggøre potentielt sprængfarlige genstande. Det er koncessionshaver, der dækker Værnsfælles Forsvarskommando, udgifter i forbindelse med denne uskadeliggørelse.

- 11.6 Koncessionshaver har i forbindelse med forundersøgelser gennemført UXO surveys. Hvis der under etableringen af linjeføringer, mølleplaceringer samt tilhørende anlæg er områder, der ikke er dækket af førnævnte UXO suveys, så skal der foretages supplerende UXO survey, inden etableringsarbejdet påbegyndes.

Resultatet af UXO surveyet skal fremsendes til Værnsfælles Forsvarskommando med angivelse af, hvad der er fundet, position (Geografiske koordinater i grader og decimal minutter (XX°XX.XXXX' N, XX°XX.XXXX' E) i datum WGS 84), vanddybde eller havbundsdybde. Resultaterne skal indsendes som en selvstændig rapport, hvis format aftales nærmere med Værnsfælles

Forsvarskommando. Værnsfælles Forsvarskommando svarer med de bemærkninger, der måtte være vedrørende genstande, der skal undersøges nærmere.

Såfremt der forefindes genstande, der skal bortsprænges, foretages en nærmere undersøgelse i samarbejde med Minørtjenesten. Koncessionshaver stiller platform, mandskab og udstyr til rådighed for gennemførelse af denne. Minørtjenesten stiller med personel og materiel til udførelse af fjernelsen af evt. farlige genstande. Der afregnes jf. gældende praksis på området.

12. Interne ledningsanlæg m.v.

- 12.1 Når kablerne er etableret og indtegnet i de officielle søkort, vil der i henhold til § 4 i Søfartsstyrelsens bekendtgørelse nr. 939 af 27. november 1992 om beskyttelse af søkabler og undersøiske rørledninger blive etableret en sikkerhedszone på 200 m på hver side af søkablerne. Sikkerhedszonen indebærer, at der blandt andet etableres forbud mod ankring, og enhver brug af redskaber o.a., som slæbes på bunden. Koncessionshaver skal tage kontakt til Søfartsstyrelsen med henblik på at afklare beskyttelse af søkabler i havmølleparken. Det er forventningen, at der etableres to samlede beskyttelseszoner, således at der ikke skal etablere zoner omkring hvert enkelt kabel.
- 12.2 Såfremt der forekommer større sten langs kabeltraceet, bør disse genudlægges inden for havmølleparkens område efter aftale med Styrelsen for Vand og Naturforvaltning.
- 12.3 Senest 4 uger og gerne 6 uger før arbejdet med udlægning af kablerne, forventes påbegyndt, skal Søfartsstyrelsen underrettes herom. Med underretningen vedlægges en plan/koordinatliste for kabeltraceerne, en tidsplan og en detaljeret arbejdsbeskrivelse med angivelse af de anvendte arbejdsfartøjer, kaldesignaler, kontaktmuligheder samt oplysning om sejladshindrings udstrækning. Samtidig skal der vedlægges forslag til eventuel midlertidig afmærkning under arbejdets udførelse såvel som forslag til eventuel permanent afmærkning eller skiltning for kabeltraceerne. På baggrund af de meddelte oplysninger skal der optages forhandlinger med Søfartsstyrelsen om trafikens sikring under arbejdets udførelse. Søfartsstyrelsen skal under arbejdets udførelse holdes løbende underrettet om ændringer af tidspunkter, arbejdsmetoder m.v.
- 12.4 Samtidig med arbejdets afslutning underrettes Søfartsstyrelsen samt Geodatastyrelsen herom. Snarest derefter tilsendes samme myndigheder ajourførte detailtegninger og positionsoplysninger.
- 12.5 Vilkårene 12.3. og 12.4. finder ikke anvendelse, hvis arbejdet foregår inden for et allerede afmærket arbejdsområde Data jf. 12.4 oplyses i givet fald i forbindelse med den endelige færdigmelding af projektet.
- 12.6 Der må efter udlægning af kabler ikke findes dybdeforringelser i området uden forudgående aftale med Søfartsstyrelsen. Såfremt der er afmærkning i området, må kablerne ikke uden særskilt tilladelse placeres nærmere end 200 meter fra afmærkningen.

12.7 Ved eventuelle senere reparationer af kablerne skal Søfartsstyrelsen underrettes efter gældende regler. Såfremt en reparation foranlediger ændring af et kabels position eller nedgravningsdybde, skal ajourførte detailtegninger og positionsbestemmelser som ovenfor anført tilsendes Søfartsstyrelsen efter arbejdets udførelse.

12.8 Såfremt kabler m.v. ikke længere anvendes efter sit formål, skal disse fjernes fuldstændigt fra søterritoriet, medmindre andet godkendes af relevante myndigheder.

13. Krav til nettilslutning m.v.

13.1 Koncessionshaver etablerer havmølleparken med tilhørende internt net til opsamling af effekt fra møllerne, herunder visse net og anlæg på transformersplatformene, jf. bilag 6.1.

13.2 Koncessionshaver skal opfylde de tilslutningsbetingelser, som stilles af Energinet.dk vedrørende nettilslutningen af elproduktionsanlæg. Havmølleparken er omfattet af Energinet.dk's forskrifter, jf. www.energinet.dk. Endvidere skal koncessionshaver overholde "Harmonic Requirements for the Connection of Kriegers Flak A and B" som angivet i bilag 6.1.4.

13.3 Koncessionshaver er, inden nettilslutning af første mølle, forpligtet til at indgå en samarbejdsaftale under etablering med Energinet.dk og efter Energinet.dk's forskrifter stille alle nødvendige informationer til rådighed til overvågning og drift af anlægget. Modelaftale er vedlagt som bilag 6.1.1.

13.4 Koncessionshaver er endvidere forpligtet til at indgå en samarbejdsaftale om platformdrift med Energinet.dk, samt en driftsleder og koblingsaftale jf. bilag 6.1.2. og 6.1.3.

13.5 Energinet.dk vil sikre spændingssætning af transformersplatformen fra den 1. januar 2019, og mulighed for optræk af 33 kV kabler fra den 1. november 2018, medmindre der aftales senere tidspunkter med koncessionshaver.

13.6 Koncessionshaveren skal over for Energinet.dk overholde følgende tidsfrister:

- Koncessionshaver skal sammen med Energinet.dk opnå enighed om en plan for levering af tekniske oplysninger om udstyr til installation på platformen senest 30 dage efter tildeling af koncessionen.
- Levere udstyr til værftet til installation på platformen senest den 1. december 2017.
- Levere oplysninger senest den 1. marts 2017 om, hvornår spændingssætning og mulighed for optræk ønskes.

Udstyr til installation på platformen, som ikke er leveret til værft senest den 1. december 2017, må installeres offshore, med mindre anden aftale kan opnås med Energinet.dk. Enhver ekstraomkostning forbundet hermed afholdes fuldt ud af koncessionshaver, ligesom installation offshore i øvrige fortsat sker for koncessionshavers regning og risiko.

13.7 Elektriciteten fra havmølleanlægget skal ilandføres til det danske kollektive elnet.

- 13.8 For tilslutningen af Kriegers Flak Havmøllepark skal der gennemføres et isolationskoordinationsstudie. Isolationskoordinationsstudiet skal dokumentere, at der ikke opstår kritiske overspændinger i tilslutningspunktet på 33 kV-niveau i forbindelse med kobling af og fejl på koncessionshaverens anlæg. Isolationskoordinationsstudiet skal indeholde analyse af indkobling, udkobling (almindelig), fejl (SLGF/3 phase) og udkobling grundet fejl i 33 kV-nettet, såvel som 220 kV-nettet. Der skal inkluderes et studie, der viser, at der ikke opstår kritiske overspændinger i det tilfælde, at parken isoleres fra højspændingsnettet grundet udkobling af parktransformernes højspændingsbryder (ødrift).

Isolationskoordinationsstudiet skal udføres i henhold til IEC 60071 del 1, 2 og 4 og skal endeligt godkendes af Energinet.dk

14. Direkte og indirekte overdragelse af tilladelsen

- 14.1 Koncessionshaver kan ikke uden Energistyrelsens tilladelse direkte eller indirekte overdrage sine rettigheder og forpligtelser ifølge denne tilladelse til tredjemand.

Energistyrelsen vil i den forbindelse påse, at den fornødne økonomiske, finansielle og tekniske kapacitet fortsat er til stede.

I øvrigt vil samtykke kun blive givet, hvis det kan gøres i overensstemmelse med EU-reglerne for offentlige udbud, den til enhver tid gældende VE-lov, koncessionsaftalen samt alle vilkår stillet i denne tilladelse.

- 14.2 Energistyrelsen er berettiget til at anmode koncessionshaver om ethvert yderligere dokument, som Energistyrelsen måtte finde relevant for vurderingen af den ønskede overdragelse.

- 14.3 Energistyrelsen kan kun nægte tilladelse til overdragelse, såfremt der foreligger en saglig grund.

15. Overholdelse af tilladelsens vilkår

- 15.1 Koncessionshaver er forpligtet til at meddele Energistyrelsen de oplysninger, som Energistyrelsen finder nødvendige for udøvelse af tilsynet, jf. VE-lovens § 59. Energistyrelsen skal bevare fortrolighed om kommercielt følsomme oplysninger.

- 15.2 Tilladelsen kan tilbagekaldes, såfremt nogen af de for tilladelsen fastsatte vilkår ikke opfyldes.

- 15.3 Der kan pålægges bødestraf, jf. VE-lovens § 72, ved:

1. tilsidesættelse af vilkår i denne tilladelse,
2. undladelse af at afgive oplysninger som omhandlet i § 59 eller
3. afgivelse af urigtige eller vildledende oplysninger eller undladelse af at afgive oplysninger efter anmodning.

16. Klageadgang

Klager over denne tilladelse kan i henhold til § 66 og § 67 i VE-loven af klageberettigede indbringes for Energiklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360, København K. Klagen skal være indgivet skriftligt inden 4 uger efter, at afgørelsen om at meddele denne tilladelse er offentligt bekendtgjort. Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Klage over tilladelsen har ikke opsættende virkning, medmindre Energiklagenævnet bestemmer anderledes. Energiklagenævnets afgørelse kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

ENDELIGT UDBUDSMATERIALE

Bilag 6.1.

**Grænseflader vedrørende nettilslutning
Kriegers Flak AC and Kriegers Flak**

Indholdsfortegnelse

1. 220 kV nettilslutning

2. Ejergrenser

- 2.1 Energinet.dk ejerskab
- 2.2 Koncessionshaveren ejerskab

3. 33 kV anlæg

- 3.1 Tilslutning til transformere
- 3.2 Maksimum effekt på 33 kV viklinger
 - 3.2.1 Fordeling på hovedtransformerne
 - 3.2.2. Max antal tilsluttet vindmøller:
- 3.3 Afregningsmåling
- 3.4 J-rør

4. Plads til udstyr på transformerplatformen

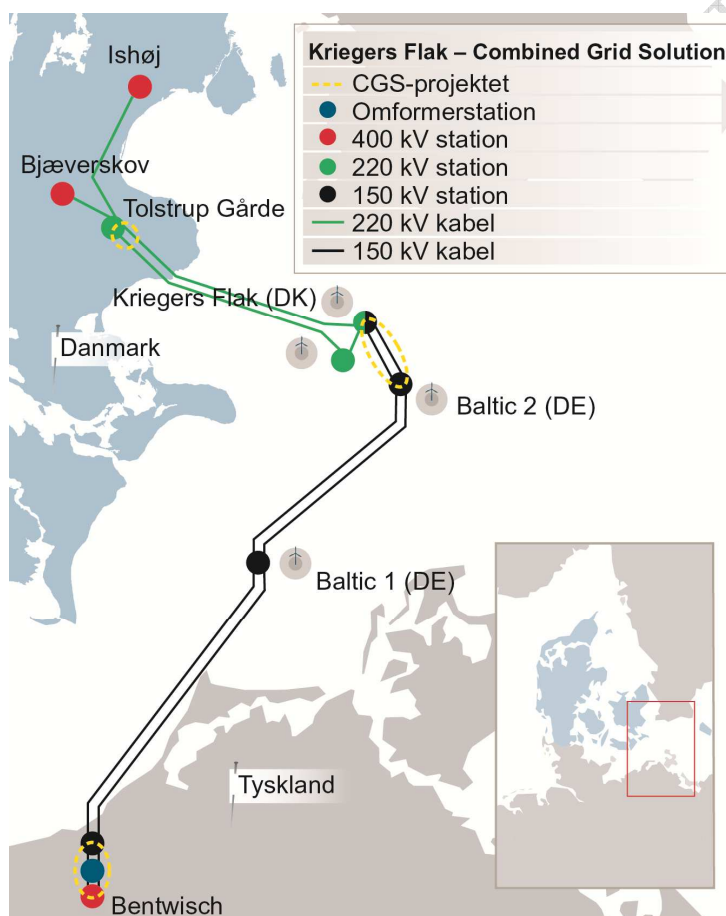
5. Øvrige forhold

- 5.1 Placering af platform
- 5.2 Platform layout
- 5.3 Hjælpforsyning til koncessionshavers anlæg
- 5.4 Back-up Dieselgenerator
- 5.5 Kortslutningsstrømme og nulpunktmodstande
- 5.6 Jordingssystem
- 5.7 33 kV SCADA og kommunikation
- 5.8 Kompenseringsudstyr for 33 kV net
- 5.9 Sejladskoordinering
- 5.10 Samarbejdsaftale

1. 220 kV nettilslutning

Energinet.dk modtog 23. april 2012 et pålæg fra Klima-, Energi- og Bygningsministeren om at etablere ilandføringsanlæg til den planlagte havmøllepark på Kriegers Flak med en effekt på i alt 600 MW.

I forbindelse med opførelsen af Kriegers Flak etableres ny international el-udvekslingskapacitet. Energinet.dk bygger, udover ilandføring for havmølleparken på Kriegers Flak, i samarbejde med den tyske systemansvarlige virksomhed 50Hertz Transmission GmbH et havbaseret elnet, kaldet "Combined Grid Solution (CGS)". Det havbaserede elnet forbinder Sjælland med Tyskland via havmølleparken på Kriegers Flak og de tyske havvindmølleparker Baltic I og Baltic II. Dette elnet vil kunne anvendes samtidigt til både ilandføring af vindmøllestrøm og til udveksling af elektrisk energi mellem Danmark og Tyskland.

Figur 1A. Oversigtskort havmølleparken Kriegers Flak og de planlagte korridorer for eksportkablerne til land.

Energinet.dk's analyser har vist, at den teknisk og økonomisk optimale nettilslutning er en 220 kV vekselstrøms løsning, der skal tilsluttes i de eksisterende stationer i Bjæverskov og Ishøj.

Nettilslutningsanlægget indeholder to havplacerede transformerplatforme forbundet med et 220 kV kabel, to 220 kV kabler der forbinder platformene via et ilandføringspunkt ved Rødvig på Stevns til en ny 220 kV station ved Tolstrup Gårde syd for Herfølge. Derfra går et 220 kV kabel til den eksisterende station i Bjæverskov og et 220 kV kabel til den eksisterende station i Ishøj. I Bjæverskov og i Ishøj kobles 220 kV kablerne til 400 kV nettet med nye 400/220 kV transformere.

Det havbaserede elnet (CGS) omfatter udvidelse af en af de danske transformerplatforme, 150 kV søkabelforbindelser mellem Kriegers Flak og den tyske transformerplatform ved havmølleparken Baltic 2 på den tyske del af Østersøen. Dertil kommer 2 konverteranlæg, der placeres i Bentwisch i Tyskland. Desuden bygges et filteranlæg i station Tolstrup Gårde.

Energinet.dk etablerer 220 kV net tilslutninger inklusive to offshore transformerplatforme, Kriegers Flak A (KFA) og Kriegers Flak B (KFB), ved havmølleparken. Koncessionshaveren etablerer havmølleparken med tilhørende internt 33 kV net til opsamling af effekt fra vindmøllerne for tilslutning til 1 stk. 220/33 kV hovedtransformer med viklingskoblere på transformerplatform KFA samt 2 stk. 220/33 kV hovedtransformere med viklingskoblere på transformerplatform KFB.

Koncessionshaveren skal etablere opsamlingsnet samt koblingsanlæg for en nominel spænding på 33 kV.

Detaljerede oplysninger omkring snitflader og koncessionshaverens leverancer i forbindelse med ilandføringsanlægget er beskrevet nedenfor. Der refereres desuden til figur 3 og figur 4 som findes bagerst i dette bilag.

2. Ejergrensener

2.1 Energinet.dk ejerskab

Energinet.dk ejer, betaler, driver og vedligeholder følgende på platformene:

- 220 kV søkabel for tilslutning til landbaseret transmissionsnet.
- 220 kV føringsveje, J-rør (2 stk. på hver platform) og deres ophæng/understøtninger på transformerplatformen.
- KFA og KFB transformerplatform og alt hjælpeudstyr
- 220 kV GIS (Gas Insulated Switchgear) anlæg og 220/33 kV hovedtransformere og tilknyttede kontrol- og beskyttelses anlæg
- Hoved- og reservemålere (mølleproduktion og eget forbrug)

- Redundant lyslederforbindelse muligvis midlertidig alternativ kommunikation fra platform til land
- Lysleder føringsveje, J-rør (1 stk. på hver platform) og lyslederforbindelse
- Egetforbrugstransformere og fordelingstavler, batterier m.v. til forsyning af anlæg på platformen
- Overspændingsafledere for 33 kV, monteret direkte på 220/33 kV hovedtransformerne
- Overspændingsafledere for 220 kV
- En dieselgenerator på hver platform til intern back-up forsyning af anlæg på platformene. Energinet.dk's back-up forsyning vil forsyne de fleste af de anlæg koncessionshaver har på Energinet.dk's platforme, men Energinet.dk sørger ikke for UPS (Uninterrupted Power Supply) anlæg til koncessionshaver. D.v.s. sige, at de anlæg som ikke må afbrydes må koncessionshaveren selv holde forsynet.

2.2 Koncessionshaveren ejerskab

Koncessionshaver ejer, betaler, driver og vedligeholder følgende på platformene:

- Alle 33 kV anlæg inklusive kabler, samleskinner, 33 kV felter til vindmøller, 33 kV koblingsfelte, 33 kV transformerfelte til hovedtransformer, og tilknyttede kontrol- og beskyttelses anlæg
- Nødvendige nulpunktmodstande (3 stk.)
- 33 kV føringsveje, J-rør (6 stk. på KFA og 12 stk. på KFB) og deres ophæng/understøtninger på transformerplatformen
- Overspændingsafledere for 33 kV, bortset fra de afledere, der monteres direkte på hovedtransformeren og egetforbrugstransformere
- Kommunikations og SCADA anlæg for behandling af signaler fra mølleparken, 33 kV anlægget og parkregulator
- El-tavler til fordeling af sikret 230 V AC og 220 V DC til 33 kV anlægget og SCADA/kommunikationsudstyr
- Spliceboks for terminering af optiske fibre fra vindmøllerne

Snitfladen imellem Energinet.dk og koncessionshaveren er 33 kV- siden af 220/33 kV hovedtransformeren, jf. figur 3 og 4.

Koncessionshaveren ejer til og med kabel termineringen på 33 kV-siden af 220/33 kV hovedtransformerne, inklusive 33 kV felterne til 220/33 kV hovedtransformerne.

3. 33 kV anlæg

3.1. Tilslutning til transformere

Specifikation for 33 kV kabel termineringerne på transformere oplyses af Energinet.dk.

Hver 33 kV-vikling på de tre 220/33 kV hovedtransformerne er forsynet med otte udtag pr. fase, hvor et udtag er optaget af en overspændingsafleder, og et er optaget for tilslutning af egetforbrugstransformer. Der er således mulighed for op til seks parallelførte 33 kV kabler fra hovedtransformer til samleskinne på 33 kV koblingsanlægget (tre fra hvert af de to parallelkoblede koblingsfelte).

Koncessionshaverens skal selv sikre egne anlæg mod overspændinger.

3.2 Maksimum effekt på 33 kV viklinger

3.2.1 Fordeling på hovedtransformerne

Kravene til fordeling af møllernes produktion er dikteret af de tre hovedtransformernes belastningsmuligheder. Der befinder sig 1 stk. 200MW transformer på platform KFA og 2 stk. 200MW transformer på KFB. Transformerne er opbygget ens og har hver en 33 kV-vikling og en 220 kV-vikling

I det fuldt udbyggede scenarie med en total mølleproduktion på 600 MW skal effekten fra møllerne, når alle tre hovedtransformer er i drift, fordeles med $200 \text{ MW} \pm 8 \text{ MW}$ på de tre transformere.

3.2.2. Max antal tilsluttet vindmøller:

Ilandføringsanlægget (platform og eksportkabler) er designet for maximal leveret effekt på 600 MW (fra en 600 MW vindmøllepark). Der må på intet tidspunkt leveres mere end 600 MW i tilslutningspunktet. Tilslutningsstedet er defineret som 220/33 kV transformerne på platformen.

3.3 Afregningsmåling

Hovedtransformere:

Måling og afregning skal ske på transformernes 33 kV side.

Måling vil ske via strømtransformere indbygget i hovedtransformerens gennemføringer og spændingsmåling via spændingstransformere monteret på 33 kV anlæggets samleskinne. Installationer (tavler, ledninger, klemmer og kabler) for disse afregningsmålinger udføres og betales af koncessionshaver. Energinet.dk er alene ansvarlig for levering og installation af selve målerne.

Der skal etableres hoved- og reservemålere. Der henvises i øvrigt til forskrift "D2 - Tekniske krav til elmåling", som kan hentes på Energinet.dk's hjemmeside via linket:

[D2 - Tekniske krav til elmåling](#)

Specifikation af udstyr til afregningsmåling, placeret i koncessionshavers anlæg (kabler, spændingstransformere, ledninger mv) skal godkendes af Energinet.dk

Egetforbrugstransformere:

Måling og afregning skal ske på transformernes 0,4 kV side. Installationer (tavler, ledninger, klemmer og kabler) for disse målinger udføres og betales af Energinet.dk.

3.4 J-rør

Platformen KFA vil blive understøttet af et gravitationsfundament, hvor der indbygges følgende J-rør;

- 6 J-rør samt føringsveje for 33 kV møllerradialer (koncessionshaver)
- 1 reserve J-rør (ENERGINET.DK reserve)
- 2 J-rør for 220 kV søkabel
- 1 J-rør til Energinet.dk signalkabler

Platformen KFB vil blive understøttet af et gravitationsfundament, hvor der indbygges følgende J-rør;

- 12 J-rør samt føringsveje for 33 kV møllerradialer (koncessionshaver)
- 1 reserve J-rør (ENERGINET.DK reserve)
- 2 J-rør for 220 kV søkabel
- 4 J-rør for 150 kV søkabel
- 2 J-rør til Energinet.dk signalkabler

Bøjningsradius – J-rør og føringsveje

Platformens J-rør er designet ud fra følgende krav:

J-rør for 33kV array kabler: ID 350mm. Bøjningsradius min 3,0m

Føringsveje for 33 kV fra hang-off til 33 kV koblingsanlægget er designet med bøjningsradier på minimum 1,2 m.

Tidspunkt for tidligste optræk af 33kV kabler fremgår af udbudsvilkår.

4. Plads til udstyr på transformerplatformen

Energinet.dk's design af transformerplatformene vil inkludere følgende plads til koncessionshavers udstyr:

- Tre rum til koncessionshaverens 33 kV koblingsanlæg, 1 rum på KFA på anslået 9,5m x 4,0m x 3,5m (indvendig længde x bredde x højde) og 2 rum på KFB med samme indvendige mål

- Plads til 3 stk. jordingsmodstande, 1 stk. ved hver af de 3 egetforbrugstransformere
- Et rum til koncessionshavers SCADA og kommunikationsanlæg på KFA og et rum til koncessionshavers SCADA og kommunikationsanlæg på KFB. SCADA rum er på KFA på anslået 9,5m x 6,0m x 3,5m (indvendig længde x bredde x højde) og på KFB har SCADA rum samme indvendige mål.
- Plads til føringsveje for 33 kV kablerne på såvel KFA som KFB
- Plads til splicebokse for optiske fibre fra møllerne på såvel KFA som KFB

Designet af platformen forventes afsluttet i december 2015.

Energinet.dk installerer belysning og stikkontakter i rummene, og de vil være dækket af Energinet.dk's HVAC (Heating Ventilating and Air Conditioning)-anlæg og inert-gas brandbekæmpelsesanlæg.

Da koncessionshaveren først udpeges efter at platformdesignet er udført og fabrikationskontrakter indgået, varetager Energinet.dk de mekaniske og elektriske interfaces frem til koncessionshaveren er udpeget. Interfaces mellem platformen og koncessionshaverens udstyr (33 kV anlæg, skabe til udstyr, samt huller i gulv til kabelgennemføringer, bærende struktur mv.) fastlægges af Energinet.dk i samarbejde med platformfabrikanten eller platformsfabrikanterne. Omkostninger i forbindelse hermed, samt omkostninger til efterfølgende tilpasning til koncessionshaverens udstyr betales af koncessionshaveren.

Der er ikke i Energinets platform design afsat yderligere plads til koncessionshaveren.

Såfremt koncessionshaver har udstyr som skal installeres på platformen inden afsejling, skal dette være leveret hos fabrikationskontrakter ifølge milepælsplanen i udbudsvilkårene.

5. Øvrige forhold

5.1 Placering af platform

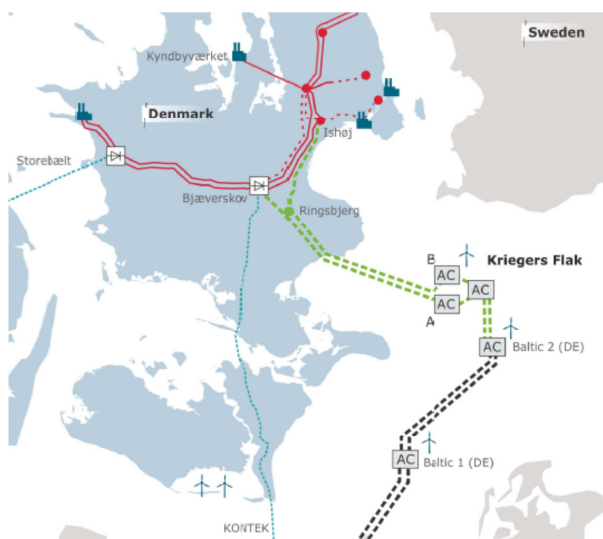
Position for platforme og tracé for 220 kV kablerne er fastlagt, se nedenstående figur 1B og 2.

Tracéer for 220 kV søkabel og koncessionshaverens 33 kV søkabler skal adskilles for at separere kabelinstallation og vedligehold. For at minimere risikoen for skader på Energinet.dk's 220 kV kabel mod land, skal der langs kabelkorridoren være en friholdelseszone på minimum 500 m på hver side af eksportkablet. En tilsvarende kabel korridor med friholdelseszone forventes omkring søkabelforbindelsen til den tyske transformerplatform ved havmølleparken Baltic 2. Kabelkorridoren må ikke krydses af 33 kV radialkabler. Koordinater for kabelkorridorer m.v. fremgår af etableringstilladelsen (bilag 6).

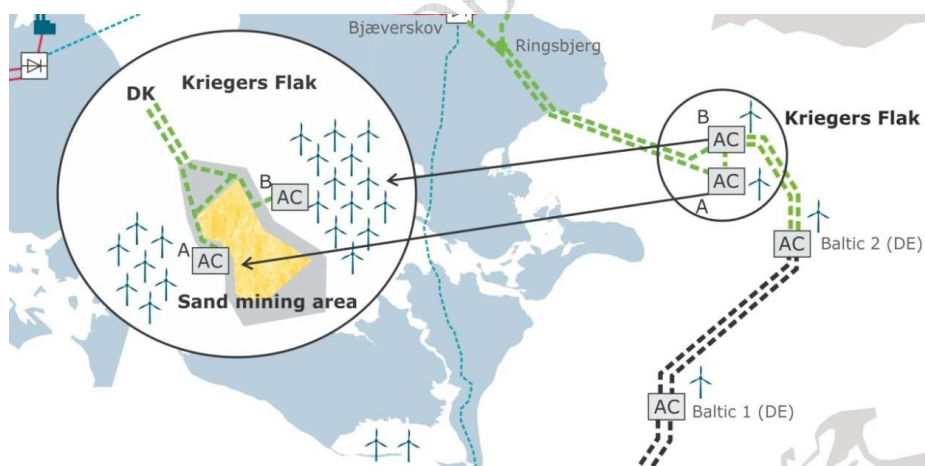
Af hensyn til helikopterindflyvninger til platformen må der ikke opstilles vindmøller inden for en afstand af 1000 m fra platformenes midtpunktskoordinater, som er angivet herunder.

Platformenes midtpunktskoordinater (UTM WGS84, Zone 32):

	E (m)	N (m)
KFA	746.103	6.104.602
KFB	751.999	6.107.300

Figur 1B. Placering af Kriegers Flak Offshore vindmøllepark og de planlagte korridorer for eksportkablerne til land. Det samlede areal af Kriegers Flak er ca. 250 km².

Figur 2. Udsnit af figur 1 Placering af Kriegers Flak Offshore vindmøllepark og de planlagte korridorer for eksportkablerne til land. Arealet er delt op i tre områder. Et vestligt på 69 km², et centralt sandindvindingsområde samt et østligt område på ca. 110 km².

5.2 Platform layout

Platformen er designet for ubemandet drift i henhold til DNV-OS-J201. Der er således kun planlagt for nødovernatning på platformene. Transformertplatformen vil blive etableret med helikopterlandingsplads. Adgang til platformene kan således ske med båd eller helikopter.

Platformene er forsynet med en kran med en løftekapacitet på 3500 kg med en rækkevidde på anslået ca. 20 m for KFA og ca. 17 m for KFB. Udstyr med en vægt større end ca. 25 kg skal løftes om bord med platformskranen fra skib.

5.3 Hjælpeforsyning til koncessionshavers anlæg

Energinet.dk afsætter i fordelingsstavlerne for 400/230 V AC 2 stk. redundante afgange samt 2 stk. redundante afgang for 220 V DC, hvortil koncessionshaver tilslutter sine kabler til egne underfordelingsstavler til forsyning af 33 kV koblingsanlæg, SCADA og kommunikationsanlæg. Koncessionshaver skal selv levere egne tavler for hjælpeforsyning, efter behov, for 400/230VAC, 220VDC osv.

Alle kabler mellem Energinet.dk's tavler og underfordelingsstavlerne leveres af koncessionshaveren. Ejergrænsen er tilslutningsklemmerne i Energinet.dk's forsyningstavler.

5.4 Back-up Dieselgenerator

Energinet.dk installerer på hver af platformene 1 stk. dieselgeneratorer til back-up forsyning af platformen. Dieselgeneratoren er ikke dimensioneret for nødforsyning af vindmøller, kun til back-up forsyning af platformen.

Der er ikke på platformen afsat plads til dieselgenerator for back-up forsyning af mølleparken, når 220 kV forbindelse til land er ude af drift.

5.5 Kortslutningsstrømme og nulpunktmodstande

Ved trefaset kortslutning på 33 kV-siden af 220/33 kV transformerne vil Energinet.dk's transformere maksimalt bidrage til kortslutningsstrømmen med 21 kA både på KFA og på KFB. Desuden vil vindmøllerne også bidrage til de resulterende fejlstrømme. Både ved trefasede kortslutninger og ved jordslutninger vil fejlstrømmene således kunne blive væsentligt større end disse værdier. Bemærk at størrelsen af de angivne fejlstrømme er behæftet med en hvis usikkerhed, da transformeringimpedanserne ikke er endeligt fastlagt.

Der skal installeres nulpunktmodstande i egetforbrugstransformernes nulpunkt, hvis jordslutningsstrømme i 33 kV nettet overstiger den dimensionerende fejlstrøm for 33 kV koblingsanlæg eller egetforbrugstransformerne. Beregninger for dimensionering af nulpunktmodstandene skal udføres af koncessionshaver og fremsendes til Energinet.dk til godkendelse.

Energinet.dk har afsat plads på platformene ved hver af de tre egetforbrugstransformere til eventuelle nulpunktmodstande. Snitfladen og dermed ejergrænsen for nulpunktmodstande er tilslutningsklemmen på 33/0,4 kV egetforbrugstransformerens stjernepunkt. Vælger Koncessionshaveren at undlade jordingsmodstande, vil Energinet.dk jorde egetforbrugstransformerne direkte.

5.6 Jordingssystem

Jording- og potentialudlignings-forbindelser skal udføres i henhold til Energinet.dk's jordingsprincip for faste offshoreanlæg. Principperne er beskrevet i Energinet.dk's tekniske standard "ETS - 04 Earthing, Bonding and Lighting Protection".

ETS 04 kan hentes via linket:

[ETS04](#)

5.7 33 kV SCADA og kommunikation

Koncessionshaver kan fra platformen til station Tolstrup Gårde på kommercielle vilkår af Energinet.dk leje op til 3 lyslederpar. Fra station Tolstrup Gårde skal koncessionshaveren selv sikre videre forbindelse.

Energinet.dk har ikke afklaret, hvorledes en reserve kommunikationsforbindelse fra platformen til land skal etableres. Dog vil der være en redundant lyslederforbindelse via eksportkablerne. Dette vil være afklaret primo april 2016. Hvis der bliver en reserveforbindelse, som vil have begrænset båndbredde, vil koncessionshaver kunne leje plads på denne. Pris for leje af plads på reserveforbindelsen og den kapacitet, der kan tilbydes, vil blive oplyst primo april 2016.

Lejepris per lyslederpar er 3,50 kr. pr. m. pr. år. Afstanden fra platformen til station Tolstrup Gårde har en forventet længde på ca. 43,5 km + 26,0 km for KFA og en forventet længde på ca. 44,5 km + 26,0 km for KFB. Den endelige lejepris for den endelige længde fastsættes, når den opmålte afstand foreligger. De angivne lejepriser er 2015-priser indekseret med nettoprisindekset. Lejen betales fra et nærmere fastsat tidspunkt aftalt mellem det to parter

Koncessionshaveren afleverer signaler for transport i Energinet.dk's lysleder i skab til landstation i Energinet.dk's SCADA-rum på platformens telerum.

5.8 Kompenseringsudstyr for 33 kV net

Der er ikke på platformen afsat plads til kompenseringsudstyr (reaktor) for 33 kV nettet i mølleparken.

5.9 Sejladskoordinering

Koncessionshaver skal, når sejladskoordinering er etableret, inkludere Energinet.dk marine aktivitet i sejladskoordinering uden omkostninger for Energinet.dk.

Koncessionshaver skal acceptere, at Energinet.dk kan have egne krav til offshore sikkerhedsuddannelser for at få adgang til arbejdsområdet/-sikkerhedszonen.

5.10 Samarbejdsaftale

Koncessionshaveren skal indgå en samarbejdsaftale med Energinet.dk om forhold af fælles interesse under etableringen af mølleparken og efterfølgende indgå en driftsaftale. Samarbejdsaftale og driftsaftale skal indgås i henhold til Energinet.dk's generelle vilkår for sådanne forhold, som anført i "Samarbejdsaftale mellem koncessionshaver og Energinet.dk i etableringsfasen" og "Samarbejdsaftale mellem koncessionshaver og Energinet.dk i driftsfasen" samt "Skabelon -

Driftsleder- og Koblingsaftale (samarbejdsaftale)". De tre dokumenter er vedlagt som bilag 6.1.1., 6.1.2. og 6.1.3..

Samarbejdsaftalen skal som minimum omfatte følgende:

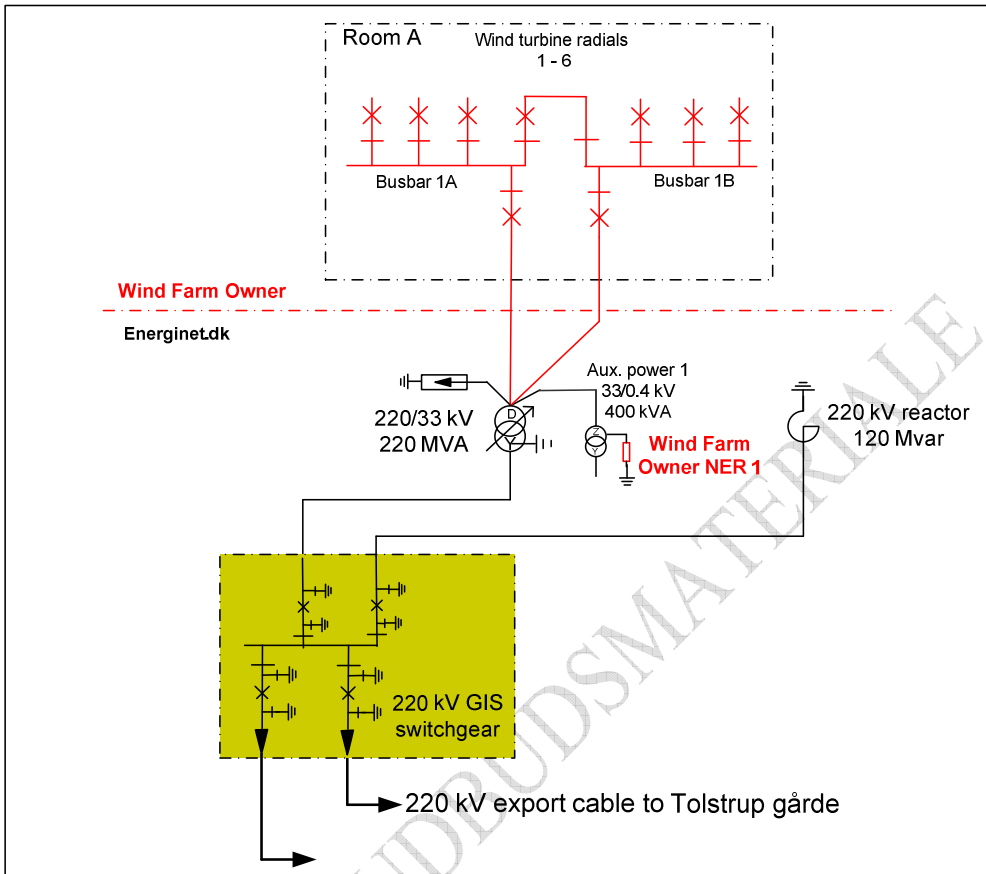
- udveksling af tekniske oplysninger om udstyr, der skal installeres på platformen (se også afsnit 5.11)
- leveringsdatoer for udstyr, der skal installeres på platformen
- adgang til platform herunder sikkerhedszone
- beredskabsforhold
- sejlads
- tidsplaner
- idriftsættelse

Koncessionshaveren skal overfor Energinet.dk udpege en kontaktperson for afklaring af koordineringsspørgsmål. Parterne afholder egne omkostninger i forbindelse med samarbejdet.

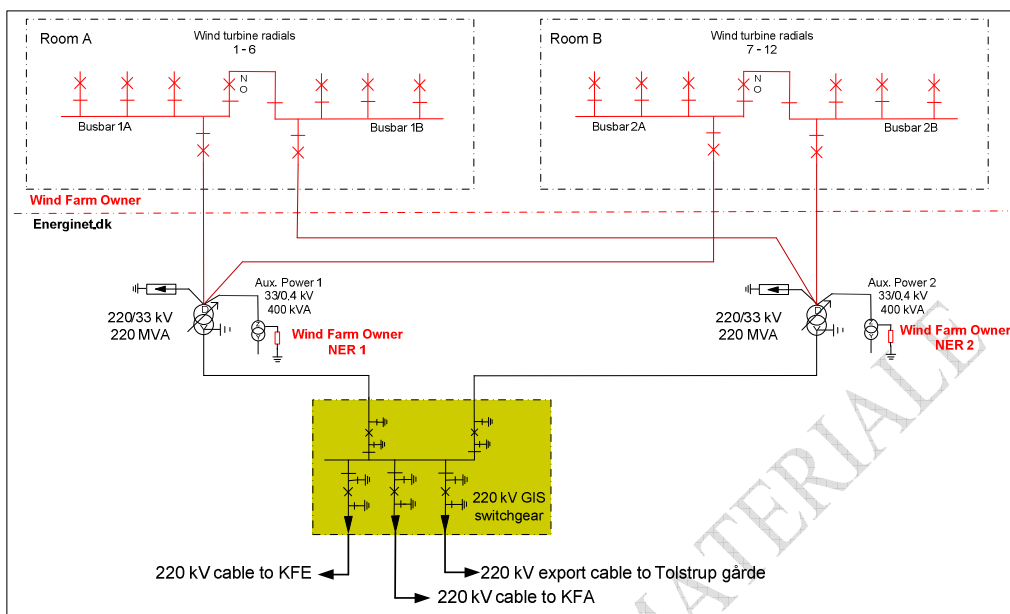
Koncessionshaveren skal aktivt indgå i koordinering af grænseflader på platformen, hvad angår egne anlæg, som skal installeres. Koncessionshaveren skal sikre at disse anlæg bliver leveret hos fabrikanten rettidigt for installation og test inden udslibning. Rettidig levering af udstyr hos fabrikanten fastlægges i forbindelse med indgåelse af kontrakt(er) mellem Energinet og fabrikant(er). Leveringsdato vil blive oplyst i forbindelse med indgåelse af koncessionsaftalen.

Driftsaftalen skal som minimum indeholde følgende:

- Ejerskab i driftsfasen
- Måling og afregning
- Beredskabs- og sikkerhedsplaner, herunder adgang til platformen
- Dokumentation/tegninger af fælles interesse
- Koordinering og kommunikation
- Driftslederansvar
- Fællesindkøb
- Ansvars- forsikringsforhold

Figur 3: KFA 200MW platform oversigtstegning og ejer afgrænsning overfor Energinet.dk
 Bemærk at koncessionshaver er ejer af nulpunktsmodstanden for egenforsyningstransformeren (markeret med rød på Energinet.dk's side i diagrammet ovenfor)

Figur 4: KFB 400MW platform oversigtstegning og ejer afgrænsning overfor Energinet.dk
 Bemærk at koncessionshaver er ejer af nulpunktmodstanden for egenforsyningstransformeren (markeret med rød på Energinet.dk's side i diagrammet ovenfor)

Bilag 6.2

Søfartsstyrelsens forventede krav til midlertidigt arbejdsområde samt midlertidig og permanent afmærkning mv.

Der henvises i øvrigt til reglerne i bekendtgørelse nr. 1351 om sejladsikkerhed ved entreprenørarbejder og andre aktiviteter mv. i danske farvande af 29. november 2013, samt bekendtgørelse nr. 45 af 22. januar 2015 om farvandsafmærkning i dansk og grønlandsk afmærkningsområde.

Midlertidigt arbejdsområde/afmærkning

Før etableringen

- Etablering af arbejdsområde forudsætter en forudgående tilladelse fra Søfartsstyrelsen (jf. tilladelsens vilkår 10.6 og 10.7).
- Den midlertidige afmærkning skal bestå af gule lystønder med karakteren FI(3)Y10s. (lys+mørke 1+1+1+1+5). Den effektive lysevne skal være på mindst 2 sømil (mindst 10 candela). Alle lystønder skal være forsynet med gul krydstopbetegnelse, radarreflektor og refleksbånd. Desuden skal oplysninger om ejerforhold fremgå af hver enkelt lystønde og fortøjning. Afmærkningens type og størrelse skal svare til det åbne farvand.
- Forinden lystønderne udlægges skal afmærkningens antal, placering, type og størrelse m.v. være godkendt af Søfartsstyrelsen.
- Senest 6 uger før arbejdets forventede påbegyndelse, skal Søfartsstyrelsen underrettes om tidspunkt for afmærkningens etablering, således at der kan bringes meddelelse herom i Efterretninger for Søfarende.

Under etableringen

- Der må ikke uden Søfartsstyrelsens forudgående tilladelse foretages ændringer af afmærkningen.

Efter etableringen

- Straks efter etablering af den midlertidige afmærkning skal Søfartsstyrelsen underrettes herom. Snarest muligt herefter skal Søfartsstyrelsen have tilsendt oplysninger om den nøjagtige placering af afmærkningen. Såfremt der viser sig behov herfor forbeholder Søfartsstyrelsen sig ret til for bygherres regning at kræve udlagt yderligere afmærkning, jf. § 9 i bekendtgørelse nr. 45 af 22. januar 2015 om farvandsafmærkning i dansk og grønlandsk afmærkningsområde.
- Såfremt der konstateres mangler ved afmærkningen, som ikke umiddelbart kan afhjælpes, skal Søfartsstyrelsen underrettes herom på telefon 91 37 60 00. Uden for normal kontortid skal underretningen gives til Værnsfælles Forsvarskommando, Marinestaben, på telefon + 45 89 43 30 99/+45 72 85 00 00.

Efter arbejdets afslutning

- Forinden arbejdsområdet kan ophæves og den midlertidige afmærkning inddrages, skal følgende forhold være afklaret:
- Til sikring af, at der ikke er opstået dybdeforringelser i området, skal Søfartsstyrelsen have forelagt en af Geodatastyrelsen godkendt søopmåling for hele arbejdsområdet. Alternativt kan en garanti fra bygherre eventuelt accepteres.
- Den permanente afmærkning skal være idriftsat efter nærmere aftale med Søfartsstyrelsen.
- Når arbejdsområdet er ophævet og den midlertidige afmærkning inddraget skal Søfartsstyrelsen underrettes herom.

Permanent søfartsafmærkning af vindmøller m.v.:

- Forslag til permanent afmærkning af møller, master osv. skal forelægges Søfartsstyrelsen til godkendelse. Ansøgningen skal omfatte forslag til placering, fabrikat, type, back-up m.v. og tage hensyn til nedenstående.
- Permanent afmærkning af havmølleparken skal som minimum bestå af et antal gule lanterner. (Transformerplatform, eventuelle målemaster m.v. kan have anden afmærkning).
- Alle lanterne skal blinke synkront med karakteren Fl.(3)Y.10s og en effektiv lysevne på 5 sømil. Enkelte lanterner kan eventuelt sættes til 2 sømil, såfremt der er særlige forhold, der tilsiger dette.
- På hjørnemøllerne skal lanterne kunne ses mindst 270 grader for at dække i alle retninger ud fra parken. De resterende lanterner skal kunne ses mindst 180 grader ud fra parken.
- Alle lanterner skal have en uafhængigt back-up på 96 timer (samme som offshore-platforme).
- Vindmøllernes fundamenter skal som udgangspunkt være gule fra havoverfladen til en højde på 15 meter eller til højden for søfartsafmærkningen hvis denne sidder højere end 15 meter (højder er i forhold til højeste astronomiske tidevand HAT), jf. IALA Recommendation 0-139 *on the marking of man-made offshore structures*.
- Alle møller i parken skal forsynes med nummer/bogstav, således at der ikke kan opstå misforståelser om hvor en eventuelt nødsted befinder sig. Nummer/bogstav skal være reflekterende.
- Den permanente afmærkning idriftsættes efter nærmere godkendelse fra Søfartsstyrelsen.

Kabler

- Senest 6 uger før arbejdet med udlægning af kabler (uden for afmærket arbejdsområde) forventes påbegyndt, skal Søfartsstyrelsen underrettes herom vedlagt en plan/koordinatliste for kabeltraceer, en tidsplan og en detaljeret arbejdsbeskrivelse med angivelse af de anvendte arbejdsfartøjer, kaldesignaler, kontaktmuligheder samt oplysning om sejladsbetingelser og udstrækning.
- Samtidig skal der vedlægges forslag til eventuel midlertidig afmærkning under arbejdets udførelse såvel som forslag til eventuel permanent afmærkning eller skiltning for kabeltraceer.
- Søfartsstyrelsen skal under arbejdets udførelse holdes løbende underrettet om ændringer af tidspunkter, arbejdsmetoder m.v.
- Der må efter udlægningen ikke findes dybdeforringelser i området. Såfremt der er afmærkning i området, må kablet ikke uden særskilt tilladelse placeres nærmere end 200 m fra afmærkning.
- Samtidig med arbejdets afslutning underrettes Søfartsstyrelsen samt Geodatastyrelsen herom. Snarest derefter tilsendes samme myndigheder, samt Ledningsejerregisteret (fsva søterritoriet) ajourførte positionsoplysninger som følger:
- Kystskæringer, krydsninger af andre anlæg, grænselinjer og knækpunkter på kabeltraceer skal oplyses i relevant koordinatsystem (f.eks. UTM og geografisk) med anført datum.
- Der skal tillige angives eventuelle oplysninger om bundforholdene samt vrage eller andre objekter ud over naturlige forekomster, som konstateres under arbejdets udførelse.
- De nævnte koordinatoplysninger om kablernes kystskæringer og knækpunkter leveres på i digital form (f.eks. Excel eller andet format efter aftale med Søfartsstyrelsen).
- Søfartsstyrelsen tager forbehold for forhold, der gør det påkrævet at placere afmærkning inden for 200 meter af kablet.
- Ved eventuelle senere reparationer af kablet skal Søfartsstyrelsen underrettes efter gældende regler.
- Såfremt en reparation foranlediger ændring af kablernes position eller nedgravningsdybde, skal ajourførte positionsbestemmelser som ovenfor anført tilsendes Søfartsstyrelsen samt evt. Ledningsejerregisteret efter arbejdets udførelse.

Nedlæggelse eller fjernelse

- Der må ikke uden Søfartsstyrelsens godkendelse nedlægges/fjernes eller ændres på søfartsafmærkningen.

Bilag 7

Modeltilladelse til elproduktion (tilladelse til at udnytte energien) for havmølleparken Kriegers Flak

[Der kan tidligst ansøges om elproduktionstilladelse til anlægget når anlægsarbejdet er påbegyndt og senest 2 måneder før nettilslutning af første mølle. Samtlige vilkår fra tilladelse til etablering af anlægget (bilag 6), som er relevante på meddelelsetidspunktet for nærværende tilladelse, vil blive overflyttet som vilkår til nærværende tilladelse, når denne gives. Der kan forekomme ændringer i vilkårene for den endelige tilladelse til elproduktion om forhold, som Energistyrelsen eller andre myndigheder ikke er bekendt med på nuværende tidspunkt.]

Koncessionshaver skal være opmærksom på, at en række af vilkårene for tilladelsen har hjemmel i lovgivning og regelgrundlag, som ressortmæssigt henhører under andre myndigheder end Energi-, Forsyning- og Klimaministeriet.

Energistyrelsen tager forbehold for, at ikke al relevant lovgivning, som koncessionshaver er forpligtet til at følge, er nævnt i denne tilladelse.

Det bemærkes i den sammenhæng, at der kan forekomme ændringer i den nugældende lovgivning. Koncessionshaveren skal være opmærksom på, at koncessionshaveren skal følge den til enhver tid gældende lovgivning.

Omkostninger, som måtte følge af vilkår, der måtte blive stillet på baggrund af den til enhver tid gældende lovgivning, er Energistyrelsen uvedkommende.

Tilladelsen efter § 29 i lov om fremme af vedvarende energi (i det følgende benævnt VE-loven), jf. lovbekendtgørelse nr. 1141 af 29. august 2016, gives på følgende vilkår:

- Tilladelsen til udnyttelse af energien efter § 29 i VE-loven gives til koncessionshaver med en varighed af 25 år fra nettilslutningstidspunktet, som er det tidspunkt, hvor første kWh leveres til det kollektive elnet fra Kriegers Flak.
- Der vil være mulighed for ansøgning om forlængelse af perioden på 25 år med eventuel genforhandling af vilkårene for fortsat drift af det bestående anlæg efter udløbet af de 25 år, forudsat dette er muligt efter den til enhver tid gældende regulering.
- Energistyrelsens tilladelse fritager ikke for eventuelle tilladelser i henhold til anden lovgivning.
- Koncessionshaver skal til stadighed råde over den fornødne tekniske og finansielle kapacitet til at drive Kriegers Flak. En koncessionshaver, som opfylder de tekniske og finansielle krav til at have bevilling efter elforsyningslovens § 10, antages også at opfylde kravet efter denne tilladelse.
- Alle havmøller skal nettilsluttes i overensstemmelse med de af Energinet.dk til enhver tid fastsatte nettilslutningsbestemmelser. Der kan henvises til ”TF 3.2.5 Teknisk forskrift for nettilslutning af vindkraftværker større end 11kW”, ”TF 5.8.1 Systemtjenester” og ”TF

5.9.1 Måleforskrift til systemdriftsformål", som gælder på tidspunktet for offentliggørelse af udbudsmaterialet.

Koncessionshaver skal 3 måneder efter idriftsættelse af havmølleparken eller senest 1. april 2022 dokumentere opfyldelse af Energinet.dk's nettilslutningsbestemmelser over for Energistyrelsen (Compliance Test).

- Koncessionshaver skal følge den til enhver tid gældende regulering, herunder EU-regler.
- Såfremt det af tilladelsen omfattede område eller arealer inden for dette ikke omfattes af eller undrages dansk højhedsret i medfør af folkeretlige regler, herunder ved mellemfolkelig overenskomst, skal koncessionshaver respektere enhver heraf følgende indskrænkning af området, uden at der i den anledning kan rejses krav mod Energistyrelsen eller den danske stat i øvrigt.
- Tilladelsen medfører ikke indskrænkninger i statens højhedsret over søterritoriet eller statens eneret over den eksklusive økonomiske zone. Tilladelsen er således ikke til hinder for, at det inden for det af tilladelsen omfattede område kan tillades andre end koncessionshaver at gennemføre andre former for aktiviteter, end de i nærværende tilladelse omfattede. Energistyrelsen vil i den forbindelse påse, at sådanne eventuelle aktiviteter ikke væsentligt er til gene for aktiviteter omfattet af nærværende tilladelse.
- Koncessionshaver skal tegne en forsikring til dækning af de skader, som koncessionshaver - eller andre personer, på vegne af koncessionshaver - forvolder i henhold til den i tilladelsen udøvede virksomhed. Dokumentation herfor forelægges Energistyrelsen til orientering inden elproduktion må påbegyndes.
- Koncessionshaver skal til enhver tid give Energistyrelsen adgang til at føre tilsyn med det samlede anlæg (Kriegers Flak - Havvindmøllepark) og de i nærværende tilladelse stillede vilkår, jf. VE-lovens § 29, stk. 3.

Øvrige forhold

- Planlagt vedligehold af havmølleparken, som medfører nedsættelse af produktionsmulighederne, skal meddeles Energinet.dk senest 3 måneder før anlægsdele tages ud for vedligehold m.v., således at Energinet.dk kan tilrettelægge vedligeholdelse m.v. af øvrige anlæg i denne periode. Ikke-planlagt vedligehold af vindmøllejerens anlæg og eventuelt relateret reduktion af produktionsmulighederne meddeles Energinet.dk hurtigst muligt. Energinet.dk modtager online information om mulig produktion afhængig af aktuelle vindforhold og driftsklare vindmøller, jf. Energinet.dk's "Teknisk Forskrift 3.2.5 Teknisk forskrift for nettilslutning af vindkraftværker større end 11kW".
- Koncessionshaver kan anmode Energinet.dk om at udstede oprindelsesgaranti for elproduktionen fra havmølleparken. Der henvises nærmere til bekendtgørelse nr. 1323 af 30. november 2010 om oprindelsesgaranti for VE-elektricitet som ændret ved bekendtgørelse nr. 138 af 10. februar 2012, hvor de nærmere betingelser fremgår.

Offentliggørelse og opbevaring af rådata om produktion og MetOcean data

Offentliggørelse og opbevaring af rå MetOcean data

- Koncessionshaver skal vedlagsfrit opbevare og offentliggøre rå data for monitorerede MetOcean parametre, således at oplysningerne kan indgå i arbejdet med udvikling og anvendelse af meteorologiske og oceanografiske modeller i Danmark.
- Rå data omfatter som minimum:
 - Monitorerede meteorologiske og oceanografiske data (vind, bølger, strøm, is m.v.), herunder bl.a. målinger fra metmaster, lidar, vindscannere og eventuelle andre måleinstrumenter i eller i nærheden af anlægget.
- Offentliggørelsen af alle rå datatyper skal vedlægges fyldestgørende metadata med beskrivelser af anvendt måleudstyr, målehøjder og dybder samt kalibreringsdokumentation og enheder m.v., hvor det er relevant.
- De specifikke krav til offentliggørelsen af de rå data, herunder hyppighed, formater og detaljeringsgrad (f.eks. tidlige opløsninger), og databasen, hvor oplysningerne skal opbevares, fastlægges i en manuel, som udarbejdes i samarbejde med koncessionshaver. Energistyrelsen påtænker at placere ansvaret for at opbevare og offentliggøre data hos en tredjepart.
- Koncessionshaveren er ikke ansvarlig for data'ens kvalitet fra det tidspunkt, hvor data'en, inklusive fyldestgørende meta-data, er overført til opbevaring. I tilfælde af fejl skal Koncessionshaver hurtigst muligt anmelde eventuelle fejl i data'en til Energistyrelsen eller den udpegede tredje part. Koncessionshaveren skal desuden hurtigst muligt vederlagsfrit rette fejlen og indsende korrigeret data til Energistyrelsen eller den udpegede tredje part.
- Forpligtelsen gælder alene alle de målinger af vind og bølger m.v. (data om MetOcean), som koncessionshaver eller tredjemand på vegne af koncessionshaver frivilligt måtte foretage efter tildelingen af koncessionen. Forpligtelsen gælder fra det tidspunkt, hvor den første kWh fra en eller flere af møllerne er leveret til det kollektive elforsyningsnet og herefter i hele havmølleparkens levetid, indtil elproduktionsanlægget tages permanent ud af drift.
- Energistyrelsen kan i visse særlige tilfælde midlertidigt vælge at undtage visse typer af data fra offentliggørelse, hvis Energistyrelsen vurderer, at offentliggørelse vil påføre koncessionshaver en væsentlig kommerciel skade eller andre væsentlige gener. Undtagelsen vil være tidsbegrænset til maksimalt 2 år og vil desuden være betinget af, at Energistyrelsen eller en udpeget tredje part altid skal have adgang til data'en fx i forbindelse med analyser af vindressourcen i den pågældende periode, hvor disse skal opbevares hos koncessionshaver.

Opbevaring og videregivelse af rå produktionsdata

- Koncessionshaver skal vederlagsfrit opbevare rå digitale data for energiproduktion og associerede data i hele parkens levetid. De rå digitale data vil fremadrettet blive brugt til udvikling og udbygning af vedvarende energi i Danmark i forbindelse med nye udbudte koncessioner.
- Energistyrelsen kan vederlagsfrit rekvirere data efter behov eller beslutte, at disse rå data i stedet vederlagsfrit skal videregives løbende til en database, som opbevarer disse. Energistyrelsen vil i den forbindelse angive, hvor hyppigt dette i givet fald skal ske, og hvilket format dette skal ske i.
- Rå data omfatter som minimum:
 - Data om energiproduktion fra parken og for hver enkel mølle
 - Data om nedetider for hver enkel mølle
- De rå data om energiproduktion og associerede forhold vil ikke blive offentliggjort, men kun blive anvendt af Energistyrelsen og eventuelle udpegede 3. parter i forbindelse med arbejdet med at udvikle ny viden om vindressourcen til brug for planlægningen af nye havmøllepark-placeringer eller til at, validere og certificere vindressourcemodeller til brug for blandt andet udbud af nye koncessioner.
- Energistyrelsen og eventuelle udpegede 3. parter skal bevare fortrolighed om de kommercielt følsomme oplysninger.

Andre økonomiske oplysninger

- Energistyrelsen kan vederlagsfrit indhente andre økonomiske oplysninger i relation til etablering af anlæg, herunder oplysninger om de faktiske etableringsomkostninger samt oplysninger om faktiske drifts- og vedligeholdelsesomkostninger. Oplysningerne vil skulle indgå i udvikling og udbygning af vedvarende energi i Danmark, herunder vurderinger af vindpotentialer i Danmark.
- Energistyrelsen skal bevare fortrolighed om kommercielt følsomme oplysninger.

Rapportering om tekniske forhold m.v.

- Koncessionshaver skal på Energistyrelsens anmodning vederlagsfrit fremsende en årlig rapport med oplysninger om de tekniske erfaringer med anlægget. Energistyrelsen vil meddele koncessionshaver, hvornår koncessionshaver første gang skal fremsende rapport efter havvindmølleparkens nettilslutning. Rapporterne skal som minimum indeholde følgende oplysninger:
 - Erfaringer med mølle- og fundamentteknologi, herunder målinger vedrørende vindforhold, skyggeeffekter, produktion samt laster på møller og fundamenter.
 - Erfaringer med opsamling af elektriciteten fra møllerne, herunder indpasning af mølleparken i forhold til elnettet.
 - Erfaringer for skibstransport af personale.
 - Erfaringer for sikkerhedsmæssige driftshændelser.

- Energistyrelsen forbeholder sig ret til at offentliggøre hele eller dele af de årlige rapporter.

Direkte og indirekte overdragelse af tilladelser

- Koncessionshaver kan ikke uden Energistyrelsens tilladelse overdrage sine rettigheder og forpligtelser ifølge denne tilladelse til tredjemand.
- Energistyrelsen vil i den forbindelse påse, at den fornødne økonomiske, finansielle og tekniske kapacitet fortsat er til stede.
- Energistyrelsen kan kun nægte tilladelse til overdragelse, såfremt der foreligger en saglig grund.
- I øvrigt vil samtykke kun blive givet, hvis det kan gøres i overensstemmelse med EU-reglerne for offentlige udbud, den til enhver tid gældende lovgivning, koncessionsaftalen samt alle vilkår stillet i denne tilladelse.
- Energistyrelsen er berettiget til at anmode koncessionshaver om ethvert yderligere dokument, som Energistyrelsen måtte finde relevant for vurderingen af den ønskede overdragelse.

Omkostninger

- Energistyrelsen har ret til at opkræve gebyr for arbejde udført i forbindelse med behandling af og tilsyn med tilladelsen, jf. bekendtgørelse nr. 835 af 27. juni 2013 om betaling for myndighedsbehandling efter lov om elforsyning og lov om fremme af vedvarende energi.

Overholdelse af tilladelsens vilkår

- Koncessionshaver er forpligtet til at meddele Energistyrelsen de oplysninger, som Energistyrelsen finder nødvendige for udøvelse af tilsynet, jf. VE-lovens § 59. Energistyrelsen skal bevare fortrolighed om kommercielt følsomme oplysninger.
- En meddelt tilladelse kan tilbagekaldes, såfremt nogen af de for tilladelsen fastsatte vilkår ikke opfyldes.
- Der kan pålægges bødestraf, jf. VE-lovens § 72, ved
 - tilsidesættelse af vilkår i denne tilladelse,
 - undladelse af at afgive oplysninger som omhandlet i § 59, eller
 - afgivelse af urigtige eller vildledende oplysninger eller undladelse af at afgive oplysninger efter anmodning.

Klageadgang

- Klager over denne tilladelse kan i henhold til § 66 i VE-loven af klageberettigede indbringes for Energiklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360, København K. Klagen skal være indgivet skriftligt inden 4 uger efter, at denne tilladelse er meddelt. Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Klage over tilladelsen har ikke opsættende virkning, medmindre Energiklagenævnet bestemmer anderledes. Energiklagenævnets afgørelse kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

ENDELIGT UDBUDSMATERIALE

Bilag 8

Bevilling til elproduktion til havmølleparken Kriegers Flak

[En koncessionshaver, som er blevet prækvalificeret i forbindelse med dette udbud og dermed har opfyldt kravene til økonomisk, finansiel og teknisk og kapacitet, antages også at opfylde kravene til teknisk og finansiel kapacitet i forbindelse med ansøgning om bevilling til elproduktion.

Teksten nedenfor tager udgangspunkt i, at koncessionshaver er den samme, som den der blev prækvalificeret.

Den tekniske kapacitet sikrer blandt andet, at den daglige drift af parken varetages forsvarligt af kompetent personale med teknisk indsigt. Dette kan blandt andet sikres ved, at bevillingshaveren dokumenterer gennem skriftlige aftaler at råde over den fornødne tekniske kapacitet.

Den finansielle kapacitet skal ud over at sikre, at der er økonomi bag driften af parken, herunder økonomi til at sikre en teknisk forsvarlig drift af parken, også sikre, at der er midler til, at bevillingens krav løbende kan opfyldes, herunder kravet om, at der skal ryddes op på området, når havvindmølleparken engang skal afvikles.]

Bevillingens område

I medfør af § 10 i lov om elforsyning, jf. lovekendtgørelse nr. 418 af 25. april 2016 som ændret ved lov nr. 345 af 8. april 2014, lov nr. 633 af 16. juni 2014, lov nr. 1498 af 23. december 2014, lov nr. 574 af 4. april 2015 samt lov nr. 744 af 1. juni 2015, meddeler Energistyrelsen hermed koncessionshaver bevilling til at drive elproduktion fra Kriegers Flak på xx MW på de i elforsyningsloven angivne betingelser og på de nedenfor angivne vilkår. Bevillingen giver ikke ret til at drive elproduktion på andre elproduktionsanlæg.

Den bevillingshavende virksomhed

Koncessionshaver [evt.: som er X % ejet af [] og X % ejet af []]. Koncessionshaver er registreret som: [indsæt navn], (herefter "virksomheden") [Indsæt CVR-nr.] [indsæt adresse].

Til bedømmelse af virksomhedens finansielle kapacitet, jf. elforsyningslovens § 10, stk. 3, har Energistyrelsen lagt til grund, at virksomheden har oplyst, at virksomheden vil have en omsætning på [] DKK og en solvensprocent på [] eller en rating på [].

Til bedømmelse af virksomhedens tekniske kapacitet, jf. elforsyningslovens § 10, stk. 3, har Energistyrelsen lagt de oplysninger til grund, som fremgår af bevillingsansøgningen med bilag. Det fremgår af ansøgningen, at den tekniske kapacitet sikres ved, at virksomheden råder over teknisk kapacitet i relation til drift og vedligeholdelse af en havmøllepark.

Virksomheden er derfor i besiddelse af omfattende teknisk kapacitet inden for drift og vedligeholdelse af havvindmølleparker, ligesom virksomheden råder over miljøfaglig ekspertise. Det er således oplyst, at []

Energistyrelsen har på den baggrund fundet, at virksomheden opfylder kravet i elforsyningslovens § 10, stk. 3, om at have den fornødne tekniske og finansielle kapacitet.

Bevillingen gives på følgende vilkår:

1. Koncessionshaver vil drive Kriegers Flak og vil være eneansvarlig operatør over for myndighederne. Driften skal ske i overensstemmelse med elproduktionstilladelse af [xx].
2. Bevillingen gælder i 25 år at regne fra nettilslutningstidspunktet, som er det tidspunkt, hvor første kWh leveres til det kollektive elnet fra havmølleparken. Koncessionshaver kan ansøge om forlængelse af bevillingen ud over dette tidspunkt.
3. Koncessionshaver er i bevillingsperioden forpligtet til at underrette Energistyrelsen, såfremt koncessionshaver erhverver eller sælger elproduktionsenheder på over 25 MW i Danmark. Bevillingshaveren er ligeledes forpligtet til inden for rammerne af elforsyningslovens bestemmelser at indhente tilladelse fra Energinet.dk som systemansvarlig virksomhed og indhente tilladelse fra Energistyrelsen, såfremt anlæg, eller dele af anlæg med en kapacitet på over 25 MW ønskes taget ud af drift i længere tid.
4. Det er et vilkår for denne bevilling, at koncessionshaver til stadighed råder over den fornødne tekniske og finansielle kapacitet til at drive Kriegers Flak.
5. Væsentlige ændringer, herunder skrotninger af elproduktionsanlæg, kan kun ske efter forudgående tilladelse fra Energistyrelsen, jf. elforsyningslovens § 11.
6. Efter 5 år fra denne bevillings dato og med et forudgående varsel på 1 år, kan Energistyrelsen fastsætte nye vilkår i denne bevilling, jf. elforsyningslovens § 52.

Afvikling og oprydning

7. Koncessionshaver er forpligtet til for egen regning at genetablere den tidligere tilstand i området, herunder foretage den oprensning og oprydning, som er nødvendig på området, samt at afvikle og bortskaffe elproduktionsanlægget efter en af Energistyrelsen godkendt afviklingsplan, såfremt
 - elproduktionstilladelsen udløber,
 - anlægget ikke vedligeholdes eller ødelægges,
 - anlægget ikke længere anvendes som vindmøllepark, eller
 - vilkår for elproduktionstilladelsen ikke opfyldes eller overholdes.

Energistyrelsen kan pålægge koncessionshaver i henhold til en af Energistyrelsen fastsat tidsplan helt eller delvist at fjerne alle anlæg.

8. Koncessionshaver skal indsende en plan for afviklingen af vindmøllerne samt kabelforbindelserne mellem møllerne (afviklingsplan) til Energistyrelsens godkendelse,

- senest 2 år inden udløb af elproduktionstilladelsen,
- 2 år før det tidspunkt, hvor et eller flere anlæg mv. forventes at ville have udtjent deres formål,
- hvis anlægget ikke vedligeholdes eller ødelægges, eller
- hvis vilkårene i elproduktionstilladelsen ikke opfyldes eller overholdes.

Afviklingsplanen skal indeholde en redegørelse for fjernelsen af anlæggene og forslag til en tidsplan for gennemførelsen. Energistyrelsen kan fastsætte nærmere krav til, hvad planen skal indeholde.

Udover en plan for fysiske afvikling af parken skal Koncessionshaver i overensstemmelse med de til den tid gældende VVM-regler sammen med afviklingsplanen indsende en detaljeret vurdering af planens eventuelle miljøkonsekvenser.

Miljøvurderingen skal give Energistyrelsen grundlaget for at træffe afgørelse om, hvorvidt der skal udarbejdes en VVM-redegørelse. Såfremt der ikke skal udarbejdes en VVM-redegørelse, offentliggøres denne afgørelse senest samtidig med, at tilladelse meddeles ansøgeren.

Energistyrelsen vil sende afviklingsplanen og miljøvurderingen i høring hos relevante myndigheder med henblik på at fastsætte specifikke vilkår for afviklingen af havmølleparken. Det drejer sig eksempelvis om vilkår vedrørende skibssikkerhed, afmærkning eller miljøbeskyttelse.

Såfremt kun en delvis fjernelse af anlægget til den tid vil være påkrævet, kan dette ledsages af et krav om, at tilbageblivende dele af fundamenterne ikke må blottægges i forbindelse med naturlige, dynamiske ændringer i sedimentet. Det kan endvidere forventes, at der vil blive stillet krav om, at der skal anvendes den bedst tilgængelige teknik og den bedste miljømæssige praksis i forbindelse med fjernelse af anlægget.

9. Koncessionshaver skal stille en tilstrækkelig og af Energistyrelsen godkendt sikkerhed for afvikling af anlægget. Sikkerhedsstillelsen skal være etableret senest 12 år efter levering af første kWh til det kollektive elnet fra første mølle. Dette gælder også selvom, at der måtte indtræde en afviklingsforpligtelse tidligere, se ovenfor under 4.1. Senest 6 måneder før dette tidspunkt skal koncessionshaveren forelægge Energistyrelsen en plan for, hvordan sikkerhedsstillelsen vil blive gennemført. Sikkerhedsstillelsen skal være på mindst 600 mio. DKK, medmindre Energistyrelsen kan godkende et lavere beløb. Opfylder koncessionshaver ikke oprydningforpligtelsen, betales udgifterne til oprydningen af sikkerhedsstillelsen, idet omfang sikkerhedsstillelsen dækker disse udgifter.

Kan koncessionshaveren over for Energistyrelsen senest 11 år og 6 måneder efter nettilslutning af første mølle dokumentere, at omkostningerne til oprydning må forventes at blive lavere end 600 mio. DKK, kan Energistyrelsen beslutte at nedsætte dette beløb. Energistyrelsen kan kræve en tredjepartsverificering af vurderingen af omkostningerne til nedtagning og afvikling på koncessionshaverens regning.

Mindst 100 mio. DKK af sikkerhedsstillelsen skal stilles i form af en garanti fra en finansiel institution, et forsikringsselskab eller lignende. Den finansielle institution eller forsikringsselskabet eller lignende, der stiller garantien, skal opfylde nærmere krav til rating, som fastsættes af Energistyrelsen i god tid, før sikkerheden skal være etableret. Den resterende del af sikkerhedsstillelsen kan i stedet stilles i form af en moderselskabsgaranti. I dette tilfælde skal garantien dække alle potentielle omkostninger forbundet med oprydningsforpligtelsen. For at Energistyrelsen kan acceptere en moderselskabsgaranti for den resterende del af sikkerhedsstillelsen, skal moderselskabet have en fornøden finansiel kapacitet, som vil blive vurderet af Energistyrelsen. Moderselskabet skal endvidere hvert 5. år indsendes en fornyet dokumentation for selskabets finansielle kapacitet til Energistyrelsen således, at styrelsen løbende kan sikre sig, at den finansielle kapacitet er til stede.

Koncessionshaver hæfter dog for alle udgifter forbundet med oprydningen, uanset at disse overstiger den stillede sikkerhed.

Øvrige vilkår

10. Koncessionshaver skal følge den til enhver tid gældende regulering, herunder EU-regler, der finder umiddelbar anvendelse.
11. Koncessionshaver skal inden for rammerne af et kommercielt grundlag i videst muligt omfang medvirke til at sikre en optimal drift af det sammenhængende elforsyningsnet i Danmark. Koncessionshaver skal i den forbindelse sikre, at krav og vilkår i meddelte godkendelser til etablering og ændring af elproduktionsanlæg opfyldes. Koncessionshaver skal endvidere sikre, at krav, der er fastsat af Energistyrelsen eller af Energinet.dk som systemansvarlig virksomhed for tilslutning til og benyttelse af det kollektive elforsyningsnet, opfyldes.
12. Inden for rammerne af elforsyningslovens bestemmelser herom skal koncessionshaver stille de oplysninger til rådighed for Energinet.dk, som er nødvendige for at Energinet.dk kan varetage de opgaver, som Energinet.dk er pålagt efter elforsyningsloven.
13. Energinet.dk skal bevare fortrolighed om kommercielt følsomme oplysninger, jf. elforsyningslovens § 84, stk. 8.
14. Koncessionshaver er forpligtet til at betale de udgifter, som er forbundet med Energistyrelsens tilsyn med overholdelsen af vilkår for denne bevilling, jf. elforsyningslovens § 51, stk. 1 og 2. Koncessionshaver er forpligtet til at meddele Energistyrelsen de oplysninger, som Energistyrelsen finder fornødne for udøvelse af tilsynet, jf. elforsyningslovens § 84, stk. 1. Energistyrelsen skal bevare fortrolighed om kommercielt følsomme oplysninger.
15. Bevillingen er undtaget fra retsforfølgning og kan hverken direkte eller indirekte overdrages til andre, medmindre Energistyrelsen tillader overdragelsen og godkender vilkårene herfor, jf. elforsyningslovens § 53, stk. 1.

Tilladelse er i øvrigt betinget af, at den direkte og indirekte overdragelse sker i overensstemmelse med koncessionsaftalens bestemmelser herom samt EU regler om offentlige udbud.

16. Koncessionshaveren skal eje de anlæg, som anvendes til gennemførelsen af de bevillingspligtige aktiviteter, jf. elforsyningslovens § 51, stk. 4.

Overholdelse af bevillingsvilkår

17. Der kan pålægges bødestraf, jf. elforsyningslovens § 87, ved

- tilsidesættelse af vilkår i denne bevilling,
- undladelse af at afgive oplysninger som omhandlet i kapitel 12 i elforsyningsloven eller
- meddelelse af urigtige eller vildledende oplysninger eller undladelse af at afgive oplysninger efter anmodning.

18. I regler, som udstedes i henhold til elforsyningsloven, kan der fastsættes bødestraf for overtrædelse af bestemmelserne i eller vilkår og påbud udstedt i henhold til disse regler.

19. Overtrædelse af vilkår kan i gentagelsestilfælde endvidere medføre inddragelse af bevillingen, jf. elforsyningslovens § 54.

Accept af bevillingen og dennes vilkår og forpligtelser

Koncessionshaver erklærer ved sin underskrift på denne bevilling:

- at faktiske oplysninger indeholdt i denne bevillingsskrivelse virksomheden bekendt er korrekte,
- at ville opfylde de forpligtelser og vilkår, som pålægges koncessionshaver efter bestemmelserne i elforsyningsloven, lov om fremme af vedvarende energi og i denne bevilling.

Bevillingen er først gyldig, når den er underskrevet af såvel koncessionshaver som af Energistyrelsen.

For koncessionshaver
Den

For Energistyrelsen
Den